

Ingen uke er gjennomsnittlig

Tidsbruksundersøkelse for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler i 2025

Hebe Gunnes og Kaja Wendt

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2025/32

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 19. november 2025

ISBN 978-82-587-2044-4 (elektronisk)

ISSN 1892-7513 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Denne rapporten presenterer hovedresultatene fra Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler i 2025. Hovedmålet med undersøkelsen er å beregne ressursinnsatsen brukt til forskning og utvikling (FoU). Dette er offisiell statistikk fra SSB og inngår i internasjonale statistikkforpliktelser. Resultatene fra undersøkelsen brukes også til å gi en oversikt over arbeidsforhold ved høyere utdanningsinstitusjoner. Rapporten dokumenterer dessuten prosessen med å innhente data.

Kaja Wendt og Hebe Gunnes har hatt ansvaret for utarbeidelsen av rapporten. Den hadde ikke blitt til uten hjelp fra kollegaer i SSB: Bjørn Magne Olsen har bygget spørreskjemaet med hjelp fra Seksjon for personundersøkelser, som også bidro i datainnsamlingen. Personvernombudet ga råd i forbindelse med gjennomføringen av undersøkelsen. Ida Aarrestad Nygård har bistått med kobling av registerdata.

SSB vil rette en stor takk til medlemmene i referansegruppen som både bidro i utformingen av spørreskjemaet og til å skape blest om undersøkelsen ved institusjonene. Ikke minst vil vi takke alle ansatte ved landets universiteter og høyskoler som har svart på undersøkelsen og delt sine erfaringer.

Statistisk sentralbyrå, 11. november 2025.

Per Morten Holt

Sammendrag

Hovedformålet med denne tidsbruksundersøkelsen er å beregne ressursinnsats til forskning og utviklingsarbeid (FoU). Dette er offisiell statistikk fra SSB og inngår i internasjonale statistikkforpliktelser. Resultatene fra undersøkelsen brukes også til å gi en oversikt over arbeidsforholdene ved høyere utdanningsinstitusjoner. Undersøkelsen fikk en svarprosent på 43 prosent og det er høyere enn for tidligere undersøkelser.

I rapporten ser vi nærmere på hvordan vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler fordelte arbeidstiden sin på ulike oppgaver i det akademiske året 2024–2025, og på hvor mange timer de jobbet i gjennomsnitt per uke. Resultatene sammenholdes med tidligere tidsbruksundersøkelser fra 2016 og 2021. Respondentene ble bedt om å fordele arbeidsoppgavene på følgende kategorier: Forskning og utviklingsarbeid (FoU), Søknadsarbeid (ny, tidligere del av FoU), Faglig veiledning, Undervisning ved egen institusjon, Øvrig administrasjon, Formidling, Museum og samlinger, Kunstnerisk virksomhet, Opplæringsdel for stipendiater (ny) og Annet. Undervisning og FoU er overordnet sett de største kategoriene.

Stipendiatene forsker mest

Det er stipendiatene som med 68 prosent bruker den største andelen av arbeidstiden sin til FoU, mens de er lite involvert i søknadsarbeid. For professorer ligger FoU-andelen på 29 prosent pluss 8 prosent til søknadsarbeid om FoU-midler. Universitets- og høyskolelektorene har den høyeste andelen undervisning med 58 prosent. Rapporten viser hvordan tidsbruk varierer mellom blant annet stillinger, kjønn, fagområder og institusjoner.

Forskerne jobber mye

Tidsbruksundersøkelsen 2025 viser at vitenskapelig ansatte i gjennomsnitt jobber langt mer enn en normalarbeidsuke på 37,5 timer. Aller mest oppgir faglige ledere og professorer at de jobber med henholdsvis mellom 46 og 47 timer i uken. Menn jobber i gjennomsnitt 0,6 timer mer enn kvinner per uke. Ikke-norske forskere jobber litt mer enn norske forskere, men her er forskjellene små. Sammenlignet med svar fra 2021 har gjennomsnittlig antall timer gått ned for de fleste stillingene. Dette henger særlig sammen med to forhold: 2021 var et unntaksår med koronapandemi og mange arbeidet ekstra for å få på plass digital undervisning. I tillegg fremgikk det tydeligere av veiledningen til undersøkelsen i 2025 at kun arbeid i hovedstillingen skulle tas med.

Mange tyr til fritiden

Tidsbruksundersøkelsen inneholdt et fritekstfelt som 20 prosent av respondentene benyttet. Her fremgår det at mange synes arbeidshverdagen er krevende med lange dager, mange administrative oppgaver og de tyr ofte til kvelder, helger og ferier for å få unna oppgaver og få uavbrutt tid til FoU.

Nye fakta om forhold som påvirker forskningen

For første gang kan vi presentere tall som viser hvor mye ansvar for barn påvirker arbeidstiden og vi ser at dette påvirker kvinner mer enn menn. Det er også første gang vi har spurt om sosial bakgrunn (foreldrenes utdanningsnivå) for den delen av forskerpersonalet som ikke har norsk statsborgerskap. Fra undersøkelsen ser vi at en høy andel av de ikke-norske forskerne oppgir at de har foreldre med lang høyere utdanning (over fire år) og at de med foreldre med lavere utdanningsnivå jobber mest.

Abstract

The main purpose of this time use survey is to calculate input for the research and development (R&D) statistics. This is official statistics from Statistics Norway and is part of international statistical obligations. The results from the survey are also used to provide an overview of working conditions at higher education institutions. The survey received a response rate of 43 per cent, which is higher than for previous surveys.

In the report, we look at how academic staff at Norwegian higher education institutions divided their working hours between different tasks in the academic year 2024–2025, and how many hours they worked on average per week. The results are compared with previous time use surveys from 2016 and 2021. Respondents were asked to divide their work into the following categories: Research and development (R&D), Applications (new category, former included in R&D), Academic supervision, Teaching at own institution, Other administration, Dissemination, Museum and collections, Artistic activities, PhD courses (new) and Other. Teaching and R&D are generally the largest categories.

Research fellows spend most time on R&D

Research fellows spend the largest proportion of their working time on R&D, at 68 per cent, while they are little involved in applications. For professors, the R&D share is 29 per cent plus 8 per cent for applications for R&D funds. It is the university/college lecturers who have the highest proportion of teaching with 58 per cent. The report shows how time allocation varies between positions, gender, disciplines and institutions, among other things.

Researchers work a lot

The 2025 time use survey shows that academic staff at Norwegian higher education institutions work far more than a regular working week of 37.5 hours. Most often, academic leaders and professors state that they work between 46 and 47 hours a week. Men work 0.6 hours more than women per week. Non-Norwegian researchers work slightly more than Norwegian researchers, but here the differences are small. Compared to responses from 2021, the average number of hours has decreased for most positions. This is particularly related to two factors: 2021 was an exceptional year with the corona pandemic and many worked extra to put digital teaching in place. In addition, the instructions for the 2025 survey made it clearer that only work in the main position should be included.

Many researchers work in their spare time

The time use survey contained a free text field that 20 per cent of the respondents used. It appears that many find the working day demanding with long days, many administrative tasks and they often work evenings, weekends and holidays to get tasks done and to have uninterrupted time for R&D.

New facts about factors that affect research

For the first time, we have figures that show the effect of responsibility for children on working hours and we see that this affects women more than men. It is also the first time that we have asked about social background (parents' educational level) for the part of the research staff who do not have Norwegian citizenship. We see that many non-Norwegian academics have a high proportion of have parents with a long higher education (over four years), and that those whose parents have a lower level of education work more.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Rapportens oppbygging	7
1.2. Bakgrunn og problemstillinger	8
1.3. Data og metode	10
1.4. Frafall	15
2. Arbeidstid og arbeidsoppgaver	20
2.1. Arbeidstidens lengde	20
2.2. Tidsbrukskategorier	22
2.3. Tidsbruk etter stilling og fagområde	31
2.4. Tidsbruk etter institusjonstype og institusjon	39
3. Endringer i tidsbruk over tid	43
3.1. Rammebetingelser	43
3.2. Endringer i arbeidstidens lengde	45
3.3. Historisk tidsbruk	47
4. Faktorer med betydning for arbeidstidens lengde og fordeling	52
4.1. Kjønn	52
4.2. Norske og ikke-norske forskere	53
4.3. Ansvar for barn	56
4.4. Sosial bakgrunn	60
5. Hva sier respondentene?	64
5.1. Sentrale tema	64
5.2. Tidsbruk og arbeidstidens fordeling	69
Referanser	73
Vedlegg A: Spørreskjema	75
Vedlegg B: Informasjonstekst	81
Vedlegg C: Undersøkelsens nettside hos SSB	83
Vedlegg D: Vedleggstabeller	85
Figurregister	86
Tabellregister	88

1. Innledning

Hvordan bruker de vitenskapelig ansatte ved landets universiteter og høyskoler sin arbeidstid? Hvor mye jobber de hver uke? Hvilke faktorer påvirker fordelingen av arbeidstiden og hvor mye de vitenskapelig ansatte jobber? Dette er spørsmål som Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025 forsøker å finne svar på.

Tidsbruksundersøkelsen er fulldekkende, og er sendt til alle ansatte i vitenskapelig hovedstilling. Årets undersøkelse dekker det akademiske året 2024/2025. Resultatene sammenholdes med tidligere tidsbruksundersøkelser blant de vitenskapelige ansatte fra 2016 og 2021. Neste undersøkelse er planlagt å dekke 2028/2029.

Hovedformålet med tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler er å beregne ressursinnsatsen brukt til forskning og utvikling (FoU). Dette er offisiell statistikk fra SSB og inngår i internasjonale statistikkforpliktelser. Resultatene fra undersøkelsen brukes også til å gi en oversikt over arbeidsforholdene ved høyere utdanningsinstitusjoner.

Undersøkelser av tidsbruk blant vitenskapelige ansatte ved norske universiteter og høyskoler har vært viktige for utarbeidelsen av den norske FoU-statistikken, det vil si statistikk om ressurser til forskning og utviklingsarbeid (FoU), siden denne statistikken startet opp på 1960-tallet. Resultatene fra tidsbruksundersøkelsene brukes til å beregne FoU-andeler, som igjen brukes til å beregne utførte FoU-årsverk og FoU-lønn for forskere/faglig personale ved universitetene og høyskolene.

Nytt i 2025 er at vi publiserer to tabeller i SSBs statistikkbank med tidsserier fra tidsbruksundersøkelsene for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler i årene 2016, 2021 og 2025. [Tabell 14664](#) *Tidsbruk for forskere/faglig personale ved norske universiteter og høyskoler, etter aktivitet, stilling og fagområde (prosent) 2016 – 2025* viser tidsbruk/fordeling av aktivitet etter fagområde og stilling mens [tabell 14665](#) *Tidsbruk for forskere/faglig personale ved norske universiteter og høyskoler, etter aktivitet, stilling og lærested (prosent) 2016 – 2025* viser tidsbruk/fordeling av aktivitet etter lærested (for universitetene) og stilling. Det vil i tillegg bli utarbeidet en mikrodatafil som vil være tilgjengelig for forskere gjennom SSBs Seksjon for mikrodata.

1.1. Rapportens oppbygging

Innledningsvis redegjør vi for bakgrunnen for tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler, internasjonale retningslinjer for FoU-statistikk, samt metode og prosessen for innsamling av data. Deretter har vi utarbeidet en frafallsanalyse hvor vi ser nærmere på hvem som ikke har svart på undersøkelsen og hvilken betydning dette har for undersøkelsens representativitet. I kapittel 2 presenterer vi hovedresultatene fra undersøkelsen; hvor mye de ansatte i vitenskapelig ansatte arbeider per uke, og hvordan de fordeler arbeidstiden sin på ulike aktiviteter. Vi ser på forskjeller mellom stillinger, fagområder og institusjoner. I kapittel 3 beskriver vi endringer i arbeidstidens lengde og hvordan arbeidstiden fordeles på aktiviteter for årene 2016, 2021 og 2025, mens vi i kapittel 4 ser nærmere på andre faktorer som kan påvirke arbeidstiden, herunder kjønn og om man er norsk statsborger eller ikke, ansvar for barn under 18 år, samt sosial bakgrunn. I rapportens siste kapittel analyserer vi innspillene som kom gjennom undersøkelsens fritekstfelt og ser på hvordan respondentene opplever forholdene ved egen arbeidsplass og i universitets- og høyskolesektoren for øvrig.

1.2. Bakgrunn og problemstillinger

Internasjonale retningslinjer for FoU-statistikk

FoU-statistikken er bakgrunnen for gjennomføringen av tidsbruksundersøkelsene. Retningslinjene for utarbeidelse av FoU-statistikken er nedfelt i OECDs «Frascati-manual», som sist ble revidert i 2015 (OECD, 2015). Norge har utarbeidet FoU-statistikk siden starten på 1960-tallet.

Et viktig element i FoU-statistikken er FoU-årsverk, det vil si hvor stor del av sin arbeidstid en forsker bruker til forskning og utviklingsarbeid. Et FoU-årsverk er i Frascati-manualens avsnitt 5.49–50 definert som følger:

the ratio of working hours actually spent on R&D during a specific reference period (usually calendar year) divided by the total number of hours conventionally worked in the same period by an individual or a group. (...) No one person can account for more than one FTE.

For å beregne antall FoU-årsverk for universiteter og høyskoler tar vi utgangspunkt i totalt antall årsverk hver enkelt vitenskapelig og faglig ansatt utfører. Antall årsverk bygger på lærestedenes opplysninger rapportert inn til Database for høyere utdanning (DBH)/Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) per 1. oktober hvert år, og er et øyeblikksbilde. Antall årsverk ganges med en FoU-andel som viser hvor mye tid som gjennomsnittlig brukes til FoU for hver stillingsgruppe, lærested og fagområde, og slik finner vi antall FoU-årsverk. I FoU-statistikken skiller vi mellom stillinger finansiert over institusjonenes basisbevilgning og av eksterne kilder. For å beregne eksternt finansierte FoU-årsverk benytter vi også opplysninger om FoU-andelen av eksterne midler fra FoU-statistikkens spørreskjema.

Når metode for tidsbruksundersøkelse velges, må vi ta hensyn til mange faktorer, som tilgjengelige ressurser, kvalitet på statistikken, oppgavebyrden for respondenter og ikke minst nasjonale særtrekk. Enten kan vi undersøke arbeidstidens fordeling gjennom et helt år, eller arbeidstid innenfor spesielle uker, og det må velges mellom totalundersøkelser og utvalgsundersøkelser. De ulike OECD-landene har valgt forskjellige metoder. I noen land gjennomføres årlige tidsbruksundersøkelser på individnivå, mens andre opererer med estimer på aggregert nivå.

Forskernes egen vurdering av tidsbruk vs. administrativ ledelses estimat, basert på for eksempel arbeidsplaner, er to ganske forskjellige metoder som kan påvirke resultatet. Frascati-manualen anbefaler tidsbruksundersøkelser på individnivå som den mest presise metoden for å beregne FoU-andeler og anbefaler at undersøkelsene gjennomføres minimum hvert 5. år. Tidligere var anbefalingen at undersøkelsen ble gjennomført hvert 10. år. De organisatoriske og strukturelle endringene som har skjedd ved norske universiteter og høyskoler de siste ti til femten årene, både med strukturreformen (Meld. St. 18 (2014-2015)), koronapandemien, tillitsreformen og endringer i finansieringssystemet (Kunnskapsdepartementet 2022), samt institusjonenes økonomiske situasjon, påvirker hvordan de vitenskapelig ansatte bruker arbeidstiden sin. Endringer skjer noen ganger raskt. Dette medfører at 10-årige intervaller mellom kartleggingene av tidsbruk blir i lengste laget. Siden 2016 er det derfor blitt gjennomført totaldekkende tidsbruksundersøkelser for vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler på individnivå hvert 4–5 år, i tråd med Frascati-manualens anbefalinger.¹

---

¹ Helseforetakene med universitetssykehusfunksjoner er også en del av universitets- og høyskolesektoren, men her er det valgt en annen metode uten individundersøkelser.

Tidsbruksundersøkelser ved norske universiteter og høyskoler

Tidligere tidsbruksundersøkelser blant de vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler har primært vært individundersøkelser som ble sendt til alle ansatte i vitenskapelig stillinger. Mellom 1960 og 2010 ble de gjennomført hvert tiende år. I mellomliggende år har det blitt gjennomført suppleringsundersøkelser på institusjons- og instituttnivå når dette har vært nødvendig, for eksempel når nye læresteder er inkludert i FoU-statistikken.

Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU), og forløperen NAVFs Utredningsinstitutt, gjennomførte tidsbruksundersøkelser for personalet ved landets universiteter og statlige vitenskapelige høyskoler i perioden 1981 til 2021. Undersøkelsene ble først kun gjennomført ved universitetene og utvalgte vitenskapelige høyskoler i 1981 (Kyvik 1983), 1991 (Kyvik og Enoksen 1992) og 2000 (Smeby 2001). De statlige høyskolene fikk egne undersøkelser i 1997 (Kyvik og Skodvin 1998) og 2005 (Larsen og Kyvik 2006). Deretter ble tidsbruksundersøkelsen satt ut på anbud, og AFI gjennomførte for 2010 en tidsbruksundersøkelse på individnivå som for første gang dekket alle stillinger og institusjonstyper i universitets- og høyskolesektoren² (Egeland og Bergene 2012). NIFU gjennomførte en suppleringsundersøkelse for 2011 (Gunnes og Wendt 2013), ettersom svarprosenten i AFIs undersøkelse (24 prosent) var for lav til at det var mulig å beregne FoU-andeler på det detaljeringsnivået som er nødvendig for FoU-statistikken.

I 2016 ble tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig personale ved norske universiteter og høyskoler gjennomført i samarbeid med NOKUTs underviserundersøkelse, etter påtrykk fra Kunnskapsdepartementet om å lette byrden på respondentene, som fikk begge undersøkelsene omtrent samtidig (Gunnes 2018). Her var både statlige og private institusjoner inkludert. Dette samarbeidet ble gjentatt for Tidsbruksundersøkelsen 2021 (Wendt et al. 2021). I 2024 ble ansvaret for Underviserundersøkelsen flyttet fra NOKUT til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), og de besluttet å ikke gjennomføre Underviserundersøkelsen i 2025. SSB gjennomførte dermed tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte i 2025 alene.

Flere aktører har kartlagt fordelingen av tidsressurser, med fokus på tid til FoU, ved universiteter og høyskoler, herunder Utdanningsforbundet (2020), Forskerforbundet (2009, 2012) og nettavisen Khrono (04.03.2024). Kartleggingen i Khrono viste at tildelingen av forskningstid varierte mellom institusjonene, og at enkelte professorer kunne bruke inntil 50 prosent av arbeidstiden til forskning. Mange vitenskapelig ansatte ved høyere utdanningsinstitusjoner forholder seg til arbeidsplaner som styrer hvordan de skal bruke tiden sin. Hvor mye tid som er satt av til FoU kan være knyttet til stillingskategorien, eller tid til FoU tildeles etter søknad og/eller på bakgrunn av tidligere oppnådde resultater. Mange deltar også i eksternt eller internt finansierte forskningsprosjekter, og allokterer tid til dette. Frascati-manualen anbefaler å spørre individene direkte om hvordan de fordeler arbeidstiden, heller enn å samle inn informasjon om arbeidsplaner o.l. på instituttnivå, da det vil være ulikheter mellom planer og faktisk bruk av arbeidstiden.

I 2024 diskuterte SSB muligheten for å utvide tidsbruksundersøkelsen blant vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler til også å gjelde forskere og faglig personale i helseforetakene og instituttsektoren. Intensjonen var å lage en fulldekkende kartlegging av allokering av tidsressurser i det norske forskningssystemet.

Instituttsektoren er den mest «forskningstunge» av sektorene, ved at de ansatte her bruker høyest andel av sin tid til FoU (Forskningsrådet 2025). Samtidig vil mange av forskningsinstituttene påpeke at de har god oversikt over arbeidstiden til sine ansatte gjennom prosjektstyringssystemer og

---

² Det vil si vitenskapelige ansatte ved universiteter, statlige vitenskapelige høyskoler og statlige høyskoler. Private høyskoler var ikke inkludert i undersøkelsen.

timeføring, slik at det ikke er behov for en slik undersøkelse i instituttsektoren. Videre er det slik at FoU-statistikken for sektoren utarbeides på en annen måte enn i universitets- og høyskolesektoren. De årlige spørreundersøkelsene er primær datakilde i instituttsektoren. En undersøkelse av instituttsektoren vil måtte inneholde noe mer enn bare kartlegging av arbeidstiden. Den norske instituttsektoren er tidligere kartlagt gjennom to internasjonale undersøkelser av arbeidsvilkår i forskning; Karriere og arbeidsvilkår i norsk akademika: Resultater fra en survey blant vitenskapelige ansatte (Tellmann et al. 2019) i og Changing Academic Profession (Vabø og Ramberg 2009). Dette var imidlertid utvalgsundersøkelser, og ikke fulldekkende undersøkelser.

Helseforetakene har forskning som en av flere hovedoppgaver. FoU-aktiviteten ved helseforetak som har avtale med et regionalt helseforetak har blitt kartlagt siden 2005 gjennom målingen av ressursbruk til forskning og utviklingsarbeid. Målingen har vært en del av FoU-statistikken siden 2007. Her sendes det ut spørreskjema på helseforetaksnivå, og det er helseforetakene selv som kartlegger hvem som deltar i FoU og hvor mange FoU-årsverk som utføres (Wiig og Olsen 2024). Spesielt for universitetssykehusene, som inngår i universitets- og høyskolesektoren, vil det være interessant å gjennomføre en spørreundersøkelse på individnivå for å kartlegge forskningsvilkårene og allokering av tid til FoU. Helseforetakene har oversikt over FoU-aktiviteter som foregår i arbeidstiden, men det finnes leger og andre faglig ansatte som publiserer uten å ha tildelt arbeidstid til FoU. Dette omtales gjerne som «fritidsforskning», og en kartlegging av forskningsvilkår på individnivå ved universitetssykehusene vil kunne si noe om omfanget av dette.

En undersøkelse blant forskere/faglig personale i norsk akademika gjennomført under koronapandemien viser at respondentene var opptatt av tidsbruk, og hvordan denne ble påvirket av pandemien. Rapporten påpeker at *«den digitale omleggingen gjorde at mye tid gikk med til å legge om undervisningen, vansker for yngre forskere uten nettverk og vansker for personer med ansvar for oppfølging av barn. Begrensede reisemuligheter og kontakt med kollegaer var også et savn hos mange»* (Ramberg og Wendt 2023 s. 42). Med bakgrunn i dette har vi i 2025-undersøkelsen av tidsbruk for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler valgt å koble inn flere bakgrunnsopplysninger om respondentene enn tidligere.

1.3. Data og metode

Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler som presenteres i denne rapporten ble gjennomført våren 2025, men svarene dekker det akademiske året 2024/2025. Spørreskjemaet ble bygget i SSBs eget spørreskjemaverktøy, Blaise, og var tilgjengelig på bokmål, nynorsk og engelsk. Bjørn Magne Olsen har stått for oppbyggingen av skjemaet i samarbeid med SSBs Seksjon for Personundersøkelser. Spørreskjemaet er gjengitt i vedlegg A i rapporten, mens brev til respondentene og undersøkelsens nettside hos SSB er gjengitt i vedlegg B og C.

Referansegruppe

SSB har for denne tidsbruksundersøkelsen hatt en egen referansegruppe med representanter fra Kunnskapsdepartementet, Forskningsrådet, HK-dir, Forskerforbundet, Forskningsinstituttene fellesarena (FFA/Abelia), Oslo universitetssykehus, Universitets- og høyskolerådet (Kif-komitéen), NIFU, Universitetet i Oslo, OsloMet, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Universitetet i Bergen og UiT – Norges arktiske universitet.

Gruppen var bredt sammensatt fordi det i begynnelsen av prosessen ble diskutert om det var interesse for å inkludere instituttsektoren og helseforetakene i tidsbruksundersøkelsen med tilpassede spørsmål, for å kunne kartlegge hele universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren, inkludert helseforetakene. Rådene fra Referansegruppen og SSBs rådgivende utvalg for FoU-statistikk var imidlertid ikke entydige på dette punktet, slik at SSB i denne omgang

valgte kun å kartlegge tidsbruk ved universiteter og høyskoler. SSB kommer tilbake til spørsmålet om å inkludere flere institusjonstyper i neste tidsbruksundersøkelse, som vil gjelde 2028–2029. Saken vil da drøftes med FoU-statistikkens rådgivende utvalg.

SSB mottok gode innspill fra referansegruppa til utforming av spørreskjemakategorier, tidsplan, forankring ved lærestedene og informasjonsarbeid om undersøkelsen. Dette var med på å bidra til en høy svarprosent.

Utforming av spørreskjemaet

Tidsbruksundersøkelser til de vitenskapelig ansatte ved landets universiteter og høyskoler har blitt gjennomført hvert tiende år mellom 1980 og 2010, og deretter hvert 4–5 år. Spørsmålet om fordelingen av arbeidstiden på kjerneoppgaver har imidlertid forandret seg lite. Ved hver undersøkelse har formuleringene blitt gjennomgått for å sikre at spørsmålene er i tråd med gjeldene språkbruk, men kjernen i spørsmålene har vært den samme. I 2025-undersøkelsen ble kategorier og formuleringer drøftet med referansegruppa, i tillegg har SSBs metodeseksjon bidratt med innspill til spørsmålsformuleringer.

Spørsmålene i undersøkelsen er gjengitt i vedlegg 1. Før undersøkelsen ble sendt ut, ble den brukertestet ved at vi sendte den til referansegruppen og et utvalg av 10 ansatte i vitenskapelige stillinger ved norske universiteter og høyskoler. De ga tilbakemelding på funksjonalitet, oppsett og forklaringer i spørreskjemaet, og vi justerte ordlyd og oppsett der det var nødvendig.

Spørreskjemaet innledes med at respondentene blir bedt om å bekrefte at de forhåndsutfylte opplysningene om arbeidssted, stilling og stillingsprosent er korrekte. Opplysningene er hentet fra Forskerpersonalregisteret, se boks nedenfor. Registeret oppdateres per 1. oktober hvert år, slik at opplysningene var et halvt år gamle på utsendelsestidspunktet. De som krysset av for at opplysningene ikke stemte, ble bedt om å oppgi korrekt arbeidssted, stilling og stillingsandel.

Forskerpersonalregisteret

Forskerpersonalregisteret er et individregister over alle som deltar i FoU ved universiteter, høyskoler, helseforetak og i instituttsektoren i Norge. Registeret går tilbake til 1961, og ble oppdatert annethvert år frem til 2007, deretter årlig. Forskerpersonalregisteret inneholder opplysninger om kjønn, alder, utdanningsbakgrunn, stilling og arbeidssted. Fra universiteter og høyskoler innhentes opplysninger via Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) som driftes av HK-dir, mens for øvrige institusjoner hentes opplysningene direkte fra den forskningsutførende enhet. Registeret brukes til å utarbeide statistikk om FoU-personalet, FoU-årsverk og FoU-lønn til personalet i universitets- og høyskolesektoren.

Hovedspørsmålet i tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler handler om hvordan de vitenskapelig ansatte fordeler arbeidstiden sin. I 2025 ble respondentene bedt om å fordele arbeidstiden, inkludert tid utover normal arbeidstid, prosentvis på følgende aktiviteter:

- Forskning og utviklingsarbeid (FoU)
- Søknadsarbeid
- Faglig veiledning
- Undervisning ved egen institusjon
- Øvrig administrasjon
- Formidling
- Museum og samlinger
- Kunstnerisk virksomhet
- Opplæringsdel for stipendiater

- Annet

Rekkefølgen på spørsmålene er noe endret i 2025, sammenlignet med tidligere år, hvor Undervisning var første kategori, fulgt av faglig veiledning og tid til FoU. Siden hovedformålet med årets tidsbruksundersøkelse er å kartlegge til tid FoU, besluttet vi å sette FoU som første kategori. Vi har ingen indikasjoner på at dette har hatt betydning for respondentenes utfylling av spørreskjemaet.

SSB diskuterte, både internt og med referansegruppa, hvorvidt respondentene skulle fordele arbeidstid prosentvis på aktiviteter, eller om vi skulle be respondentene oppgi antall timer i hver kategori i løpet av en uke, eventuelt antall årsverk. Alle tidligere undersøkelser har benyttet prosentvis fordeling, og vi fant at det var viktig å være konsistente over tid, slik at vi beholdt dette. Vi har fått noen tilbakemeldinger fra respondenter som synes det er vanskelig å bruke en prosentvis fordeling, blant annet fordi de jobber betydelig mer enn en normalarbeidsuke og ønsker å synliggjøre dette i spørreundersøkelsen ved å oppgi prosenter ut over 100%. Spørsmålet om antall timer de jobber per uke er ment å belyse arbeidsmengden, mens den prosentvise fordelingen forholder seg til antall timer som er oppgitt her.

2025-undersøkelsen inneholder to nye tidsbrukskategorier sammenlignet med tidligere år; søknadsarbeid og opplæringsdel for stipendiater. Kategorien søknadsarbeid er definert som «arbeid med søknader om midler til FoU». Referansegruppen var tydelig på at det var interesse i universitets- og høyskolesektoren for å kartlegge omfanget av søknadsarbeid.

Kategorien «opplæringsdel for stipendiater» omfatter obligatoriske ph.d.-kurs. Institusjonene anslår at obligatoriske kurs utgjør inntil 17 prosent av stipendiatperioden i en 3-årig kontrakt, men andelen vil variere fra år til år etter hvor man befinner seg i forskerutdanningsløpet. Vi har tidligere sett at stipendiatene har hatt utfordringer med hvor de skulle plassere obligatoriske kurs, og valgte å ta dette inn i en ny kategori. Kun stipendiater fikk opp alternativet «opplæringsdel for stipendiater» i spørreskjemaet.

Innsamling av data

Tidsbruksundersøkelsen blant vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler er en fulldekkende spørreundersøkelse som ble sendt ut til alle ansatte i vitenskapelig stilling, både faste og midlertidig ansatte, ved universiteter og høyskoler som omfattes av FoU-statistikken. Oversikt over hvilke institusjoner som inngår i undersøkelsen fremgår av vedleggstabell A1.

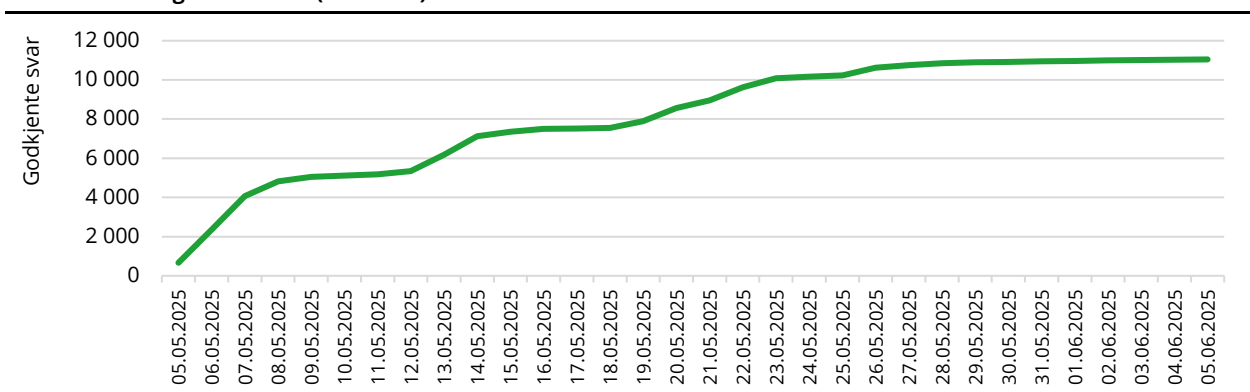
SSB benyttet Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR), som driftes av Digitaliseringsdirektoratet (DigDir), for å finne kontaklinformasjon til respondentene. KRR er et heldekkende register som omfatter alle innbyggere i Norge, og dermed det store flertallet av de ansatte ved institusjonene vi ønsker å kartlegge. Bruken av KRR for offentlige virksomheter er hjemlet i eForvaltningsforskriften §29 med obligatoriske og frivillige bruksområder. Det er klargjort i retningslinjer og relevansvurdering fra DigDir at SSB kan benytte KRR til utsendelse av spørreundersøkelser for å gjennomføre sitt samfunnsoppdrag.

Tidligere har NOKUT og NIFU samlet inn e-postlister fra institusjonene. Undersøkelsen gjelder arbeidsforholdet, og det har derfor vært naturlig å bruke arbeidsadressen til denne undersøkelsen. Ved å sende til en privat e-post-adresse, som ikke alle sjekker like ofte, risikerte vi å miste enkelte respondenter, ettersom tidsvinduet for å svare på tidsbruksundersøkelsen kun var en måned. Samtidig har vi tidligere brukt mye tid på å samle inn e-post-adressene fra institusjonene, og vi opplevde at de ikke alltid leverte komplette lister. SSB har imidlertid innarbeidede rutiner for å bruke KRR, og vi valgte derfor denne løsningen.

Vi mistet om lag 300 mulige respondenter fordi de enten ikke fantes i KRR, det manglet enten e-post-adresse eller telefonnummer, eller de hadde reservert seg mot å delta i undersøkelser.

Spørreundersøkelsen ble sendt ut til 26 141 personer over tre dager, fra 5. til 7. mai, først til e-post-adressen som var oppgitt i KRR, deretter ble påminnelser sendt både på e-post og SMS. SSBs Seksjon for personundersøkelser håndterte utsendelsen av spørreskjema og utsendelse av påminnelser. De som ikke hadde åpna spørreskjemaet ennå fikk påminnelser 14. mai og 22. mai, mens de som hadde begynt å fylle ut mottok påminnelser om å gjøre ferdig undersøkelsen 16. mai og 26. mai. Vi satte ingen svarfrist i undersøkelsen, men intensjonen var å stenge den 28. mai. Imidlertid kom det inn en del svar etter påminnelsen som ble sendt ut 26. mai, så vi holdt den åpen til 5. juni kl. 15:00.

Figur 1.1 Akkumulert svarinnngang i tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler. 2025 (N=11 045)

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelse for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Figur 1.1. viser akkumulert svarinnngang i undersøkelsen. Over halvparten svarte i løpet av den første uka undersøkelsen var åpen, det vil si mellom 5. mai og 12. mai. Første påminnelse 14. mai førte til et «hopp» i svarprosenten, og om lag 25 prosent av respondentene svarte i løpet av andre uke. Svarprosenten stoppet til slutt på 43 prosent. Da har vi tatt ut underkjente besvarelser, men regnet med de som svarte, men som var utenfor målgruppa. Svarprosenten i 2025 er dermed bedre enn i 2021 (35 prosent)³ og 2016 (39 prosent). En tilsvarende undersøkelse som ble gjennomført i Sverige fikk 44 prosent svar⁴.

Flere av institusjonene promoterte tidsbruksundersøkelsen på sine intranettsider, og undersøkelsen ble omtalt både i Khrono, Forskerforum og Universitetsavisa. Dette bidro til å øke oppmerksomheten rundt undersøkelsen, og til å øke deltakelsen.

Svartjenesten tok seg av tekniske henvendelser vedrørende undersøkelsen, mens andre henvendelser gikk direkte til teamet som sto bak undersøkelsen. Vi fikk ikke veldig mange henvendelser, antall personer i populasjonen tatt i betraktning. Eksempler på henvendelser var hva de skulle gjøre hvis de ikke lenger var ansatt ved et norsk lærested eller hvorvidt de som hadde faglige lederstillinger eller spesialiststillinger skulle svare.

³ Det var utfordrende å beregne svarprosenten i 2021, både fordi vi kun fikk e-post-adresser og ikke opplysninger om stilling fra lærestedene, og fordi undersøkelsen også ble sendt til personer med bistilling, ettersom disse inngikk i Underviserundersøkelsen.

⁴ Den svenske «Tidsanvändningsundersökningen»/Tidsstudien gjennomføres av SCB, og er en utvalgsundersøkelse som kartlegger antall timer respondentene jobber per uke, samt hvordan disse timene fordeles på ulike aktiviteter. En kartlegging som ble gjennomført i 2024 presenteres i SCBs statistikkbank: [Intern FoU-personal i universitets- och högskolesektorn efter kön, lärosäte, anställningskategori, forskningsämnesområde och arbetsuppgift. Antal heltidsekvivalenter och andel av total arbetstid, vartannat år 2013 - 2023.](#)

67 prosent av respondentene besvarte spørreskjemaet på bokmål, 3 prosent på nynorsk og 30 prosent på engelsk. Litt over halvparten, 57 prosent, besvarte undersøkelsen på «liten skjerm», det vil si mobiltelefon eller nettbrett, mens de resterende besvarte undersøkelsen på PC, eller «stor skjerm».

Registerdata

I årets tidsbruksundersøkelse har vi koblet til en del bakgrunnsopplysninger fra registerdata. Hovedargumentet for å benytte registerkoblinger er at vi slipper å stille en del spørsmål, og dermed sparer vi både tid og kostnader. I tillegg oppnår vi bedre datakvalitet. Dette sto i eposten respondentene mottok:

«For at undersøkelsen skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg fra andre registre hos SSB. For deg gjelder det opplysninger om ansettelse og arbeidssted fra Forskerpersonalregisteret, nasjonalitet og ansvar for barn under 16 år fra Folkeregisteret, og opplysninger om dine foreldres registrerte utdanning fra Nasjonal utdanningsdatabase.»

Vi har koblet inn registerdata fra følgende datakilder i analysene, for å belyse hvordan ulike variabler påvirker antall timer man jobber og hvordan arbeidstiden fordeles:

- **Forskerpersonalregisteret:** Kjønn, alder, utdanningsopplysninger, finansiering av stilling
- **Utdanningsstatistikken:** foreldres utdanningsnivå for norske statsborgere (for ikke-norske er opplysningen hentet fra spørreskjemaet)
- **Befolkningsstatistikken:** statsborgerskap, fødeland, antall personer i husholdningen under 18 år

Beregning av FoU-andeler til FoU-statistikken

FoU-andelene beregnes for kombinasjonen lærested, fagområde og stilling/stillingsgruppe. Vi tar også hensyn til hvorvidt stillingen er eksternt finansiert. FoU-andelene benyttes primært til å beregne FoU-årsverk og FoU-lønn finansiert over institusjonenes basisbevilgninger, mens FoU-andeler for eksternt finansiert personale også hentes fra FoU-statistikkens spørreskjema. Blant respondentene i tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler i 2025 har 1 500 personer, eller om lag 14 prosent, stillinger som i hovedsak er eksternt finansiert. Både for postdoktorer og forskere er over halvparten av respondentene i eksternt finansierte stillinger, samt 25 prosent av stipendiatene. Vi tar ikke hensyn til finansiering av stillingen når vi presenterer resultatene i denne rapporten, men vi tar ut eksternt finansierte stillinger fra tallgrunnlaget når vi beregner FoU-andeler.

Ettersom FoU-andelene beregnes på lærestedsnivå, er det viktig for SSB at fordelingen av arbeidstiden kun gjelder arbeidet som utføres ved egen institusjon. Derfor ber vi om fordeling av tiden i hovedstilling, og ekskluderer tid brukt i bistillinger og betalte oppdrag for andre læresteder i tidsbruksundersøkelsen.

Tid brukt til FoU inngår i sin helhet i beregningen av FoU-andeler. Det samme gjør søknadsarbeid, hvor definisjonen sier at dette kun skal relateres til søknader om midler til FoU. Vi spør også i hvilken grad faglig veiledning av mastergradsstudenter og ph.d.-kandidater har sammenheng med egen forskning, og tar med en del av den faglige veiledningen i beregningen av FoU-andelene. Andelen av faglig veiledning som regnes som FoU-tid vektes etter antall kandidater man veileder.

Tendensen med varierende deltakelse i tidsbruksundersøkelsene for vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler har gjort beregningene av FoU-andeler mer utfordrende, da vi må ha et minimum av respondenter i kombinasjonen lærested-fagområde-stilling for å gjøre disse beregningene. Det er også viktig å fastslå at respondentene i undersøkelsen er representative for

hele populasjonen. Årets undersøkelse har høyere svarprosent enn tidligere år, slik at dette problemet er mindre. Representativiteten diskuterer vi i neste delkapittel.

Ettersom denne spørreundersøkelsen gjelder det akademiske året 2024-2025, vil det ikke bli beregnet nye FoU-andeler før til FoU-statistikken 2025.

1.4. Frafall

I dette delkapittelet ser vi nærmere på deltakelsen i tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler, og kontrollerer ulike variabler i undersøkelsen mot registerdata for å undersøke om det er systematiske skjevheter.

Svarprosent i undersøkelsen

Den opprinnelige populasjonen var på 26 433 personer, se tabell 1.1. Av disse ble 292 personer tatt ut fordi de enten ikke var registrert i Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR), var slettet i KRR, manglet e-post-adresse i KRR eller hadde reservert seg mot deltakelse i undersøkelser. Etter at undersøkelsen var sendt ut, reserverte ytterligere 5 personer seg mot å delta via SSBs svartjeneste.

I alt 11 271 personer svarte på undersøkelsen. Av disse var 273 utenfor målgruppen fordi de ikke lenger var ansatt ved en av institusjonene som inngår i kartleggingen. Vi har ikke spurt om hvor disse jobber i dag, men vet fra andre kartlegginger at noen av disse er tilsatt ved tilsvarende institusjoner i utlandet, andre har gått av med pensjon, og noen jobber i andre sektorer i Norge. Ytterligere 49 var utenfor målgruppa fordi de oppga å ha lavere stillingsandel enn 25 prosent. Denne stillingsandelen var lagt inn som et minimum for å holde personer i bistilling utenfor undersøkelsen. 25 av besvarelsene ble underkjent fordi de var ufullstendige eller fordi respondentene oppga at de var ansatt i teknisk-administrative stillinger, og dermed utenfor målgruppa. Samtidig hadde 1 485 personer fylt ut mer enn halvparten av spørreskjemaet, og av disse hadde 121 fylt ut hele spørreskjemaet uten å sende inn undersøkelsen. Disse 121 er tatt med i analysene. Analysefilen omfatter 11 045 respondenter, noe som tilsvarer 42 prosent av populasjonen.

Om vi inkluderer de som er utenfor målgruppa, enten fordi de ikke jobber ved norske universiteter eller høyskoler, eller har lavere stillingsprosent enn 25 prosent, øker svarprosenten til 43 prosent. Samlet svarte 49 prosent av populasjonen helt eller delvis på spørreskjemaet. 13 385 personer åpnet aldri spørreskjemaet. Om dette skyldes at de ikke ville svare på undersøkelsen eller om de ikke så e-posten i tide, vet vi ikke.

Tabell 1.1 Deltakelse i Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler 2025 etter stilling

Stillingsgruppe	Total populasjon	Tatt ut før utsendelse	Sendt til	Utenfor målgruppa/ delvis svar/ underkjent	Ikke åpnet spørre- skjema	Godkjente svar	Deltakelse (%)
Professor	4 782	65	4 717	218	2 046	2 452	52 %
Dosent	208	2	206	15	65	126	61 %
Faglig leder	525	0	525	33	236	256	49 %
Førsteamanuensis	5 289	53	5 236	320	2 519	2 397	46 %
Førstelektor	1 000	2	998	85	427	486	49 %
Universitets- og høyskolelektor	3 803	19	3 784	367	1 863	1 553	41 %
Øvrig faglig personale	216	3	213	25	115	73	34 %
Postdoktor	1 680	49	1 631	97	991	543	33 %
Forsker	2 155	27	2 128	111	1 311	706	33 %
Stipendiat	6 242	65	6 177	388	3 501	2 287	37 %
Vitenskapelig assistent	301	6	295	29	179	87	29 %
Høyskolelærer	232	1	231	20	132	79	34 %
Totalt	26 433	292	26 141	1 708	13 385	11 045	42 %

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler

Svarprosent per lærested er gjengitt i vedleggstabell A.1.

Frafall fra enkeltspørsmål

Slik undersøkelsen er utformet, har vi i liten grad frafall fra enkeltspørsmål. De som har oppgitt at de ikke lenger jobber ved en norsk høyere utdanningsinstitusjon er tatt ut av undersøkelsen. For de som ikke har oppgitt stilling, har vi lagt inn de forhåndsutfylte opplysningene. Noen har unnlatt å oppgi fagområde; disse er også tatt ut. Der prosentvis fordeling av arbeidstiden ikke summerte til 100, har vi måttet ta noen grep. Flere har lagt inn fordeling av arbeidstiden relatert til hvor mange timer de jobber i uka, og ikke prosentvis fordeling. Enkelte av de som jobber deltid, har fordelt arbeidsoppgaver med utgangspunkt i stillingsprosenten de faktisk jobber. Dette var relativt enkelt å oppdage, og er regnet om til prosentfordeling som summerer til 100. For kandidater der fordelingen på aktiviteter ikke summerte til 100, og det ikke var mulig å korrigere, er besvarelsene underkjent.

Det eneste spørsmålet hvor vi operer med lavere antall respondenter, er spørsmålet om hvor mange timer de jobber i uka. Til sammen 162 respondenter har ikke oppgitt hvor mange timer de jobber i uka, eller svaret er av ulike årsaker underkjent. Frafallet i dette spørsmålet er dermed på 1 prosent.

Representativitet

Er noen grupper av respondenter overrepresentert i undersøkelsen, og andre underrepresentert, eller er det systematiske skjevheter i utvalget?

Stilling

Tabell 1.2 viser fordelingen av henholdsvis populasjonen som fikk tilsendt undersøkelsen og godkjente svar, i.e. respondenter, etter stilling. Vi ser at professorene utgjorde 18 prosent av populasjonen, men 22 prosent av respondentene, slik at denne stillingen synes å være noe overrepresentert. Samtidig har over 100 personer oppgitt at de har endret stilling til professorer mellom 1. oktober 2024 (uttrekkstidspunktet) og perioden undersøkelsen ble gjennomført, ved at de har korrigert de forhåndsutfylte opplysningene i spørreskjemaet. Totalt 4 prosent av respondentene har endret de forhåndsutfylte stillingsopplysningene. Det har dermed skjedd endringer i

populasjonen i perioden mellom uttrekkstidspunktet og utsendelsestidspunktet, men endringene er såpass små at de ikke påvirker representativitetsvurderingene nevneverdig.

Tabell 1.2 Representativitet i Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler i 2025 etter stilling

	Populasjon	Andel av total	Respondenter	Andel av total	Svar-prosent
Professor	4 717	18 %	2 452	22 %	52 %
Dosent	206	1 %	126	1 %	61 %
Førsteamanuensis	5 236	20 %	2 397	22 %	46 %
Førstelektor	998	4 %	486	4 %	49 %
Postdoktor	1 631	6 %	543	5 %	33 %
Forsker	2 128	8 %	706	6 %	33 %
Stipendiat	6 177	24 %	2 287	21 %	37 %
Universitets- og høyskolelektor	3 784	14 %	1 553	14 %	41 %
Andre stillinger	738	3 %	329	3 %	45 %
Høyskolelærer	231	1 %	79	1 %	34 %
Vit.ass.	295	1 %	87	1 %	29 %
Totalt	26 141	100 %	11 045	100 %	42 %

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler

Tabellen indikerer at professorer og førsteamanuenser har høyere andel blant respondentene enn i den totale populasjonen, mens stipendiater, forskere og postdoktorer har en lavere andel. Stipendiater og postdoktorer er korte åremålsstillinger på 3-4 år, og det er ikke overraskende at mange av disse har sluttet eller endret stilling i perioden mellom 1. oktober og 5. mai. Vi så de samme tendensene i undersøkelsene fra 2021 og 2016 også, at ansatte i faste stillinger var noe overrepresentert blant respondentene sammenlignet med ansatte i kortere åremålsstillinger. Blant de som svarte at de ikke lenger jobbet ved et norsk lærested for høyere utdanning, var om lag 40 prosenter stipendiater i 2024, 14 prosent var forskere og 11 prosent postdoktorer. Kun 15 prosent av de som hadde forlatt universitetene og høyskolene oppga at de hadde sluttet i en førstestilling⁵, og det er nærliggende å tro at mange i denne gruppa har gått av med pensjon etter 1. oktober 2024 – noe flere av dem også bekreftet i fritekstfeltet, eller de oppga ny stilling som «professor emerita/emeritus». Pensjonistene er tatt ut av undersøkelsen.

Kjønn og alder

Kvinnene er litt overrepresentert blant respondentene sammenlignet med den totale populasjonen; 53 mot 52 prosent. Det er spesielt blant professorer og dosenter at andelen kvinner er høyere blant respondentene enn i den totale populasjonen, men det er kun snakk om 2 prosentpoengs forskjell. Samtidig er kvinnene noe underrepresentert blant forskere som har svart på undersøkelsen.

Vi har også sett på fordelingen på aldersgrupper i populasjonen og blant respondentene. Ettersom svarprosenten er lavere for stipendiat- og postdoktorstillinger enn for mer etablerte, faste stillinger, er det ikke overraskende at de yngste aldersgruppene, det vil si de under 40 år, er noe underrepresentert blant respondentene. Og tilsvarende at de eldste er noe overrepresentert. Men forskjellene er kun på 1-3 prosentpoeng for hver aldersgruppe, med det største utslaget for aldersgruppen 30-39 år.

Norske og ikke-norske statsborgere

Vi har ikke opplysninger om statsborgerskap i den totale populasjonen i undersøkelsen, ettersom 2024-tall ikke er tilgjengelige før i desember. 2023-tall viser imidlertid at 32 prosent av forskerne og

⁵ Følgende stillinger regnes som førstestillinger: Professor, dosent, førstelektor og førsteamanuensis.

det faglige personalet ved landets universiteter og høyskoler ikke var norske statsborgere, mot 25 prosent av respondentene i undersøkelsen, se tabell 1.3.

Vi ser at ikke-norske statsborgere er underrepresentert i flere stillinger, og dette gjelder primært for stillinger i det forskningsrettede karriereløpet. Spesielt store er utslagene for postdoktorene, hvor 71 prosent var ikke-norske i populasjonen fra 2023, mot 60 prosent av respondentene. For forskere med doktorgrad er det en underrepresentasjon av ikke-norske statsborgere med 9 prosentpoeng, for stipendiatene er det en underrepresentasjon på 8 prosentpoeng og for professorene 5 prosentpoeng. Men for forskere uten doktorgrad er situasjonen motsatt, her er det en overrepresentasjon på 12 prosentpoeng for ikke-norske statsborgere. For stillingene i det undervisningsrettede karriereløpet, det vil si dosent, førstelektor og universitets- og høyskolelektor, er det kun minimale forskjeller i andelen ikke-norske statsborgere i populasjonen og blant respondentene.

For ikke-norske statsborgere ser vi en gjennomgående underrepresentasjon for nesten alle stillinger. Dette gjelder spesielt for åremålsstillinger som postdoktor, vit.ass. og stipendiat, og underrepresentasjonen er tydelig på alle nivå i den forskningsrettede karrierestigen. For åremålsstillingene kan underrepresentasjonen delvis forklares med at åremålet til flere av de som var ansatt i disse stillingene i oktober 2024 har gått ut, og at de ikke lenger befinner seg i Norge. For de som er tilsatt i faste stillinger, som professor og førsteamanuensis, er det mer overraskende at underrepresentasjonen er såpass stor.

Tabell 1.3 Andel ikke-norske statsborgere i populasjonen (2023) og blant respondentene (2025) etter stilling

	Populasjon (2023)	Respondenter (2025)
Professor	25 %	20 %
Dosent	5 %	5 %
Førsteamanuensis	28 %	22 %
Førstelektor	6 %	5 %
UoH-lektor	8 %	6 %
Annen stilling	7 %	7 %
Høgskolelærer	6 %	5 %
Forsker m/doktorgrad	51 %	42 %
Forsker u/doktorgrad	35 %	47 %
Postdoktor	71 %	60 %
Stipendiat	48 %	40 %
Vit.ass.	26 %	15 %
Total populasjon	32 %	25 %

Kilde: SSB, Forskerpersonale og Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Andre variabler

Vi har ikke kontrollert fordelingen på fagområder i populasjonen mot fordelingen i undersøkelsen. Respondentene har oppgitt hvilket fagområde de er ansatt innenfor, mens den totale populasjonen er fordelt etter arbeidsstedets fagtilknytning, som tilordnes etter mestkriteriet⁶. Enkelte institutter eller sentre er tverr- eller flerfaglige på tvers av fagområder, og det vil kunne være ansatte med ulik fagområdetilknytning innenfor samme institutt. Det er dermed ikke noe 1:1 forhold mellom opplysningene om fagområde i populasjonen og i undersøkelsen.

Analysene av antall timer per uke og fordelingen av arbeidstid på aktivitet innebærer et element av usikkerhet. For det første gjør respondentene et anslag av hvor mange timer de jobber i sin hovedstilling i en gjennomsnittlig uke, deretter beregner vi gjennomsnittsverdier av dette. Fra

⁶ Mestkriteriet innebærer at hvis enheten oppgir å FoU-aktivitet innenfor flere fagfelt, blir enheten tilordnet det fagfeltet hvor halvparten eller mer av aktiviteten er oppgitt. Har ingen fagfelt mer enn halvparten av aktiviteten, summeres de oppgitte fagfeltene opp per fagområde, og enheten tildeles fagområde etter mestkriteriet.

kommentarfeltet ser vi at enkelte kun har oppgitt tiden de tilbringer på arbeidsplassen, men intensjonen var å kartlegge all aktivitet relatert til hovedstillingen.

Vurdering

Vi har i liten grad frafall på enkeltspørsmål, både fordi vi har lagt inn flere «harde» kontroller som gjorde at respondentene måtte fylle ut spørsmålet for å komme videre, og fordi vi valgte å underkjenne hele svaret der sentrale variabler manglet. Det er derfor ikke aktuelt å imputere enkelt svar.

De identifiserte forskjellene mellom populasjonen og respondentene i undersøkelsen er små, med unntak av for norske og ikke-norske statsborgere. Vi vurderer at underrepresentasjonen får liten effekt på de videre analysene av fordeling av arbeidstid og aktiviteter, og at det ikke er aktuelt med vekting av svarene.

2. Arbeidstid og arbeidsoppgaver

Norske universiteter og høyskoler har i dag to karriereløp for de vitenskapelig ansatte, et forskningsrettet og et undervisningsrettet. Universitets- og høyskoleforskriften til UH-loven av 2024 tydeliggjør forskjellen på de to løpene. I Norge skal undervisningen ved universitetene og høyskolene være forskningsbasert i henhold til UH-lovens § 2-1, slik at også stillinger i det undervisningsrettede karriereløpet har avsatt tid til forskning og faglig utvikling.

Det forskningsrettede karriereløpet forutsetter at man har avlagt doktorgrad. Professor er toppstillingen i dette karriereløpet, og inngangen er som stipendiat. Deretter har mange en forsker- eller postdoktorstilling, enten i Norge eller utlandet. Både stipendiat og postdoktor er åremålsstillinger, mens forskerstillingen kan være både fast og midlertidig, og er gjerne avhengig av ekstern finansiering. Første faste stilling er ofte en førsteamanuensisstilling, deretter må man kvalifisere seg for opprykk til professor. For å få stilling som førsteamanuensis kreves undervisningskompetanse, noe man kan opparbeide seg både som stipendiat (gjennom karrierefremmende arbeid, tidligere pliktarbeid) og postdoktor jfr. § 3-18 i universitets- og høyskoleforskriften, men i mindre grad i forskerstilling. Den vanligste måten å bli professor på i Norge, er gjennom professoropprykk (Kyvik et al. 2003, Øye 2025, Frølich et al. 2019, Forskningsrådet 2025). Det har i perioden 2010 til 2024 vært en sterk vekst i antall ansatte i det forskningsrettede karriereløpet, og det har vært en tydelig satsing på forskerutdanningen i Norge, med et rekordhøyt antall ferdige ph.d.-kandidater i 2024. 1 850 doktorgrader ble avlagt dette året.

Det andre karriereløpet er undervisningsrettet. Laveste nivå er her universitets- eller høyskolelektor, med krav til mastergrad eller hovedfag. Deretter kvalifiserer man for førstelektor, og etter hvert for toppstillingen dosent. Innenfor profesjonsutdanningene er høyskolelærere det laveste trinnet på karrierestigen. Denne stillingen har krav til utdanning på bachelornivå. Alle stillinger i det undervisningsrettede karriereløpet er i utgangspunktet faste stillinger, men tall fra HK-dir/DBH viser at andelen midlertidig ansatte blant universitetslektorene lå på 19 prosent og blant høyskolelektorene på 14 prosent i 2024. Dette er en nedgang fra henholdsvis 24 og 20 prosent i 2021, i tråd med myndighetenes føringer om å få ned bruken av midlertidige stillinger ved universitetene og høyskolene.

2.1. Arbeidstidens lengde

Respondentene ble i tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler bedt om å oppgi hvor mange timer de arbeider i gjennomsnitt per uke i sin vitenskapelige hovedstilling. Vi ønsket å understreke at kartleggingen kun dreier seg om hovedstillingen, og at tid brukt i bistillinger ved andre institusjoner ikke skal inngå i undersøkelsen. Dette har sammenheng med beregning av koeffisienter i FoU-statistikken, les mer om dette i kapittel 1.4. Mange vitenskapelig ansatte har bistillinger ved andre institusjoner, både som professor II eller andre II-stillinger. I 2024 var det 1 579 personer med stilling som professor II ved norske universiteter og høyskoler jf. SSBs Forskerpersonalregister, og av disse hadde 421 en hovedstilling i sektoren. De fleste bistillinger har en stillingsandel på 20 eller 10 prosent, og ansatte som har slike stillinger bruker en del tid i bistillingene. Mange av de vitenskapelig ansatte utfører også lønnede arbeidsoppgaver for andre institusjoner, som å være ekstern sensor, ekstern representant i styrer og råd, deltar i evalueringer etc. Dette kommer i tillegg til den tiden de har oppgitt å bruke ved egen institusjon, slik at den reelle arbeidstiden for enkeltpersonene er høyere enn det som fremgår av undersøkelsen. En av respondentene sier følgende:

«Gjør oppmerksom på at undersøkelsen ikke dekker aktivitet utenom hovedstilling, som i praksis *må* gjøres. Vi er avhengige av at f.eks. eksterne sensorer stiller for oss, og da må vi også stille opp for dem etc. Det samme gjelder komiteer og annet. (...) Reell arbeidstid pr. uke er dermed minst 60 timer».

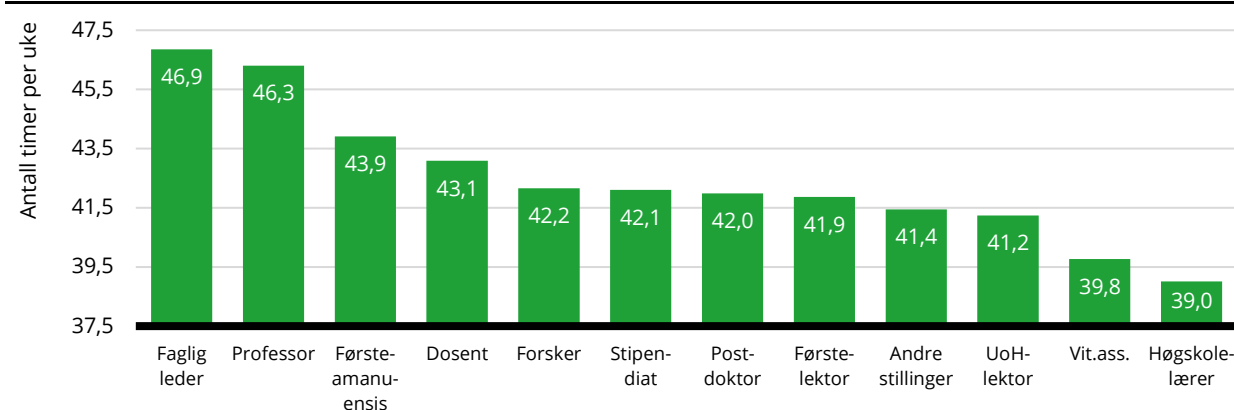
Vi la inn en sperre i undersøkelsen for 2025 om at respondentene ikke kunne oppgi å jobbe mer enn 99,9 t/u. En uke har totalt 168 timer. Ifølge SSBs Tidsbruksundersøkelse fra 2022 sover personer i alderen 45 til 66 år i gjennomsnitt 8 timer hver natt, og de bruker 0,53 timer til personlig pleie og 1,19 timer på måltider hver dag. I tillegg brukte man i gjennomsnitt 0,17 timer per dag til arbeidsreiser. Hvis disse basis-aktivitetene summeres for en uke, sitter man igjen med 99 timer som kan brukes til andre ting, som jobb og fritidsaktiviteter. Tallene over er gjennomsnittsverdier, og det kan være variasjoner, men vi valgte å legge dette til grunn for en maksverdi. Tidligere undersøkelser har ikke hatt en slik sperre, og vi så at noen la inn både antall timer per dag, antall timer per måned og antall timer per år. Vi har tidligere måttet underkjenne en større andel av svarene på spørsmålet om antall timer man jobber per uke enn det vi har gjort i 2025-undersøkelsen, så grepet har virket. Totalt 162 av 11 045 respondenter har ikke oppgitt hvor mange timer de jobber i uka, eller svaret er av ulike årsaker underkjent.

Nær 10 prosent av respondentene har oppgitt at de jobber deltid i stillingsandeler mellom 25 og 99 prosent. I undersøkelsen har vi bedt respondentene oppgi antall timer de jobber i gjennomsnitt, uten å be om at de selv justerer dette i henhold til stillingsprosenten. For de som oppga å jobbe deltid har vi justert antall timer i tråd med stillingsprosenten, med mindre de selv har oppgitt i fritekstfeltet at de har justert timeantallet slik at de svarer for 100% stilling. Vi så at i et par tilfeller ble antall timer over 100 t/u hvis vi justerte i henhold til stillingsprosenten. Disse svarene er underkjent.

Faglige ledere jobber mest

Mange av de vitenskapelig ansatte oppgir å jobbe til dels betydelig flere timer per uke enn ordinær arbeidstid på 37,5 t/u. Faglige ledere, det vil si instituttleder og dekan, oppga at de jobbet mest i det akademiske året 2024/2025, med 46,8 timer i snitt per uke, se figur 2.1. Nest mest jobber professorene med 46,4 t/u, fulgt av førsteamanuensene med 44,0 t/u og dosentene med 43,5 t/u. Kun to stillingsgrupper oppgir at de i gjennomsnitt jobber mindre enn 40 t/u; vitenskapelige assistenter og høyskolelærere.

Figur 2.1 Gjennomsnittlig antall timer utover ordinær arbeidstid (37,5 t/u) etter stilling¹. 2025 (N=10 883)

¹Andre stillinger omfatter spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene, mens faglige ledere omfatter dekaner og instituttledere.
Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Høy andel av professorer og faglige ledere jobber mer enn 45 t/u

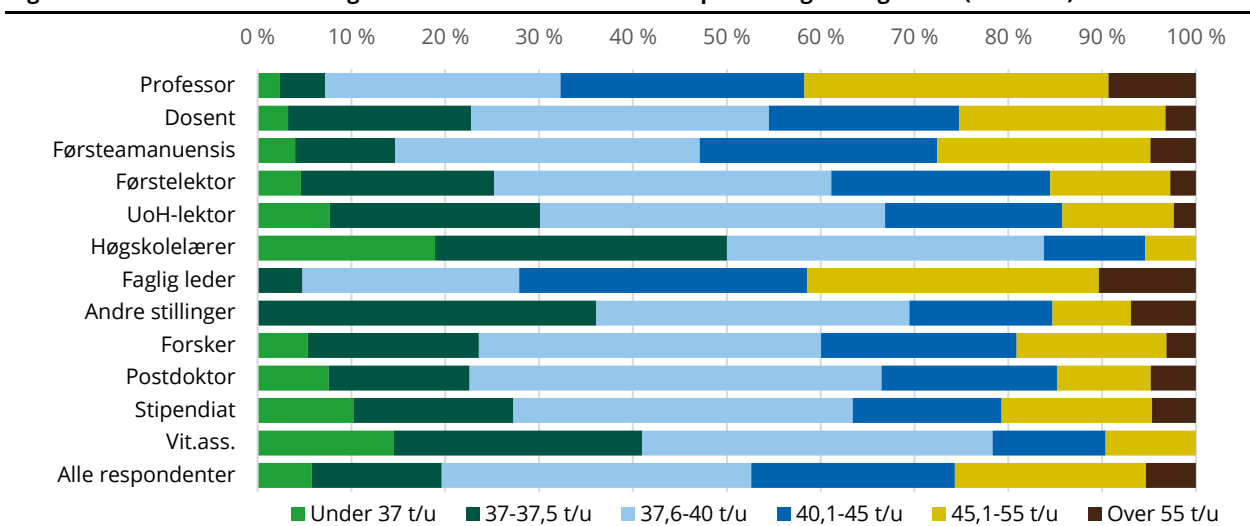
I figur 2.2 har vi fordelt respondentene innenfor hver stilling etter hvor mange timer de har oppgitt at de jobber i en gjennomsnittlig uke i full stilling. Vi har, som nevnt over, justert arbeidstiden for de som jobber deltid til 100 prosent stilling. 14 prosent av respondentene har oppgitt at de jobbet

ordinær arbeidstid, det vil si 37-37,5 timer per uke⁷. Andelen som jobber ordinær arbeidsuke er høyest blant «andre stillinger», høyskolelærere og vitenskapelige assistenter.

Om lag en tredjedel av respondentene oppgir at de normalt jobber mellom 37,6 og 40 timer i uka. Spesielt blant postdoktorer, universitets- og høyskolelektorer, vit.ass. og stipendiater er det mange i denne gruppa. Vit.ass., stipendiat og postdoktor er stillingene med flest ansatte under 40 år, og om lag 40 prosent av postdoktorene og 30 prosent av stipendiatene har ansvaret for barn. Vi kan anta at respondentene under 40 år har relativt små barn. Les mer om dette i kapittel 4.

Ser vi på de som oppgir å jobbe mest per uke, har 10 prosent av de faglige lederne og 9 prosent av professorene oppgitt at de jobber mer enn 55 timer i en gjennomsnittlig uke. Samtidig oppgir 32 prosent av professorene og 31 prosent av de faglige lederne at de jobber mellom 45,1 og 55 timer i uka, noe som innebærer at mer enn 40 prosent av professorene og de faglige lederne jobber 45 timer eller mer hver uke. Kun 5 prosent av høyskolelærerne, 14 prosent av universitets- og høyskolelektorene og 15 prosent av postdoktorene oppgir at de jobber mer enn 45 timer i uka. Hver femte stipendiat jobber mer enn 45 timer i uka.

Figur 2.2 Prosentvis fordeling av arbeidstid etter antall timer per uke og stilling¹. 2025 (N=10 883)

¹Andre stillinger omfatter spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene, mens faglige ledere omfatter dekaner og instituttledere.
Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Vi ser også at noen ansatte oppgir å jobbe mindre enn ordinær arbeidstid. Samlet oppgir 8 prosent av respondentene at de jobber mindre enn 37-37,5 timer i full stilling i en normaluke. Andelen er høyest for stillinger hvor det er få respondenter, som høyskolelærere og vit.ass., og hvor tilfeldige svingninger gjør større utslag. Flere av respondentene har lagt inn forklaringer i fritekstfeltet på hvorfor de jobber mindre enn 37,5 t/u. Noen har små barn og har «ammefri», mens andre er delvis sykmeldt og har oppgitt de timene de faktisk jobber.

2.2. Tidsbrukskategorier

I Tidsbruksundersøkelsen blant vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025 ber vi respondentene fordele arbeidstiden prosentvis på ni tidsbrukskategorier. I denne delen gjennomgår vi hver av disse kategoriene. Kategoriene i undersøkelsen er nært knyttet til institusjonenes formål, som gjengis i Universitets- og høyskolelovens (UH-loven), samt universiteter

⁷ Det ser ut som om flere ikke har oppfattet at de kunne legge inn desimaler i dette spørsmålet, og har lagt inn 37 t/u heller enn 37,5 t/u. Noen kan også ha trukket fra lunsjpausen. Vi velger derfor å operere med 37-37,5 t/u som ordinær arbeidstid.

og høgskolers oppgaver som i henhold til § 2-1 er å *a) tilby utdanning basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap, b) utføre forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid c) bidra til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, d) bidra til livslang læring og tilby etter- og videreutdanning, e) legge til rette for at institusjonens ansatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten, f) bidra til innovasjon og verdiskapning basert på resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og g) samarbeide med relevante aktører på internasjonalt, nasjonalt, regionalt og lokalt nivå for å bedre kvaliteten på virksomheten og gjøre den mer relevant.*

Tidsbrukskategoriene gjenspeiler denne inndelingen, men spør for eksempel ikke om tid brukt til innovasjon. FoU inngår i innovasjon, men innovasjon omfatter mer enn FoU. Vi er opptatt av å bevare de lange tidsseriene i tidsbruksundersøkelsene, slik at endringer stort sett kun består av språklige forbedringer og presiseringer. Vi skiller heller ikke mellom høyere utdanning generelt og etter- og videreutdanning. Museumsvirksomhet inngår som en av kategoriene i tidsbruksundersøkelsen, da UH-lovens § 2-7 plasserer et særlig ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger hos NTNU, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Stavanger og Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet. Samtlige av disse institusjonene har egne universitetsmuseer.

Respondentene ble bedt om å fordele arbeidstiden i sin hovedstilling i en gjennomsnittlig arbeidsuke, gjennom å ta utgangspunkt i reelt antall timer, og la anslagene summere seg til 100 prosent. Det er stor variasjon i hvordan de ansatte fordeler arbeidstiden, både med utgangspunkt i hvilken stilling de har, og når i semesteret de befinner seg. I fritekstfeltet har flere gitt tilbakemelding om at det ikke finnes noen «gjennomsnittlig» arbeidsuke, noe rapportens tittel henviser til, og at spørsmålet er vanskelig å svare på. Av de 1485 personene som begynte å fylle ut skjemaet, men aldri sendte det inn, stoppet nesten 1 000 av dem utfyllingen da de nådde spørsmålet om fordeling av arbeidstiden.

Svarene fra respondentene vil med høy sannsynlighet bli påvirket av hvilke aktiviteter de har jobbet med rett før de svarte på undersøkelsen. Om undersøkelsen sendes ut rett før en stor søknadsfrist hos Forskningsrådet eller EU-kommisjonen, vil dette kunne påvirke andelen tid brukt til søknadsarbeid. Samtidig vil utsendelse midt i avvikling av eksamen kunne medføre at mer tid allokeres til undervisning. Tidspunkt for utsendelse ble diskutert med referansegruppen forut for undersøkelsen, for å finne et utsendelsestidspunkt som i mindre grad ville bli påvirket av slike svingninger. For øvrig innførte Forskningsrådet «løpende søknadsfrist» for flere av sine utlysninger i 2024, slik at arbeidstid brukt til søknadsarbeid nå fordeles mer jevnt gjennom året enn tidligere.

Videre i dette kapittelet ser vi nærmere på fordelingen av arbeidstid allokert prosentvis på hver tidsbrukskategori. Boksene viser hvor hovedtyngden av tidsbruken ligger. Sammenhengende streker ut fra boksen angir at det er flere respondenter med samme verdi, mens prikkene i hver ende angir ekstremverdier («uteliggere»). Streken i boksen gjengir medianen, mens krysset gjengir gjennomsnittsverdien.

Forskning og utviklingsarbeid (FoU)

Tid til FoU gjelder arbeid knyttet direkte eller indirekte til FoU. Dette innebærer at arbeid knyttet til egen FoU, hovedsakelig gjennomføring av FoU-prosjekter, herunder også administrasjon og ledelse av disse prosjektene inngår i denne kategorien. Definisjonen av FoU ble gjengitt i spørreskjemaet, og respondentene kunne enkelt finne denne ved å klikke på en «trekkspillmeny». Definisjonen av FoU er hentet fra OECDs Frascati-manual (OECD 2015):

Forskning og utviklingsarbeid (FoU) er kreativt og systematisk arbeid for å oppnå ny kunnskap. FoU omfatter også bruk av eksisterende kunnskap på nye måter. FoU omfatter både grunnforskning,

anvendt forskning og utviklingsarbeid.

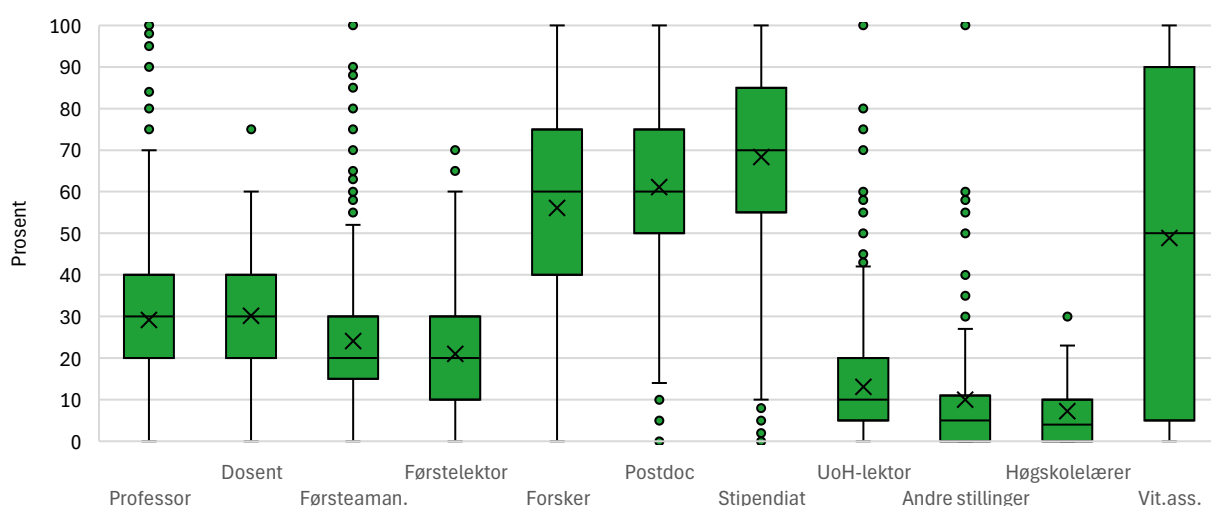
Fem kriterier må være oppfylt for at aktiviteten skal regnes som FoU. Den må inneholde noe nytt, være kreativ, ha usikkerhet knyttet til resultatet, være systematisk og kunne overføres og/eller reproduseres. ([lenke til artikkelen «Hva er FoU?» hos SSB](#)).

For at en aktivitet skal regnes som forskning og utviklingsarbeid, er det viktig at formålet med aktiviteten er FoU, og at den oppfyller de fem FoU-kriteriene nevnt ovenfor.

For de fleste vitenskapelig ansatte ved universitetene og høyskolene er FoU et innarbeidet begrep, og vi forutsetter at de har kjennskap til hvilke arbeidsoppgaver som kan regnes som forskning og utviklingsarbeid. Vi er innforstått med at det kan være utfordringer med avgrensning mot andre kategorier som inngår i tidsbruksundersøkelsen, herunder faglig veiledning og formidling. Vi har imidlertid observert i kommentarer i fritekstfeltet at stipendiater og vit.ass. ser ut til å oppfatte FoU-begrepet som mer uklart enn etablerte forskere.

Figur 2.3 viser fordelingen av tid brukt til FoU, basert på prosentandelene som respondentene har oppgitt i spørreskjemaet. Stipendiatene har oppgitt den høyeste andelen tid til FoU i 2025, og bruker i gjennomsnitt 68 prosent av arbeidstiden til FoU. Nest høyest andel finner vi for postdoktorene, deretter følger ansatte i forskerstilling og vitenskapelige assistenter (vit.ass.).

Figur 2.3 Andel tid brukt til forskning og utviklingsarbeid (FoU) etter stilling¹. 2025 (N=11 045)

¹Andre stillinger omfatter her faglige ledere som dekan og instituttleder, amanuenser og spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene.

NOTE: Boksene i figuren angir hovedtyngden av tidsbruken, streken angir medianen, mens krysset angir gjennomsnittsandelen.

Sammenhengende loddekk strek angir svar fra flere respondenter, mens prikkene angir ekstremverdier («uteliggere»).

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Det er liten forskjell mellom professorer og dosenter med henhold på gjennomsnittlig tid til FoU, henholdsvis 29 og 30 prosent, samt hvor hovedtyngden av FoU-andelen ligger (mellom 20 og 40 prosent av arbeidstiden). Men det er flere professorer som oppgir å bruke mer enn 50 prosent av arbeidstiden til FoU enn hva tilfellet er for dosentene. Antall professorer i utvalget er for øvrig betydelig høyere enn antall dosenter. Professor er toppstillingen i det forskningsrettede karriereløpet, mens dosent er toppstilling i det undervisningsrettede løpet, og man kunne kanskje ventet at professorene brukte en høyere andel av sin arbeidstid til FoU, men slik ser det ikke ut til å være i 2025.

Også førsteamanuenser og førstelektorer, som er nest høyeste nivå på hver sin karrierestige, har en relativt lik andel tid til FoU. Førsteamanuensene ligger litt høyere, med et gjennomsnitt på 24 prosent, mot førstelektorenes 21 prosent. Medianverdien er den samme for begge stillinger;

20 prosent. Som for toppstillingene er det også her flere med høye andeler tid til FoU blant førsteamanuensene i den forskningsrettede stigen, enn det er for førstelektorene i undervisningsstigen.

Lavest andel tid til FoU finner vi blant høgskolelærerne, andre stillinger og universitets- og høgskolelektorene, som alle bruker mindre enn 15 prosent av arbeidstiden til FoU-arbeid. Andre stillinger omfatter her faglige ledere som dekan og instituttleder, amanuenser og spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene, samt spesialstillinger ved Politihøgskolen og Forsvarets høgskole.

FoU er den aktiviteten som flest ansatte oppgir at de driver med; kun 7 prosent har oppgitt at de ikke bruker arbeidstid på FoU. Blant høgskolelærere og spesialister tilknyttet profesjonsutdanningene, oppga nær 50 prosent at de ikke hadde FoU-tid i det akademiske året 2024/2025. Tilsvarende gjaldt 27 prosent av de faglige lederne og 22 prosent av universitets- og høgskolelektorene. Blant professorene var det kun 2 prosent som ikke brukte tid på FoU, det samme gjaldt 6 prosent av dosentene og 3 prosent av førsteamanuensene.

Søknadsarbeid

Søknadsarbeid omfatter alt arbeid med søknader om midler til FoU. Tidligere har dette inngått som en del av tid brukt til FoU, men i årets undersøkelse var det et ønske om å synliggjøre hvor mye tid som brukes til å skrive søknader. Sist tid brukt til søknadsarbeid ble kartlagt, var i tidsbruksundersøkelsen som ble gjennomført av AFI i 2010 (Egeland og Bergene 2012). Dette kommer vi tilbake til i kapittel 3.

Daværende kunnskapsminister Oddmund Hoel sa i august 2024 (Khrono 23.08.2024) at institusjonene skulle tilbake til det budsjettnivået de hadde i 2019, og varslet dermed en nedgang i bevilgningene til universitetene og høgskolene. Med trangere økonomiske rammer har flere av institusjonene orientert seg mer mot å innhente eksterne midler for å finansiere forskning. Disse midlene må institusjonene konkurrere om, for eksempel Forskningsrådsmidler og forskningsmidler fra EU, og offentlige forskningsmidler som lyses ut i anbudskonkurranser. De ansatte bruker derfor mye tid på å skrive søknader, som de ikke nødvendigvis får uttelling for. Forskningsrådet skriver på sine nettsider at 21 prosent av FRIPRO-søknadene som kom inn i 2024 ble innvilget.⁸ Dette innebærer at 79 prosent av de som sendte inn søknader brukte mye tid på dette uten å få tildelt midler.

Vi ser at ansatte i forskerstilling oppgir den høyeste andelen tid brukt til søknadsarbeid, 11 prosent. Her er det imidlertid en tydelig forskjell på forskere med og uten doktorgrad. Der forskere med doktorgrad oppga å bruke 13 prosent av arbeidstiden til søknadsarbeid, gjaldt dette 8 prosent av forskere uten doktorgrad. OsloMets Senter for velferdsforskning består av fire forskningsinstitutter som tidligere var en del av instituttsektoren. Disse instituttene konkurrerer i oppdragsmarkedet, og forskerne her bruker dermed en betydelig del av arbeidstiden til søknadsarbeid. Tilsvarende gjelder at forskere kan være ansatt i tilknytning til eksternt finansierte prosjekter, og må skaffe utvidet eller ny finansiering for å sikre egen stilling.

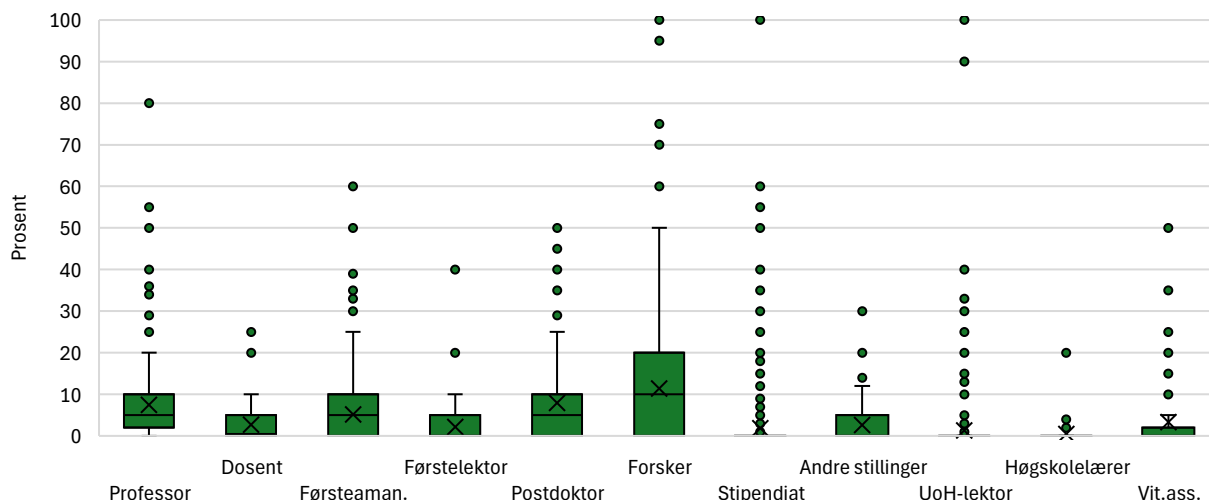
Nest høyest andel arbeidstid brukt til søknadsarbeid hadde professorene og postdoktorene, begge med 8 prosent. Dette er ikke overraskende. Postdoktorene er ofte ansatt på korte åremål (3–4 år), og mange av dem har mulighet for å fortsette i forskerstilling hvis de klarer å skaffe ekstern finansiering. Professorene er viktige i søknadsarbeidet, fordi det i mange tilfeller kreves at en seniorforsker med lang erfaring står som prosjektleder, og dette er gjerne en professor.

---

⁸ <https://www.forskningsradet.no/portefoljer/banebrytende-forskning/fripro/#:~:text=Hard%20konkurranse%20i%20FRIPRO,tjenester%20til%20prosjektene%20som%20underleverand%C3%B8rer.> Besøkt 31.10.2025

Førsteamanuensene bidrar også inn i søknadsarbeidet, og bruker i gjennomsnitt 5 prosent av arbeidstiden til dette.

Figur 2.4 Andel tid brukt på søknadsarbeid etter stilling¹. 2025 (N=11 045)

¹Andre stillinger omfatter her faglige ledere som dekan og instituttleder, amanuenser og spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene. NOTE: Boksene i figuren angir hovedtyngden av tidsbruken, streken angir medianen, mens krysset angir gjennomsnittsandelen. Sammenhengende loddrett strek angir svar fra flere respondenter, mens prikkene angir ekstremverdier («uteliggere»). Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Stillingene som i minst grad deltar i søknadsarbeid er stipendiater, førstelektorer, universitets- og høgskolelektorer og høgskolelærere, alle med i gjennomsnitt 1–2 prosent av arbeidstiden brukt til søknadsarbeid. Noen få ansatte i disse stillingene oppgir å bruke en høy andel av arbeidstiden til søknadsarbeid, men vi kan anta at dette kan ha sammenheng med at de jobber for å skaffe ekstern finansiering til stilling som postdoktor e.l.

Søknadsarbeid er tidsbrukskategorien som flest respondenter sier at de ikke driver med. Nesten halvparten av respondentene har oppgitt 0% arbeidstid på kategorien søknadsarbeid. Høyest andel som ikke er med på å skrive FoU-søknader finner vi blant høgskolelærere (92 prosent), høgskolelektorer (80 prosent), spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene (79 prosent) og universitetslektorer (77 prosent). Tilsvarende deltar 80 prosent av professorene og forskerne med doktorgrad i søknadsarbeid, samt en tredjedel av førsteamanuensene og postdoktorene.

Faglig veiledning

I tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler blir respondentene bedt om å oppgi andelen av arbeidstiden som brukes til faglig veiledning av mastergradsstudenter og ph.d.-kandidater. Flere har påpekt at de også bruker mye tid på å veilede bachelor-studenter, men i denne sammenheng er det klassifisert som undervisning ved egen institusjon.

Tidligere kartlegginger har vist at faglig veiledning av ph.d.-kandidater kan ha stor korrelasjon med egen forskning, mens veiledning av mastergradskandidater i noen grad korrelerer. I tidsbruksundersøkelsen for 2016 (Gunnæs 2018) spurte vi om sammenheng mellom egen forskning og faglig veiledning av både bachelorstudenter, mastergradsstudenter og ph.d.-kandidater. Kun 15 prosent av respondentene som oppga at de veiledet bachelorstudenter svarte at denne veiledningen hadde høy grad av sammenheng med egen forskning. Blant de som veiledet mastergradsstudenter oppga nær 40 prosent at veiledningen hadde høy grad av sammenheng med egen forskning, mens av de som veiledet ph.d.-kandidater gjaldt dette for 68 prosent av respondentene. I de påfølgende undersøkelsene har vi derfor ikke spurt om sammenhengen

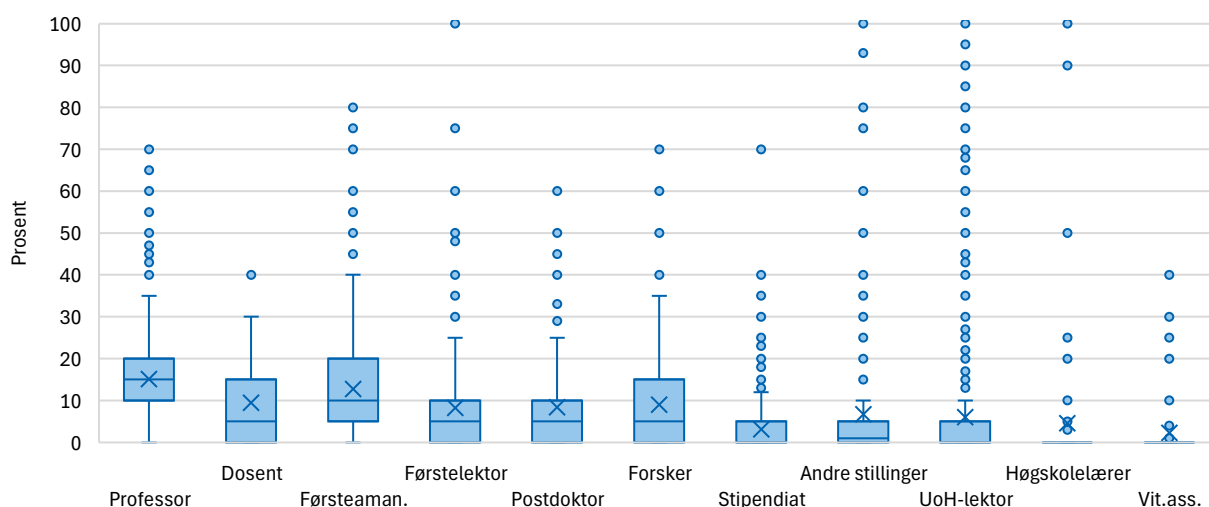
mellom veiledning av bachelorstudenter og egen forskning, og i stedet inkludert veiledning av bachelorstudenter som en del av undervisningen ved egen institusjon.

Hver professor veiledet i gjennomsnitt 2 ph.d.-kandidater og 3 mastergradskandidater, men her var det underliggende forskjeller mellom fagområdene hva ph.d.-kandidatene angår. Professorer i humaniora, kunsthøgskole og samfunnsvitenskap veiledet i gjennomsnitt 1,7 ph.d.-kandidater, mens professorene i medisin og helsefag og MNT-fagene veiledet 3. Flertallet av professorene som veiledet ph.d.-kandidater veiledet 1 eller 2 kandidater, mens en fjerdedel veiledet 3 eller 4. 12 prosent av professorene i utvalget oppga at de veiledet 5 eller flere ph.d.-kandidater. 16 prosent av professorene veiledet kun ph.d.-kandidater, og ingen mastergradsstudenter. Hver femte professor veiledet ingen ph.d.-kandidater i 2024/2025.

Professorer og ansatte i spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene, oppgir å bruke den høyeste andelen av arbeidstiden til faglig veiledning, henholdsvis 15 og 16 prosent. For ansatte i spesialiststilling dreide dette seg først og fremst om klinisk veiledning. Derne følger førsteamanuenser med 13 prosent, dosenter med 10 prosent og førstelektorer og forskere med 9 prosent. Stipendiater og vit.ass. bruker i gjennomsnitt minst tid på faglig veiledning, henholdsvis 3 og 2 prosent.

Om lag en tredjedel av respondentene oppga at de ikke hadde faglig veiledning av mastergradsstudenter eller ph.d.-kandidater i 2024/2025. Andelen som ikke hadde faglig veiledning var høyest for høgskolelærere, vit.ass., høgskolelektorer og forskere uten doktorgrad.

Figur 2.5 Andel tid brukt til faglig veiledning av mastergradsstudenter og ph.d.-kandidater etter stilling¹. 2025 (N=11 045)

¹Andre stillinger omfatter her faglige ledere som dekan og instituttleder, amanuenser og spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene.

NOTE: Boksene i figuren angir hovedtyngden av tidsbruken, streken angir medianen, mens krysset angir gjennomsnittsandelen.

Sammenhengende lodde strek angir svar fra flere respondenter, mens prikkene angir ekstremverdier («uteliggere»).

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

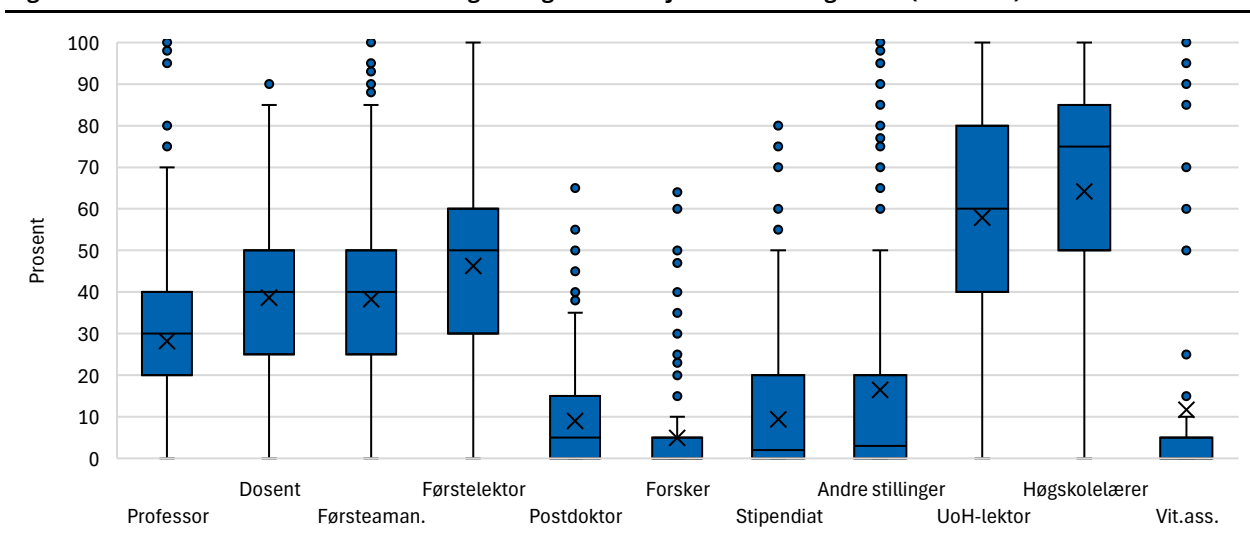
I alt 35 prosent av respondentene sa de veiledet ph.d.-kandidater i 2024/2025. 33 prosent av dem oppga at veiledning av ph.d.-kandidater hadde svært stor sammenheng med egen forskning, mens 31 prosent svarte ganske stor sammenheng. Samtidig veiledet litt over halvparten av respondentene mastergradskandidater. Av disse oppga 17 prosent at denne veiledningen hadde svært stor sammenheng med egen forskning, mens 23 prosent oppga ganske stor sammenheng.

Undervisning ved egen institusjon

Undervisning ved egen institusjon omfatter all aktivitet knyttet til undervisning, inkl. administrasjon, eksamensarbeid og praksisveiledning og veiledning av bacheloroppgaver. Her er definisjonen

betydelig kortet ned sammenlignet med tidligere år, hvor det ble ramset opp flere eksempler på hva undervisning omfattet. Vi antar imidlertid at dette ikke har fått konsekvenser for fordelingen av arbeidsoppgaver.

Figur 2.6 Andel tid brukt til undervisning ved egen institusjon etter stilling¹. 2025 (N=11 045)

¹Andre stillinger omfatter her faglige ledere som dekan og instituttleder, amanuenser og spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene.

NOTE: Boksene i figuren angir hovedtyngden av tidsbruken, streken angir medianen, mens krysset angir gjennomsnittsandelen.

Sammenhengende loddrett strek angir svar fra flere respondenter, mens prikkene angir ekstremverdier («uteliggere»).

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Høgskolelærerne og universitets- og høyskolelektorene hadde den gjennomsnittlig høyeste andelen arbeidstid brukt til undervisning i 2024/2025, henholdsvis 64 og 58 prosent. Professorene brukte i gjennomsnitt 28 prosent av arbeidstiden på undervisning, mens dosentene og førsteamanuensene brukte i underkant av 40 prosent. Lavest andel tid til undervisning oppga forskerne (5 prosent), postdoktorene (9 prosent) og stipendiatene (10 prosent). Det er bekymringsfullt at postdoktorene har en såpass lav andel tid til undervisning, all den tid de trenger dette for å kvalifisere til førsteamanuensis-stilling. Nær halvparten av postdoktorene oppga at de ikke hadde undervisning i det akademiske året 2024/2025.

Totalt oppga hver femte respondent at de ikke underviste i det akademiske året 2024/2025. Høyest andel som ikke hadde undervisning finner vi ikke overraskende blant vitenskapelige assistenter, fulgt av forskere med og uten doktorgrad og faglige ledere. Kun 6 prosent av professorene oppga at de ikke underviste våren 2025, det samme gjaldt 2 prosent av dosentene, 3 prosent av førsteamanuensene og 4 prosent av førstelektorene. Det er ikke uvanlig at ansatte i disse stillingene har forskningstermin, de kan også ha kurs som går kun ett semester om gangen.

Øvrig administrasjon

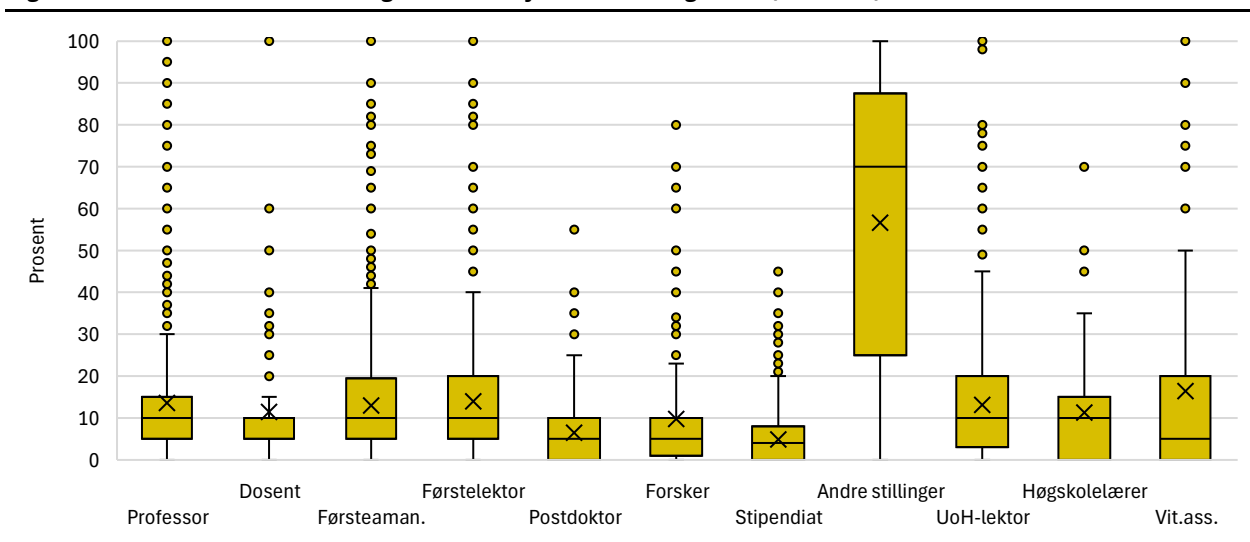
Definisjonen av kategorien «øvrig administrasjon» lyder som følger: «Administrativt arbeid som ikke er knyttet til FoU eller undervisning, for eksempel verv, møter, rapportering, ledelse og styring ved egen institusjon». Administrasjon av undervisning hører hjemme i kategorien Undervisning ved egen institusjon, mens administrasjon av forskning og utviklingsarbeid er FoU.

Alle stillinger vil i utgangspunktet ha en viss andel administrativ tid, for eksempel til fellesmøter, deltakelse i råd og komiteer, tillitsverv og andre verv ved egen institusjon eller nasjonalt. Likevel har hver femte respondent oppgitt at de ikke har øvrig administrasjon i 2024/2025, noe som i praksis innebærer at de har relatert administrativt arbeid til andre kategorier.

Høyest andel øvrig administrasjon finner vi ikke overraskende for «andre stillinger», og ser vi på de faglige lederne isolert, brukte de i gjennomsnitt to tredjedeler av arbeidstiden til administrasjon og

ledelse. Ansatte i førstestilling brukte i gjennomsnitt 11–14 prosent av arbeidstiden til øvrig administrasjon. Blant alle førstestillingene er det «uteliggere» som oppgir å bruke all sin tid til administrasjon; flertallet av disse hadde lagt inn merknader i fritekstfeltet om at de enten fungerte i lederstillinger eller hadde andre oppgaver som de definerte som administrasjon. Vi har valgt å ikke kode om disse til faglige ledere, ettersom de selv har oppgitt stilling som professor, dosent e.l.

Figur 2.7 Andel tid brukt til øvrig administrasjon etter stilling¹. 2025 (N=11 045)

¹Andre stillinger omfatter her faglige ledere som dekan og instituttleder, amanuenser og spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene.

NOTE: Boksene i figuren angir hovedtyngden av tidsbruken, streken angir medianen, mens krysset angir gjennomsnittsandelen.

Sammenhengende loddrett strek angir svar fra flere respondenter, mens prikkene angir ekstremverdier («uteliggere»).

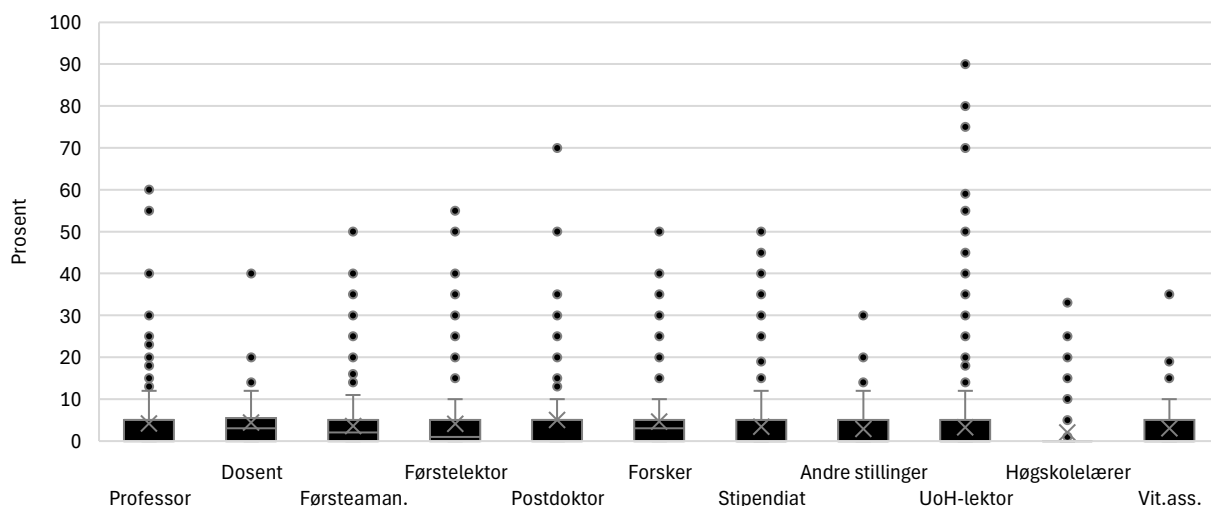
Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Stipendiatene oppga den gjennomsnittlig laveste andelen tid til øvrig administrasjon, 5 prosent. Nest lavest andel hadde postdoktorene med 7 prosent. Over 40 prosent av stipendiatene og vit.ass.-ene oppga at de ikke brukte tid til øvrig administrasjon, mens andelen blant postdoktorene som ikke oppga øvrig administrasjon var 27 prosent.

Formidling

Formidling var i årets undersøkelse definert som «populærvitenskapelig formidling som ikke er FoU eller undervisning, for eksempel foredrag, ekspertoppdrag, intervjuer, kronikker og arbeid med lærebøker». I tidligere kartlegginger har definisjonen vært mer omfattende. I undersøkelsene før 2021 ble kategorien kalt «utadrettet virksomhet». Blant annet inngikk arbeid som redaktør/medarbeider i vitenskapelige tidsskrifter, fagfellellevurderinger og evaluerings- og bedømmelsesoppdrag i kategorien. Mye av dette kan omtales som «akademisk dugnad» som gjøres i ordinær arbeidstid, men som i realiteten gjøres for andre enn egen institusjon. AFI kartla i tidsbruksundersøkelsen fra 2010 hvor mange fagfellellevurderinger av tidsskrifter den enkelte vitenskapelig ansatte utførte, men de kartla ikke tiden som ble brukt til dette arbeidet (Egeland og Bergene 2012). SSB diskuterte med referansegruppa hvorvidt det var ønskelig å ta inn en egen tidsbrukskategori for å kartlegge tid bruk til denne typen akademisk dugnad, men kom frem til at det ikke var aktuelt i årets undersøkelse.

Samlet brukte respondentene i gjennomsnitt 4 prosent av arbeidstiden til formidling, og andelen er lav for alle stillinger. Høyest andel tid til formidling oppga forskere og postdoktorer, som i gjennomsnitt brukte 5 prosent av arbeidstiden til formidling. Professorer, dosenter, førsteamanuenser, førstelektorer og faglige ledere oppga alle at de gjennomsnittlig brukte 4 prosent av arbeidstiden til formidling. Høgskolelærerne hadde den laveste andelen, 2 prosent.

Figur 2.8 Andel tid brukt til formidling etter stilling¹. 2025 (N=11 045)

¹Andre stillinger omfatter her faglige ledere som dekan og instituttleder, amanuenser og spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene.

NOTE: Boksene i figuren angir hovedtyngden av tidsbruken, streken angir medianen, mens krysset angir gjennomsnittsandelen.

Sammenhengende loddrett strek angir svar fra flere respondenter, mens prikkene angir ekstremverdier («uteliggere»).

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Nesten halvparten av respondentene, 45 prosent, oppga at de ikke brukte arbeidstiden til formidling. Andelen som ikke formidlet var høyest for høgskolelærerne (80 prosent), vit.ass. (70 prosent) og universitets- og høgskolelektorer (64 prosent). En tredjedel av professorene oppga at de ikke drev med formidling i 2024/2025, det samme gjaldt i underkant av 40 prosent av dosentene og førsteamanuensene, og nesten halvparten av førstelektorene.

Andre oppgaver

Vi har valgt å samle øvrige arbeidsoppgaver som er kartlagt i tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler i kategorien «andre oppgaver». Kategorien inkluderer tid brukt til «museum og samlinger», det vil si forvaltningsoppgaver og arbeid medgått til samlingsarbeid og utstillinger, kunstnerisk virksomhet (skapende og utøvende virksomhet) og opplæringsdel for stipendiater – i.e. obligatoriske kurs i ph.d.-utdanningen. I tillegg er arbeid som ikke inngår i andre kategorier, som andre obligatoriske kurs, autorisasjoner og fagforeningsarbeid, inkludert her.

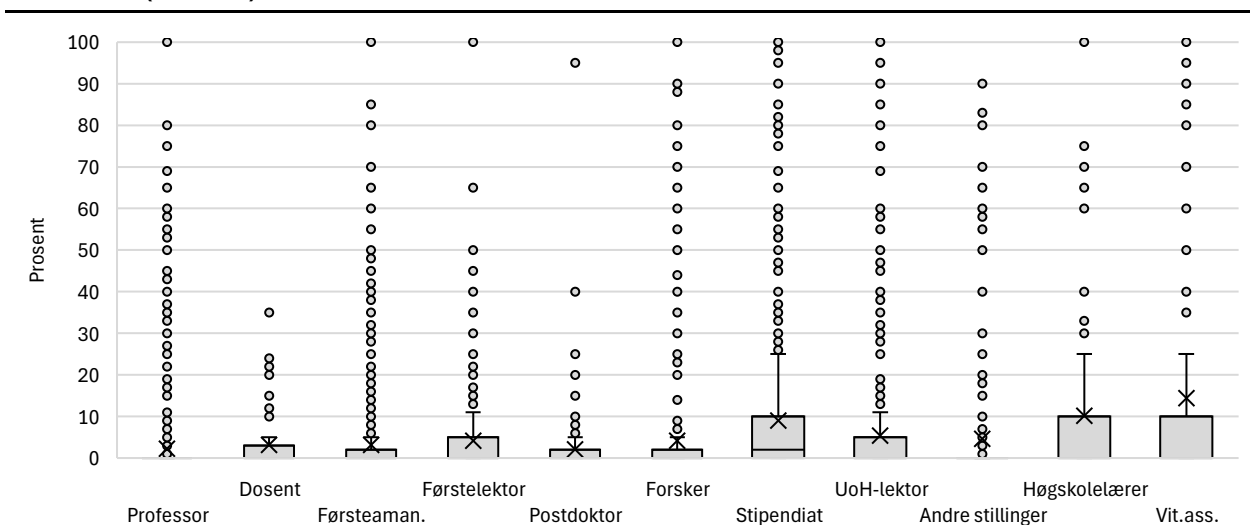
I gjennomsnitt brukte de vitenskapelig ansatte 5 prosent av arbeidstiden på «andre oppgaver». Andelen var høyest for vit.ass. (14 prosent), andre stillinger (11 prosent) og høgskolelærere (10 prosent). Stipendiatene oppga å bruke 9 prosent av arbeidstiden på «andre oppgaver», og det meste av dette var obligatoriske kurs i ph.d.-utdanningen.

Spørsmålet om *opplæringsdel for stipendiater* gikk kun til respondenter der det var forhåndsutfyllt at de var stipendiater, eller som selv oppga at de var stipendiater. Personer som tar doktorgrad, men som er ansatt i andre stillinger enn stipendiat, fikk ikke dette spørsmålet. Veldig mange av stipendiatene har ikke fylt ut noe i denne kategorien, uten at vi vet om dette skyldes at routingen feilet⁹, eller om de faktisk ikke deltok i obligatoriske kurs dette semesteret. Blant de som har svart på spørsmålet om tid til opplæring, har halvparten svart at de bruker mellom 1 og 10 prosent av arbeidstiden på opplæringsdelen, mens nær en fjerdedel har svart at de bruker mellom 11 og

⁹ Det var mulig å legge inn verdien «0» i tidsbrukskategoriene eller la være å legge inn verdi, derfor har vi ingen indikasjoner på hvor mange som har fått spørsmålet om opplæringsdel og hvor mange som eventuelt ikke fikk det. Vi observerer for øvrig at noen av stipendiatene har lagt inn tid i kategorien «annet», og at flere av disse har skrevet i fritekstfeltet at dette gjelder kurs o.l. Dette innebærer at tid brukt til opplæring for stipendiatene uansett er inkludert i kategorien «annet».

20 prosent. 14 prosent har oppgitt at de ikke har brukt tid på opplæringsdelen i det akademiske året 2024/2025, mens de øvrige har oppgitt å bruke mer enn 20 prosent av tiden på opplæringsdelen.

Figur 2.9 Andel tid brukt til andre arbeidsoppgaver, inkludert opplæringsdel for stipendiater, etter stilling¹. 2025 (N=11 045)

¹Andre stillinger omfatter her faglige ledere som dekan og instituttleder, amanuenser og spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene.

NOTE: Boksene i figuren angir hovedtyngden av tidsbruken, streken angir medianen, mens krysset angir gjennomsnittsandelen.

Sammenhengende loddrett strek angir svar fra flere respondenter, mens prikkene angir ekstremverdier («uteliggere»).

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Vitenskapelig ansatte ved de fem institusjonene med universitetsmuseer, det vil si Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, NTNU, Universitetet i Tromsø og Universitetet i Stavanger, brukte naturlig nok mest tid til *museer og samlinger*. Men også ved andre institusjoner, som Arkitektur- og designhøgskolen, Høgskulen i Volda, Høyskolen Kristiania, Kunsthøgskolen i Oslo, Nord universitet, NMBU, Norges musikkhøgskole, OsloMet, Universitetet i Agder og Universitetet i Sørøst-Norge ble det brukt tid på samlingsarbeid og utstillinger.

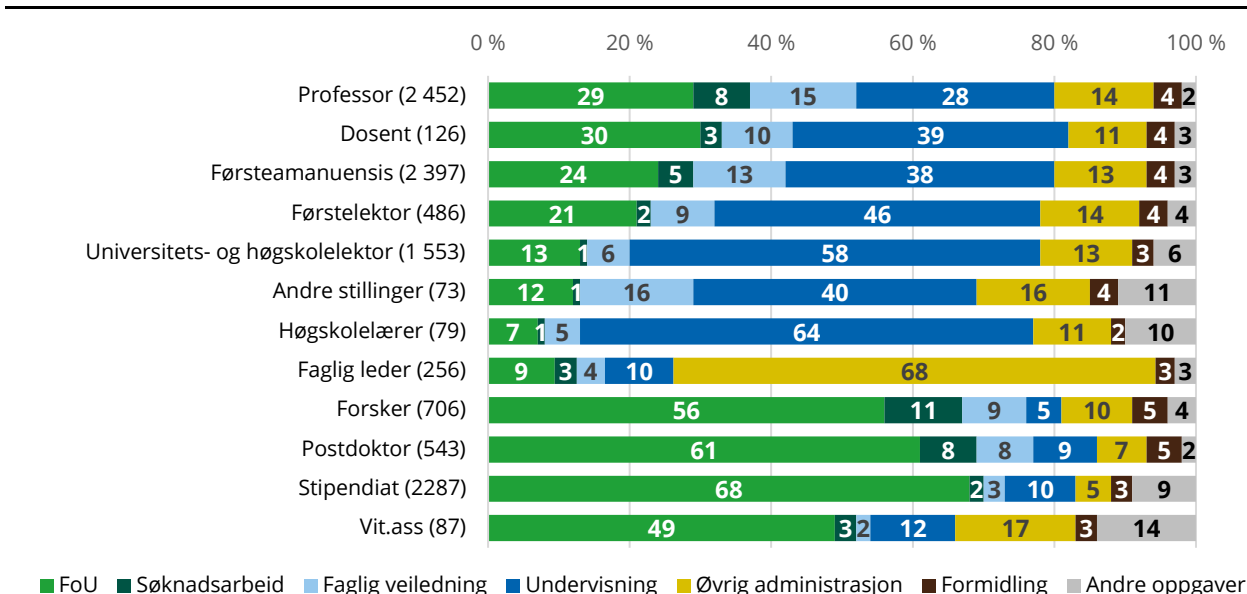
Institusjoner som har en gjennomsnittlig høy andel *kunstnerisk virksomhet* som en del av arbeidstiden er Norges musikkhøgskole (10 prosent), Kunsthøgskolen i Oslo (9 prosent), Høyskolen Kristiania, Arkitektur- og designhøgskolen og NLA høgskolen (alle 3 prosent). Samtlige av disse institusjonene har store miljøer innenfor utøvende kunstnerisk utdanning.

2.3. Tidsbruk etter stilling og fagområde

I dette delkapittelet ser vi nærmere på den prosentvise fordelingen på tidsbrukskategoriene for ulike stillinger, og deretter etter fagområde.

Flertallet av de vitenskapelige ansatte ved norske universiteter og høyskoler har som tidligere nevnt kombinerte stillinger hvor de både forsker og underviser, i tråd med at undervisningen ved norske høyere utdanningsinstitusjoner skal være forskningsbasert. Om man ikke selv deltar i FoU, skal man holde seg oppdatert på forskningsfronten. I enkelte stillinger kan man derfor ha tid avsatt til faglig utvikling, heller enn til utførelse av FoU.

I figur 2.10 sammenstiller vi fordelingen av arbeidstid på ulike aktiviteter per stilling.

Figur 2.10 Prosentvis fordeling av tidsbruk etter stilling¹ og aktivitet. 2025 (N=11 045)

¹Andre stillinger omfatter spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene, mens faglig leder omfatter dekaner og instituttledere.
 Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025.

I FoU-statistikken brukes faginndelingen Field of Research and Development (FORD), som er beskrevet i OECDs Frascati-manual (OECD 2015), hvor FoU-aktiviteten fordeles på seks fagområder; humaniora og kunsthøgskole, samfunnsvitenskap, matematikk og naturvitenskap, teknologi, medisin og helsefag, samt landbruksfag, fiskerifag og veterinærmedisin. I tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler 2025 ble respondentene bedt om å oppgi hvilket fagområde de var tilknyttet i det akademiske året 2024/2025. I tillegg kunne de krysse av for «Annet fagområde» og oppgi hvilket fagområde de selv mente de var tilknyttet. For de fleste som krysset av for «Annet fagområde» var det mulig å tilordne fagfeltet til et av de andre fagområdene. Noen få krysset av for «Annet fagområde», men unnlot å oppgi fagområde i besvarelsen. I FoU-statistikken er det FoU-aktiviteten som avgjør fagområdet, og opplysningen om fagområde er knyttet til statistikkenheten og ikke den enkelte ansatte. I tidsbruksundersøkelsen oppgir respondentene hvilket fagområde de er tilknyttet og det er ikke noe 1:1-forhold her. Vi kan derfor ikke hente opplysninger om fagtilhørighet fra Forskerpersonal-registeret, og måtte underkjenne besvarelser der opplysninger om fagområde manglet.

For noen av stillingene kan vi vise fordelinger på alle seks fagområder. Det minste fagområdet, landbruksfag, fiskerifag og veterinærmedisin, vil i flere tilfeller ha så få respondenter at vi må slå det sammen med matematikk og naturvitenskap. Det er i så fall lagt inn en fotnote til figuren. For noen stillinger er det så få respondenter at vi må aggregere fagområdene. Vi benytter da en inndeling etter a) humaniora, kunsthøgskole og samfunnsvitenskap (HUMSAM), b) matematikk, naturvitenskap, teknologi, landbruksfag, fiskerifag og veterinærmedisin (MNT-fag) og c) medisin og helsefag. For dosent, høgskolelærer og vitenskapelige assistent er det for få respondenter til at vi kan presentere fordelinger etter aggregert fagområde.

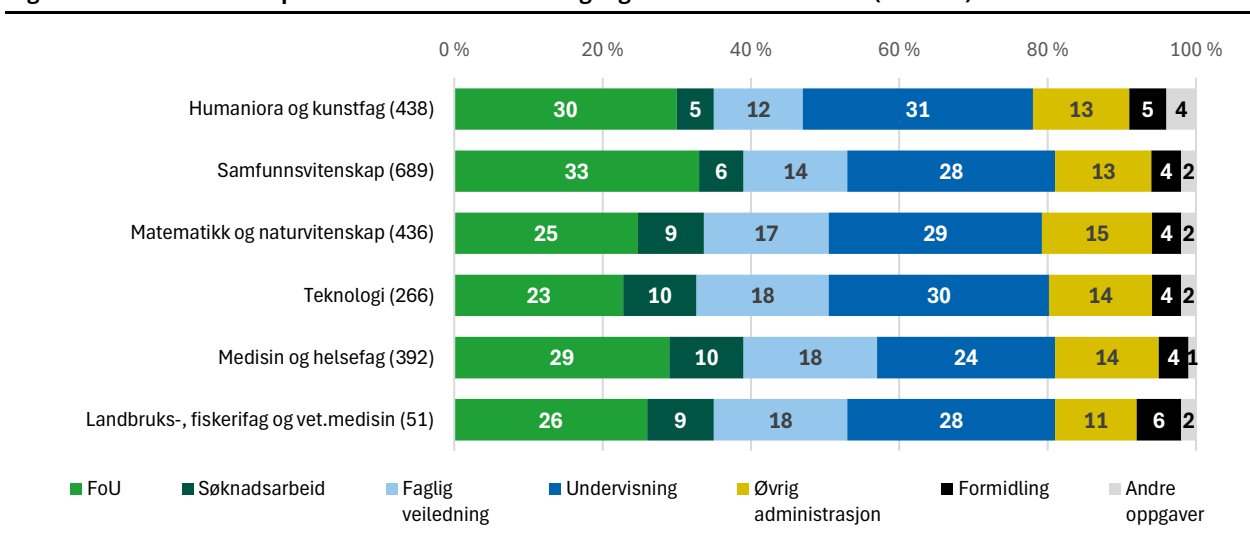
Professor

De 2 452 professorene som svarte på spørreundersøkelsen, oppga at de i gjennomsnitt brukte 29 prosent av arbeidstiden til FoU og 8 prosent til søknadsarbeid for å skaffe midler til FoU-aktiviteten. Det er noen viktige forskjeller i tidsbruk blant professorene, se figur 2.11. Professorene i samfunnsvitenskap oppgir at de i gjennomsnitt bruker 33 prosent av arbeidstiden til FoU. Samtidig bruker de 6 prosent av arbeidstiden til søknadsarbeid, samlet nær 40 prosent tid til FoU-relatert arbeid. Det er samme andel som professorene innenfor medisin og helsefag, som oppgir 29 prosent

FoU-tid og 10 prosent tid til søknadsarbeid. Professorer i teknologi har lavest andel tid til FoU, men samtidig høyest andel tid til søknadsarbeid. Slår vi sammen disse to kategoriene, bruker teknologiprofessorene 33 prosent av tiden sin til FoU-relatert arbeid; lavest av alle fagområdene. Teknologiprofessorene har den nest høyeste andelen tid til undervisning, og høyest andel tid til faglig veiledning. Mest tid til undervisning bruker professorene i humaniora og kunsthøgskolefag, mens professorene i medisin og helsefag underviser minst.

Professorene i landbruksfag, fiskerifag og veterinærmedisin bruker minst tid på øvrig administrasjon; 11 prosent. Men her er det få respondenter, så det kan være tilfeldige utslag i fordelingen på aktiviteter. Øvrige professorer bruker mellom 13 og 15 prosent av arbeidstiden til øvrig administrasjon. Professorene i landbruksfag, fiskerifag og veterinærmedisin bruker minst tid på øvrig administrasjon formidler i gjennomsnitt mest, og oppgir å bruke 6 prosent av arbeidstiden til formidling. Nest høyest andel formidling har professorene i humaniora og kunsthøgskolefag, i gjennomsnitt 5 prosent av arbeidstiden. Disse professorene oppgir den høyeste andelen tid brukt til andre oppgaver. Dette er ikke overraskende, ettersom kunstnerisk virksomhet i all hovedsak faller innunder dette fagområdet. Samtidig er mye av museumsvirksomheten definert innenfor humaniora.

Figur 2.11 Tidsbruk for professorer etter aktivitet og fagområde. 2025. Prosent (N=2 452)

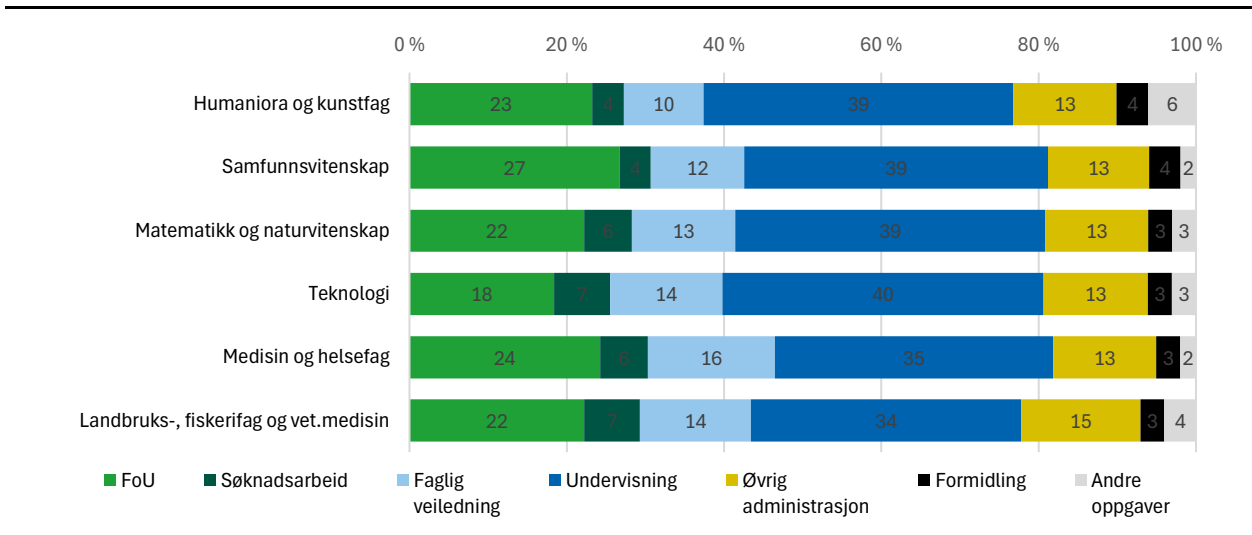

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Førsteamanuensis

Førsteamanuensene, som er nest øverste nivå i det forskningsrettede karriereløpet brukte i gjennomsnitt 24 prosent av arbeidstiden til FoU og 5 prosent til søknadsarbeid. Samtidig oppgir de å bruke 13 prosent av arbeidstiden til faglig veiledning av mastergradsstudenter og ph.d.-studenter, noe som er den tredje høyeste andelen i undersøkelsen. I gjennomsnitt bruker førsteamanuensene 38 prosent av arbeidstiden til undervisning, 13 prosent til øvrig administrasjon, 4 prosent til formidling og 3 prosent til andre oppgaver.

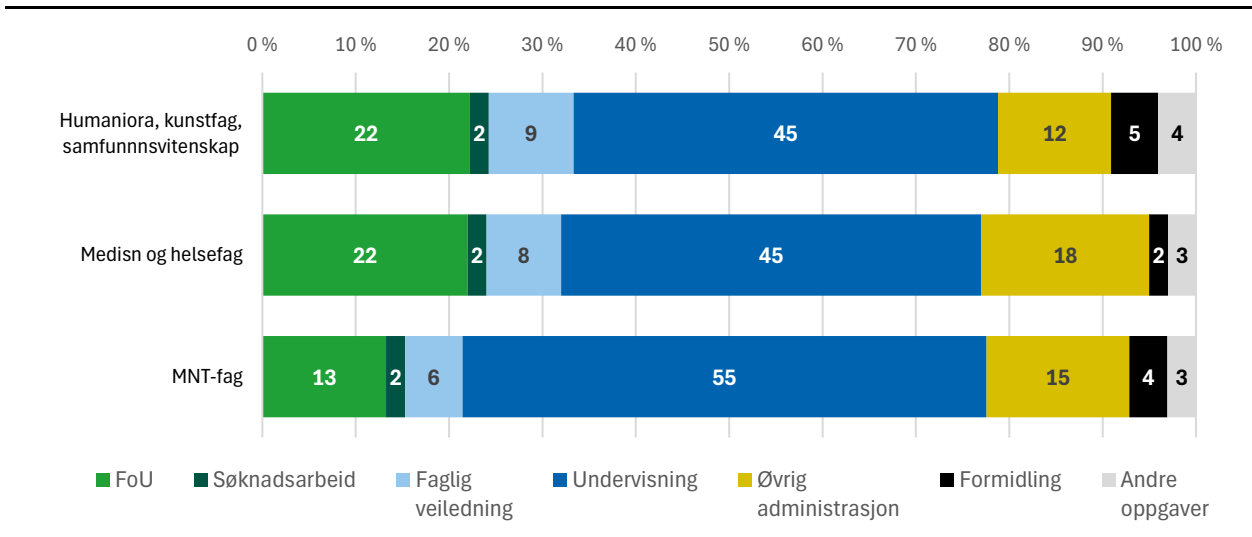
Førsteamanuensenes fordeling av arbeidstiden på aktivitet varierer litt mer mellom fagområdene enn vi så for professorene. Av figur 2.12 ser vi at førsteamanuensene i teknologi oppgir å bruke betydelig mindre tid til FoU enn øvrige førsteamanuenser, kun 18 prosent. De bruker samtidig mest tid til undervisning, men her er forskjellene mindre. Førsteamanuenser innenfor humaniora og kunsthøgskolefag brukte minst tid til faglig veiledning, og førsteamanuensene i medisin og helsefag mest tid.

Figur 2.12 Tidsbruk for førsteamanuenser etter aktivitet og fagområde. 2025. Prosent (N=2 397)

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Førstelektor

Førstelektorene underviser mer enn førsteamanuensene, 46 prosent, og har mindre tid til FoU, 21 prosent, noe som ikke er overraskende, ettersom førstelektor er nest øverste nivå i undervisningsløpet. Førstelektorene bruker mindre tid til søknadsarbeid enn førsteamanuensene, og mindre tid til faglig veiledning. Andelen tid brukt til formidling er den samme for begge førstestillingene, men førstelektorene bruker litt mer tid på øvrig administrasjon og andre oppgaver enn førsteamanuensene.

Figur 2.13 Tidsbruk for førstelektorer etter aktivitet og aggregert fagområde. 2025. Prosent (N=486)

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Det er så få førstelektorer innenfor noen av fagområdene at vi har måttet aggregere dem opp, se figur 2.13. Vi ser at fordelingen av arbeidstid er nesten lik for førstelektorer i humaniora, kunsthøgskole og samfunnsvitenskap og medisin og helsefag; de har samme andel tid til FoU, søknadsskriving og undervisning. Førstelektorer i humaniora, kunsthøgskole og samfunnsvitenskap bruker mer tid på formidling og andre oppgaver, og mindre til administrasjon. Førstelektorer i medisin og helsefag bruker rekordhøye 18 prosent av arbeidstiden til øvrig administrasjon.

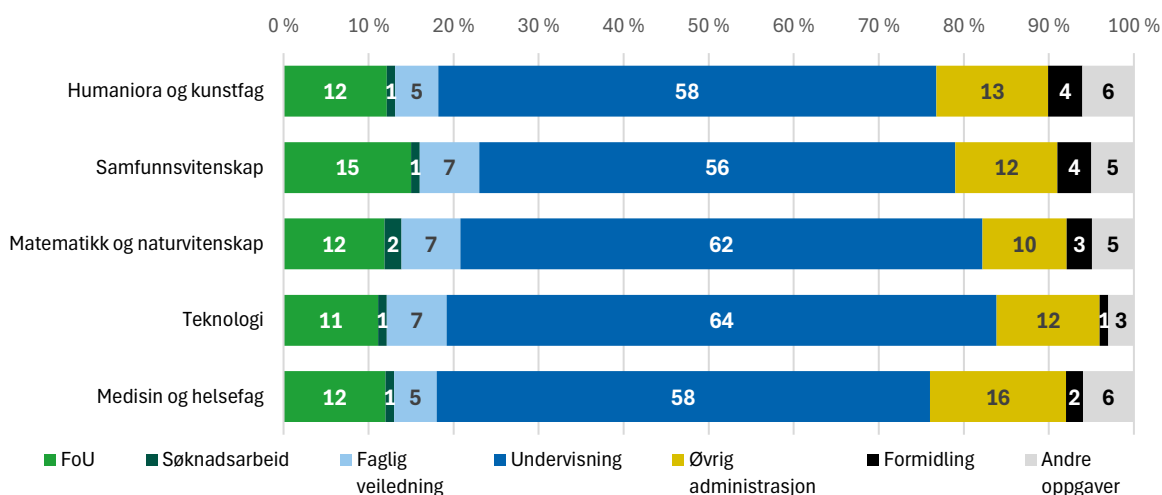
Førstelektorer i MNT-fag skiller seg fra øvrige førstelektorer med en betydelig lavere andel tid til FoU, og mer tid til undervisning. De bruker også mindre tid til faglig veiledning.

Universitets- og høyskolelektor

Universitets- og høyskolelektor er nederste trinn på det undervisningsrettede karriereløpet. De ansatte i denne stillingen bruker en høy andel av arbeidstiden til undervisning, 58 prosent, og mindre tid til FoU, 13 prosent, pluss 1 prosent av arbeidstiden til søknadsarbeid. Det er svært liten forskjell på hvordan universitetslektorene og høyskolelektorene fordeler arbeidstiden, de oppgir i gjennomsnitt samme andel tid til både undervisning, faglig veiledning, søknadsarbeid og FoU. Høyskolelektorene oppgir å bruke 3 prosent av arbeidstiden til formidling og 14 prosent til øvrig administrasjon, mens universitetslektorene bruker 4 prosent til formidling og 13 prosent til øvrig administrasjon.

Det er små forskjeller i andelen tid til FoU for universitets- og høyskolelektorer innenfor de ulike fagområdene, se figur 2.14, men teknologi ligger litt lavere enn de andre med 11 prosent og samfunnsvitenskap noe høyere med 15 prosent. Andelen tid til undervisning er høyest for teknologi med 64 prosent og lavest for samfunnsvitenskap med 56 prosent. Faglig veiledning varierer mellom 5 og 7 prosent, og administrasjon mellom 12 og 16 prosent.

Figur 2.14 Tidsbruk for universitets- og høyskolelektor etter aktivitet og fagområde¹. 2025. Prosent (N=1 553)

¹Universitets- og høyskolelektorer i landbruksfag, fiskerifag og veterinærmedisin inngår i matematikk og naturvitenskap.

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Andre stillinger

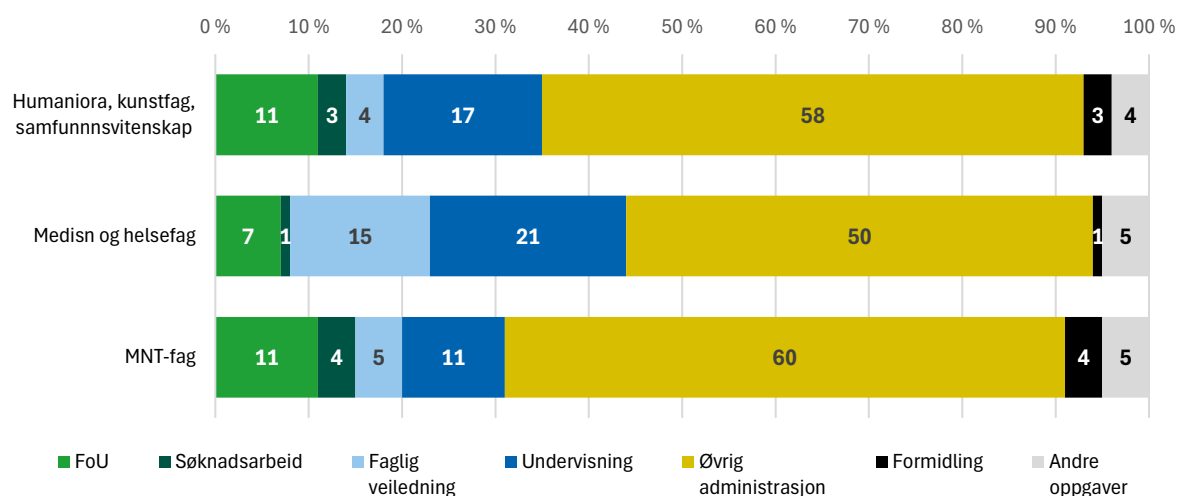
Kategorien «Andre stillinger» i figur 2.15 dreier seg om spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene og faglige ledere, herunder dekaner og instituttledere.

Ansatte i spesialiststillinger oppgir å bruke lite arbeidstid til FoU og søknadsarbeid (samlet 13 prosent), og samtidig 40 prosent av tiden til undervisning. De har en spesielt høy andel tid til faglig veiledning, 16 prosent, og flere oppgir at det her dreier seg om klinisk veiledning av spesialistkandidater og studenter på ulike nivåer. Ansatte i andre stillinger oppgir å ha en av de høyeste andelen tid til øvrig administrasjon, 16 prosent. Også andelen «andre oppgaver» er høy, 11 prosent.

Faglige ledere omfatter som nevnt dekaner og instituttledere, og begge disse stillingene er åremålsstillinger. De ansatte i disse stillingene oppgir å bruke mesteparten av arbeidstiden til administrasjon og ledelse, 68 prosent. Over halvparten av dem har oppgitt at de bruker noe tid til FoU, som i gjennomsnitt står for 9 prosent av arbeidstiden, mens søknadsarbeid står for 3 prosent. De bruker relativt lite tid til undervisning, om lag 10 prosent, og om lag halvparten har oppgitt at de underviser i det akademiske året 2024/2025. Samme andel har faglig veiledning. De faglige lederne er gjerne ansatt i førstestilling, og så enten valgt eller ansatt som dekan eller instituttleder. Flere ser

ut til å ønske å beholde noen av de «vanlige» arbeidsoppgavene, ettersom flere skal tilbake til sin gamle stilling etter at åremålet er over.

Figur 2.15 Tidsbruk for andre stillinger¹ etter aktivitet og aggregert fagområde. 2025. Prosent (N=329)

¹Andre vitenskapelige stillinger omfatter her faglige ledere, som dekan og instituttleder, og spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanninger. Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Også her har vi måttet aggregere fagområdene. Vi ser at det er kun mindre forskjellen i tidsbruk mellom humaniora, kunstfag og samfunnsvitenskap og MNT-fag; innenfor begge fagfelt oppgir respondentene å bruke 11 prosent av tiden til FoU og 3-4 prosent på søknadsarbeid, samt 4-5 prosent på faglig veiledning. Det er større forskjell på andelen undervisning og øvrig administrasjon.

De ansatte i disse stillingene innenfor medisin og helsefag skiller seg imidlertid fra øvrige fagområder. Disse bruker en mindre andel av tiden til administrasjon og ledelse, og mer til både faglig veiledning og undervisning. Samtidig bruker de mindre tid til FoU og søknadsarbeid.

Postdoktorer

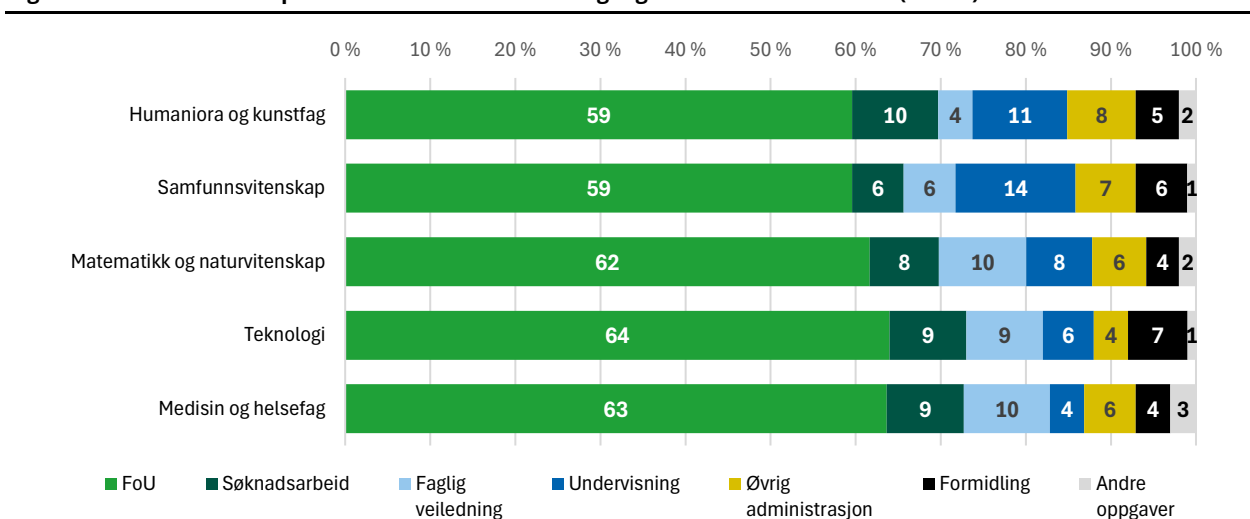
Postdoktor er en åremålsstilling med 3–4-årige kontrakter. Unntaket er MSCA-postdoktorer finansiert av EU¹⁰, som har kontrakter på 12–24 måneder. Postdoktorenes hovedoppgave er forskning, og de oppgir å bruke 61 prosent av arbeidstiden til FoU og 8 prosent til søknadsarbeid. Postdoktorene bruker i gjennomsnitt kun 9 prosent av arbeidstiden til undervisning og 9 prosent til faglig veiledning. Postdoktorundersøkelsen fra 2019 (Gunnes et al. 2020) påpekte at mange postdoktorer fikk lite undervisningstid, og at de ikke fikk kvalifisert seg til førsteamanuensisstillinger, når de ble ansatt i korte åremålsstillinger. Dette ble endret med ny UH-lov i 2024. Postdoktorene har nå åremål på minimum 3 år, samt en lovfestet rett til utdanningsfaglig kompetanse som innfrir kravene til en førsteamanuensisstilling i universitets- og høyskoleforskriften § 3-18. Men andelen tid postdoktorene bruker til undervisning og faglig veiledning er fremdeles relativt lav. Postdoktorene er blant stillingene som bruker minst tid til øvrig administrasjon, kun 7 prosent. Andelen tid brukt til formidling er blant de høyeste, 5 prosent.

Postdoktor ser ut til å være stillingen med minst forskjeller mellom fagområdene, se figur 2.16. Andelen tid brukt til FoU varierer mellom 59 og 64 prosent, og andelen tid til søknadsarbeid mellom 6 og 10 prosent. Spesielt innenfor humaniora og kunstfag oppgir postdoktorene at de bruker mye tid til søknadsarbeid. Postdoktorene innenfor samfunnsvitenskap og humaniora og kunstfag bruker mest tid på undervisning, men samtidig minst tid på faglig veiledning. Postdoktorene innenfor

¹⁰ <https://marie-skłodowska-curie-actions.ec.europa.eu/calls/msca-postdoctoral-fellowships-2025>

medisin og helsefag har minst tid til undervisning, men samtidig den høyeste andelen tid til faglig veiledning. Postdoktorene er en stillingsgruppe som bruker mye tid på formidling, og dette gjelder spesielt for postdoktorer innenfor teknologi. Andelen øvrig administrasjon varierer mellom 4 og 8 prosent.

Figur 2.16 Tidsbruk for postdoktorer etter aktivitet og fagområde¹. 2025. Prosent (N=543)

¹Postdoktorer i landbruksfag, fiskerifag og veterinærmedisin inngår i matematikk og naturvitenskap.

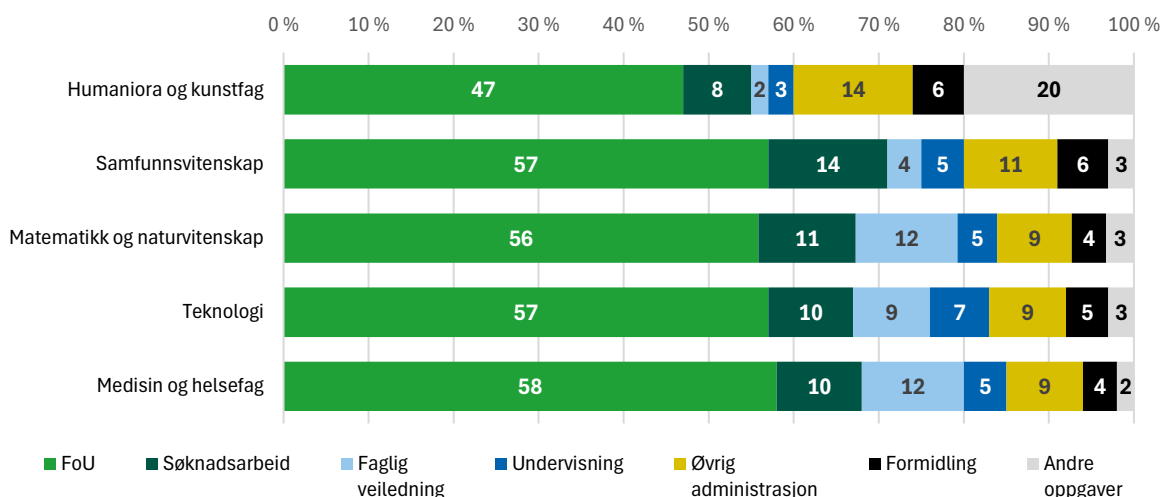
Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Forskere

Forskerstillingen hører hjemme i det forskningsrettede karriereløpet. Dette er en stilling som brukes forskjellig ved institusjonene og mange forskere er tilsatt i midlertidige stillinger. Felles for forskerne er at de bruker hoveddelen av arbeidstiden på FoU (56 prosent) og søknadsarbeid (11 prosent). De underviser minst av alle stillingene, kun 5 prosent, og bruker om lag 9 prosent av arbeidstiden til faglig veiledning. Forskerne bruker mer tid til formidling enn andre stillinger, 5 prosent, og litt mindre tid til øvrig administrasjon, 10 prosent.

Det er tydelige forskjeller mellom forskere med doktorgrad og forskere uten doktorgrad. Forskere med doktorgrad oppgir å bruke 54 prosent av arbeidstiden til FoU og 13 prosent til søknadsarbeid, samt 11 prosent til faglig veiledning. Forskere uten doktorgrad bruker 61 prosent av arbeidstiden til FoU og 8 prosent til søknadsarbeid, samt kun 4 prosent til faglig veiledning. Forskere uten doktorgrad bruker dessuten mer tid på andre oppgaver, herunder museumsarbeid, enn forskere med doktorgrad. Innenfor flere fagfelt benyttes forskerstilling heller en postdoktorstilling i tilknytning til eksterne prosjekter.

Figur 2.17 viser at det også er noen merkbare forskjeller mellom fagområdene når det gjelder hva forskerne bruker arbeidstiden til. Forskere innenfor humaniora og kunsthøgskolefag oppgir den laveste andelen tid til både FoU og søknadsarbeid, samt faglig veiledning. De har også lav andel tid til undervisning. De formidler relativt mye, og har den høyeste andelen øvrig administrasjon. Men de skiller seg spesielt ut med en høy andel tid til «andre oppgaver», hele 20 prosent. Mesteparten av dette er arbeid med museer og samlinger, men det er også en andel kunstnerisk virksomhet og andre oppgaver.

Figur 2.17 Tidsbruk for forskere etter aktivitet og fagområde. 2025. Prosent (N=706)

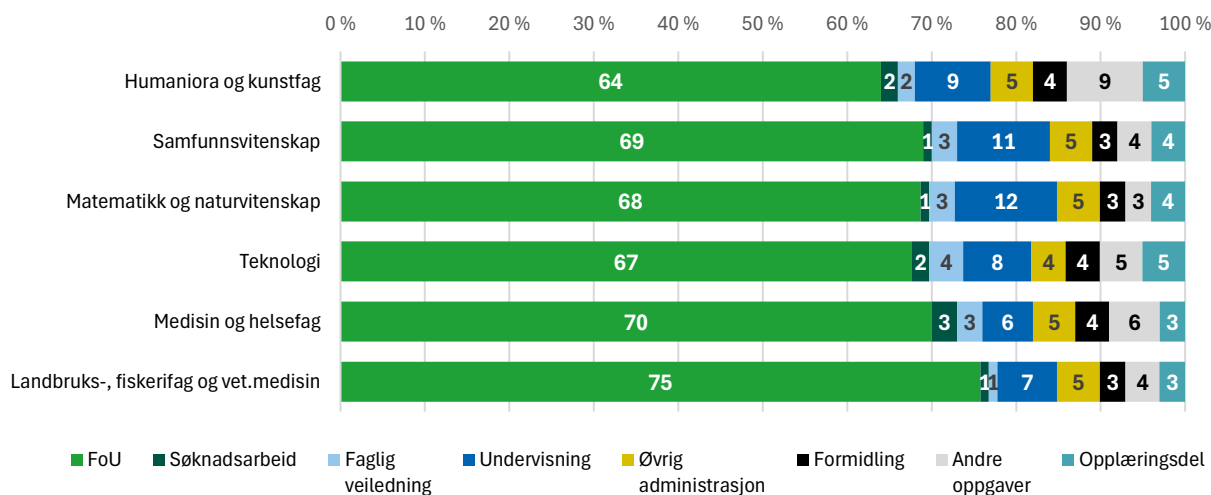
¹Forskere i landbruksfag, fiskerifag og veterinærmedisin inngår i matematikk og naturvitenskap.

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Mest tid til FoU har forskerne innenfor medisin og helsefag, mens samfunnsviterne har den høyeste andelen tid til søknadsarbeid. Forskere innenfor medisin og helsefag og matematikk og naturvitenskap har høyest andel tid til faglig veiledning, mens forskere innenfor teknologi underviser mest. For samtlige fagområder er andelen tid brukt til formidling ganske høy.

Stipendiater

Stipendiatstillingen er kvalifiseringsstillingen til det forskningsrettede karriereløpet. I motsetning til i de fleste andre land er stipendiatene i Norge ansatt ved forskningsinstitusjonene, og ikke ansett som studenter. Stillingen er en åremålsstilling hvor man enten har 3-årige kontrakter uten karrierefremmende arbeid eller 4-årige kontrakter hvor dette er inkludert.

Figur 2.18 Tidsbruk for stipendiater etter aktivitet og fagområde. 2025. Prosent (N=2 287)

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Stipendiatene oppga at de gjennomsnittlig hadde den høyeste andelen tid til FoU i 2025. De deltok i liten grad i søknadsarbeid, og brukte kun en liten andel av arbeidstiden til faglig veiledning. Gjennomsnittlig tid brukt til undervisning lå på 10 prosent, og de hadde den laveste andelen øvrig administrasjon, kun 5 prosent. Samtidig brukte de 9 prosent av arbeidstiden til andre oppgaver. I

figur 2.18 har vi splittet opp «andre oppgaver» for å synliggjøre andelen arbeidstid brukt til opplæringsdel for stipendiater.

Stipendiater innenfor landbruksfag, fiskerifag og veterinærmedisin forsker desidert mest av stipendiatene, og bruker 75 prosent av arbeidstiden til FoU. Nest høyest andel tid til FoU har stipendiatene innenfor medisin og helsefag, fulgt av samfunnsvitenskap. Stipendiatene deltar i liten grad i søknadsarbeid, men her skiller medisin og helsefag seg ut med 3 prosent tid til søknadsarbeid. Tid brukt til faglig veiledning varierer mellom 1 og 4 prosent, mens tid til øvrig administrasjon ligger mellom 4 og 5 prosent. Matematikk og naturvitenskaps-stipendiatene underviser mest, fulgt av stipendiatene innenfor samfunnsvitenskap, mens stipendiater i medisin og helsefag har minst undervisning.

2.4. Tidsbruk etter institusjonstype og institusjon

Tidligere kartlegginger av tidsbruk har vist at fordeling av arbeidstiden for samme stiling vil kunne variere etter type institusjon. De eldste universitetene har typisk hatt en høyere andel tid til FoU enn nyere universiteter og statlige høyskoler som har store profesjonsutdanninger med kortere tradisjoner for FoU. Andelen tid til faglig veiledning vil også variere med antall mastergradsstudenter og ph.d.-kandidater ved institusjonene. De eldste universitetene har det høyeste antallet ph.d.-kandidater, og de ansatte her vil sannsynligvis bruke mer tid på faglig veiledning enn ansatte ved nye universiteter eller høyskoler med færre ph.d.-kandidater per ansatt i førstestilling.

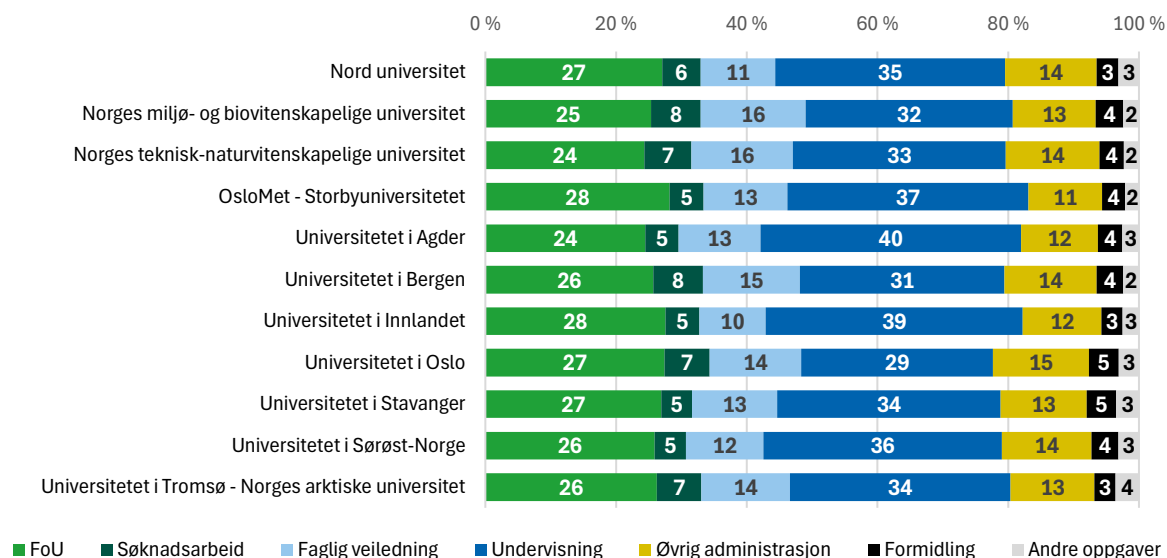
Universiteter

Figur 2.19 viser gjennomsnittlig fordeling av arbeidstiden for ansatte i førstestilling, det vil si professor, dosent, førsteamanuensis og førstelektor, ved landets 11 universiteter. Vi ser at andelen tid til FoU er relativt lik, og varierer mellom 24 prosent ved Universitetet i Agder og NTNU og 28 prosent ved OsloMet og Universitetet i Innlandet. De to sistnevnte er nye universiteter, som begge er i en fase hvor de bygger opp FoU-aktiviteten. Andelen tid brukt til søknadsarbeid varierer mellom 5 og 8 prosent. Ansatte i førstestilling ved NMBU og Universitetet i Bergen bruker mest tid på å skrive søknader, mens de ansatte ved fem av de seks nyeste universitetene bruker minst tid til søknadsarbeid.

Ansatte i førstestilling ved de fire eldste universitetene, sammen med NMBU, oppgir å bruke mest tid til faglig veiledning; mellom 14 og 16 prosent av arbeidstiden. Minst tid til faglig veiledning bruker Universitetet i Innlandet og Nord Universitet, som også har færrest ph.d.-kandidater av de 11 universitetene.

Universitetene hvor de ansatte i førstestilling bruker mest tid til undervisning er Universitetet i Agder (40 prosent), Universitetet i Innlandet (39 prosent) og OsloMet (37 prosent). Minst tid til undervisning har Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, NMBU og NTNU (mellom 29 og 33 prosent).

Tid til øvrig administrasjon varierer mellom 11 og 15 prosentpoeng, mens tid til formidling varierer mellom 3 og 5. Andre oppgaver ligger på 2 til 4 prosentpoeng. Ansatte ved universitetene med egne universitetsmuseer oppgir i gjennomsnitt at 1 prosent av arbeidstiden brukes til museums- og samlingsarbeid. Nå er det sannsynligvis andre stillingskategorier som bruker mer tid til slikt arbeid enn førstestillingene, selv om alle universitetsmuseene har ansatte i førstestilling.

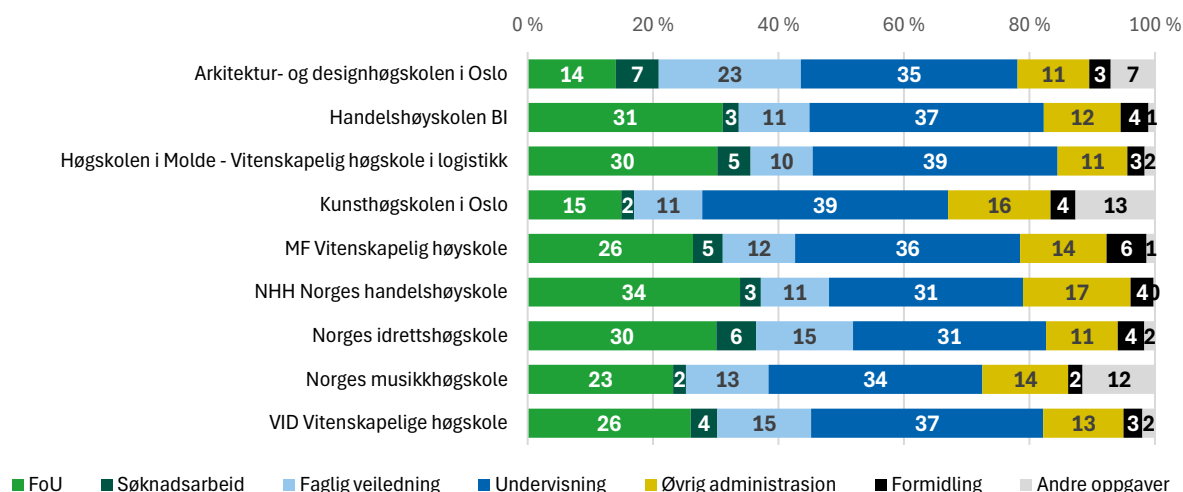
Figur 2.19 Tidsbruk for ansatte i førstestilling¹ ved universitetene etter aktivitet. 2025. Prosent (N=4 290)

¹Førstestilling omfatter professor, dosent, førsteamanuensis og førstelektor.

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Vitenskapelige høyskoler

Fordelingen av arbeidstiden for ansatte i førstestilling ved Norges ni vitenskapelige høyskoler er gjengitt i figur 2.20. Seks av de vitenskapelige høyskolene er statlige, mens tre er private. Her ser vi en betydelig større forskjell i arbeidstidens fordeling enn ved universitetene. Tid til FoU varierer betraktelig mer enn for universitetene, fra henholdsvis 14 prosent ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo og 15 prosent ved Kunsthøgskolen i Oslo til 34 prosent ved NHH Norges handelshøyskole, 31 prosent ved Handelshøyskolen BI og 30 prosent ved Høgskolen i Molde og Norges idrettshøgskole, som alle dermed har en høyere gjennomsnittlig andel arbeidstid til FoU enn hva ansatte i førstestilling ved universitetene har.

Figur 2.20 Tidsbruk for ansatte i førstestilling¹ ved vitenskapelige høyskoler² etter aktivitet. 2025. Prosent (N=430)

¹Førstestilling omfatter professor, dosent, førsteamanuensis og førstelektor.

²Arkitektur og designhøgskolen i Oslo, Høgskolen i Molde, Kunsthøgskolen i Oslo, NHH Norges handelshøyskole, Norges idrettshøgskole og Norges musikkhøgskole er statlige vitenskapelige høyskoler, mens Handelshøyskolen BI, MF vitenskapelig høyskole og VID vitenskapelige høyskole er private vitenskapelige høyskoler.

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Andelen tid brukt til søknadsarbeid varierer mer ved de vitenskapelige høyskolene enn hva tilfellet var ved universitetene, fra 2 prosent ved Kunsthøgskolen i Oslo og Norges musikkhøgskole, til 7 prosent ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.

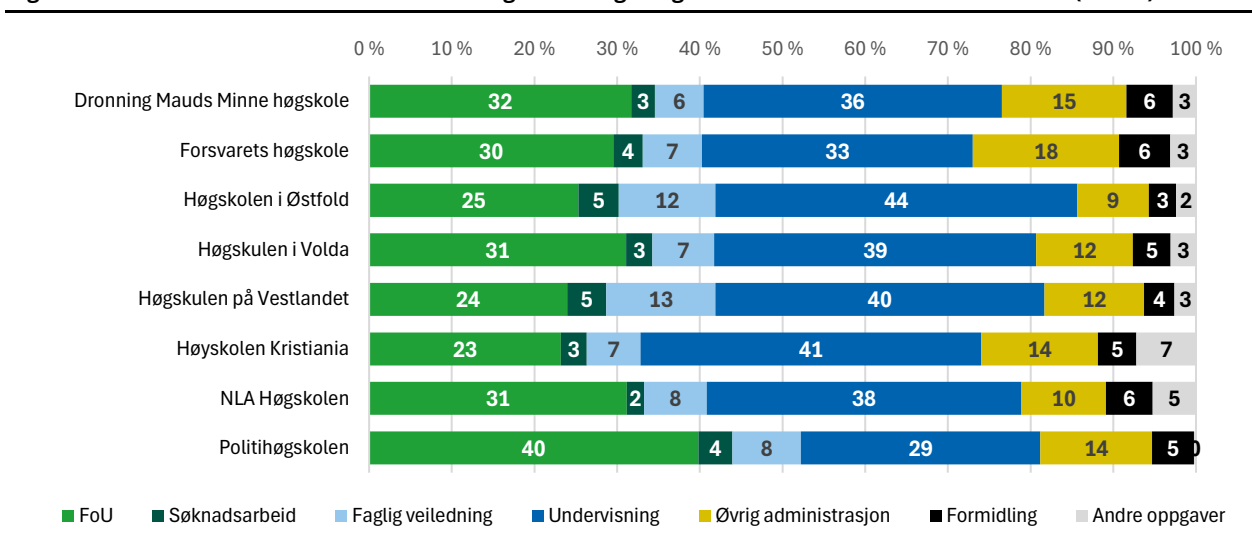
Tid brukt til undervisning varierer ikke like mye. Her bruker de ansatte i førstestilling ved Høgskolen i Molde og Kunsthøgskolen i Oslo (begge 39 prosent) mest tid til undervisning, mens NHH Norges handelshøyskole og Norges idrettshøgskole (begge 31 prosent) bruker minst tid. Arkitektur- og designhøgskolen bruker desidert mest tid til faglig veiledning, hele 23 prosent, mens Høgskolen i Molde bruker minst tid til denne aktiviteten, 10 prosent. Tid til øvrig administrasjon varierer mellom 11 og 17 prosent, mens tid til formidling varierer mellom 2 og 6 prosent.

Tre av de vitenskapelige høyskolene, det vil si Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Norges musikkhøgskole og Kunsthøgskolen i Oslo, har utdanninger innenfor utøvende og kreative fag, og har en betydelig høyere andel «andre oppgaver» enn øvrige institusjoner. Disse tre høyskolene har for øvrig lav svarprosent i tidsbruksundersøkelsen, noe som antyder at de ansatte her i mindre grad kjenner seg igjen i tidsbrukskategoriene i spørreundersøkelsen.

Øvrige høyskoler

Øvrige høyskoler består av både statlige høyskoler og private høyskoler. Flere av institusjonene har relativt få ansatte i førstestilling, og totalt hadde fem av institusjonene for få respondenter i førstestilling til at vi kan vise den prosentvise fordelingen av arbeidstiden på de ulike aktivitetene. Samisk høyskole, Universitetssenteret på Svalbard, Lovisenberg diakonale høyskole, Kriminalomsorgens høyskole og utdanningssenter KRUS og Oslo Nye høyskole er derfor ikke med i figuren nedenfor.

Figur 2.21 Tidsbruk for ansatte i førstestilling¹ ved øvrige høyskoler² etter aktivitet. 2025. Prosent (N=681)

¹Førstestilling omfatter professor, dosent, førsteamanuensis og førstelektor.

²Øvrige høyskoler omfatter her institusjoner som ikke er universiteter eller vitenskapelige høyskoler.

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Institusjonene som inngår i figur 2.21 er svært sammensatte hva studietilbud og FoU-aktivitet angår. Fordelingen av arbeidstid på aktiviteter varierer også en del mellom institusjonene. Ansatte i førstestilling ved Politihøgskolen oppgir den høyeste andelen tid til FoU, 40 prosent. Inkluderer vi tid brukt til søknadsarbeid, bruker de ansatte i førstestilling ved Politihøgskolen i gjennomsnitt 44 prosent av arbeidstiden på FoU-relatert arbeid, noe som er den høyeste andelen av alle institusjonene som er inkludert i tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler. I den andre enden av skalaen finner vi Høyskolen Kristiania, hvor ansatte i førstestilling oppgir at de bruker 23 prosent av arbeidstiden til FoU og 3 prosent til søknadsarbeid.

Høgskolen Kristiania har flere kreative utdanninger, og har den høyeste andelen tid brukt til andre oppgaver, som her primært dreier seg om kunstnerisk virksomhet, av øvrige høgskoler.

Andelen tid brukt til undervisning varierer mellom 44 prosent ved Høgskolen i Østfold og 29 prosent ved Politihøgskolen. Ansatte i førstestilling ved Høgskolen i Østfold og Høgskulen på Vestlandet bruker betydelig mer tid på faglig veiledning enn de andre høgskolene. Av disse institusjonene er det kun Høgskolen i Østfold, Høgskulen på Vestlandet, Høgskulen i Volda og Høgskolen Kristiania som har egne forskerutdanninger, noe som sannsynligvis påvirker andelen tid brukt til faglig veiledning.

Ansatte i førstestilling ved Forsvarets høgskole oppgir å bruke betydelig mer av arbeidstiden til øvrig administrasjon enn øvrige institusjoner. 18 prosents arbeidstid til øvrig administrasjon er den høyeste gjennomsnittsverdien i hele undersøkelsen. Lavest andel tid til øvrig administrasjon finner vi for ansatte i førstestilling ved Høgskolen i Østfold, 9 prosent. Dette er den laveste andelen gjennomsnittlig tid til øvrig administrasjon for ansatte i førstestilling ved alle institusjoner i undersøkelsen.

Høyeste andel gjennomsnittlig tid brukt til formidling av ansatte i førstestilling i undersøkelsen er 6 prosent. Hele tre av de øvrige høgskolene er blant de som bruker mye tid til formidling: Dronning Mauds Minne høgskole, Forsvarets høgskole og NLA høgskolen.

3. Endringer i tidsbruk over tid

I dette delkapittelet ser vi på endringer i arbeidstid og fordelingen av denne arbeidstiden på aktiviteter i de tre siste tidsbruksundersøkelsene fra 2016, 2021 og 2025. Alle typer institusjoner, både statlige og private, er inkludert i alle disse tre undersøkelsene. Tilsvarende gjelder at alle stillinger også er inkludert, mot tidligere undersøkelser da for eksempel rekrutteringsstillinger ikke ble kartlagt.¹¹ Spørsmålskategoriene har vært de samme i alle tre undersøkelser, med unntak av at søknadsarbeid og opplæringsdel for stipendiater er innført som nye kategorier i 2025. Definisjonene i kategoriene er også i stor grad de samme alle årene, selv om det ble gjort noen forenklinger i 2025. En litt større endring er at det i 2025 ble lagt større vekt på at svarene kun gjelder arbeid man gjør i sin hovedstilling enn hva tilfellet var i de to forutgående undersøkelsene. Dette har sannsynligvis påvirket hvor mange timer respondentene har oppgitt å jobbe per uke.

Søknadsarbeid er ny som tidsbruksaktivitet i 2025; tidligere har dette inngått som en andel av tiden brukt til FoU. AFI spurte om tid brukt til utvikling av søknader da de gjennomførte tidsbruksundersøkelsen i 2010, så vi vil sammenligne resultatet i 2025 med svarene fra 2010.

Størst påvirkning på både lengden på arbeidsuka og hvilke arbeidsoppgaver som ble utført hadde nok koronapandemien. Studieåret 2020/2021 var et «annerledesår», med perioder med nedstengning og store endringer i undervisning og avvikling av eksamen, disputaser o.l. Det var fremdeles restriksjoner på reiser og deltakelse på konferanser (Solberg et al. 2022, Ramberg og Wendt 2023).

Innledningsvis i dette kapittelet redegjør vi for endringer i rammebetingelsene for universitetene og høyskolene, med vekst i antall studenter og ansatte, for å sette endringene i tidsbruk i kontekst. Deretter ser vi på endringer i antall timer per uke, før vi ser på endringer i hvordan respondentene oppgir å fordele arbeidstiden på ulike aktiviteter.

3.1. Rammebetingelser

Norske universiteter og høyskoler har vært igjennom flere store endringer de siste 15 årene. Strukturreformen medførte at landskapet av høyere utdanningsinstitusjoner i Norge ble totalt forandret. Flere høyskoler fusjonerte med hverandre eller med universiteter i perioden 2016 til 2017, og antall høyere utdanningsinstitusjoner i Norge ble betydelig redusert. Siden 2010 har vi dessuten fått fire nye universiteter; Universitetet i Nordland, senere Nord Universitet, i 2011, OsloMet – storbyuniversitetet og Universitetet i Sørøst-Norge i 2018 og Universitetet i Innlandet i 2024. Disse institusjonene har bygd opp forskningsaktiviteten i forbindelse med universitetssøknadene.

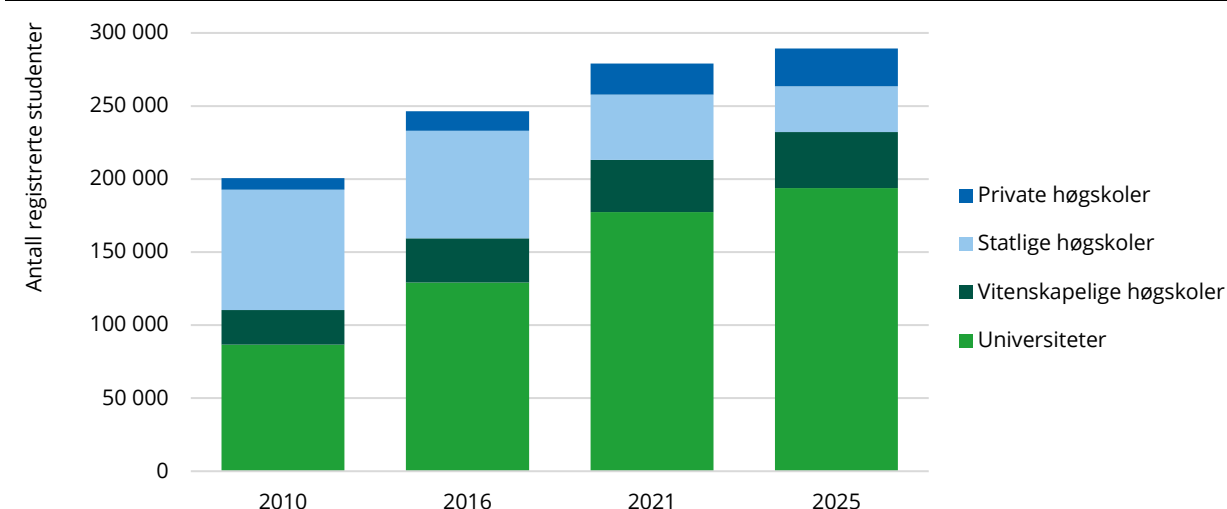
Det har vært en stor vekst i antall studenter i samme periode, se figur 3.1, noe som får innvirkning på hvor mye tid som brukes til undervisning. Figuren viser antall registrerte studenter på bachelor og masternivå i vårsemesteret i årene 2010, 2016, 2021 og 2025. Antall studenter har økt med 80 000 fra 2010 til 2025. Veksten var litt større fra 2010 til 2016 enn den har vært fra 2016 til 2025. Av figuren fremgår det at veksten i antall studenter ved universitetene er betydelig større enn ved andre institusjonstyper, og det har vært en nedgang ved statlige høyskoler. Dette skyldes fusjonene

---

¹¹ De gamle universitetsundersøkelsene fra 1981, 1991 og 2000 omfattet kun professorer, førsteamanuenser og amanuenser ved universiteter og utvalgte vitenskapelige høyskoler. Det er gjennomført to høyskoleundersøkelser etter 1995 som kartla tidsbruk i alle stillinger ved høyskolene, med unntak av stipendiater. AFIs tidsbruksundersøkelse fra 2010 omfattet alle stillinger ved de statlige institusjonene, mens de private ikke var inkludert. Merk at Kunsthøgskolen i Oslo ikke deltok i tidsbruksundersøkelsen i 2016, og at Universitetet i Bergen unnlot å sende med e-postadresser til sine stipendiater samme år, slik at disse ikke var med i undersøkelsen.

under strukturreformen, samt at tre tidligere statlige høyskoler har fått universitetsstatus etter 2016.

Figur 3.1 Antall registrerte studenter i vårsemesteret etter institusjonstype. 2010, 2016, 2021 og 2025

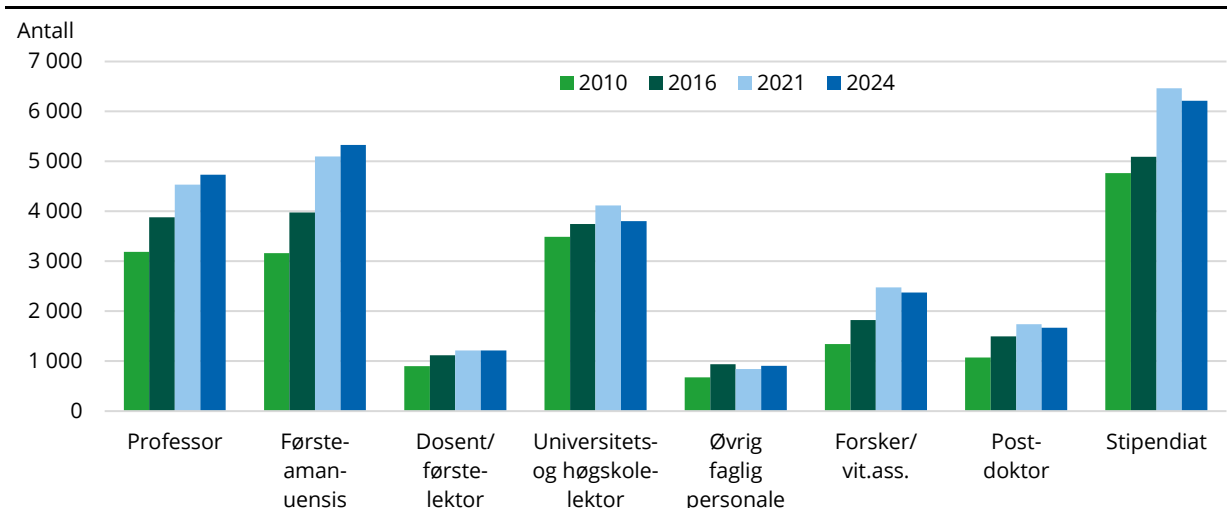
¹Vitenskapelige høyskoler omfatter Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Høgskolen i Molde, vitenskapelig høyskole i logistikk, Kunsthøgskolen i Oslo, NHH Norges handelshøyskole, Norges idrettshøgskole, Norges musikkhøgskole, Norges veterinærhøgskole (2010), Handelshøgskolen BI, MF vitenskapelig høyskole, Misjonshøgskolen (2010) og VID vitenskapelig høyskole (fra 2016). Statlige høyskoler omfatter de tidligere statlige høyskolen i Akershus, Bergen, Bodø, Buskerud, Buskerud og Vestfold, Finnmark, Gjøvik, Harstad, Hedmark, Lillehammer, Innlandet, Narvik, Nesna, Nord-Trøndelag, Oslo, Oslo og Akershus, Sogn og Fjordane, Stord/Haugesund, Sør-Trøndelag, Sørøst-Norge, Telemark, Vestfold og Ålesund og Kunsthøgskolen i Bergen, samt Høgskulen på Vestlandet, Høgskulen i Volda, Høgskolen i Østfold, Samisk høyskole, Politihøgskolen, Kriminalomsorgens høyskole og utdanningssenter (KRUS) og Forsvarets høyskole. Private høyskoler omfatter blant annet Høyskolen Kristiania, Dronning Mauds minne høyskole, Lovisenberg diakonale høyskole, NLA høyskolen, Diakonhjemmet høyskole (2010) og Oslo Nye Høyskole, totalt 33 institusjoner hvorav 21 eksisterer i 2025.

Kilde: HK-dir, DBH

Totalt antall registrerte studenter har økt med over 40 prosent mellom 2010 og 2025, og 17 prosent fra 2016 til 2025. Antall mastergradsstudenter har økt fra 49 500 i 2010 til 87 300 i 2025, noe som tilsvarer en vekst på 77 prosent i perioden. Mellom 2016 og 2025 ble det 27 000 flere mastergradsstudenter, noe som gir en vekst på 44 prosent.

Antall aktive doktorgradsavtaler, som er måltallet for antall ph.d.-kandidater, har økt fra 8 700 i 2010 til 9 700 i 2016 og 12 200 i 2024. Her foreligger ikke tall for vårsemesteret 2025 ennå. Merk at antall stipendiater er en delmengde av antall ph.d.-kandidater. Faglig veiledning av ph.d.-kandidater er for mange veiledere tettere sammenvevd med egen forskning enn hva tilfellet er for mastergradskandidatene. I enkelte fagfelt er det vanlig at ph.d.-kandidater ansettes på eksterne finansierte forskningsprosjekter, hvor veileder i noen tilfeller er prosjektleder eller medvirker i det samme forskningsprosjektet. Myndighetene har satset på forskerutdanning på hele 2000- og 2010-tallet, og antallet stipendiatstillinger har økt betydelig i perioden.

Sammen med vekst i antall studenter og antall ph.d.-kandidater, har også antall ansatte ved universitetene og høyskolene vokst i perioden 2010 til 2024, se figur 3.2. Stipendiatene har vært den største stillingsgruppen i hele perioden. Vi ser en spesielt stor vekst i denne gruppen mellom 2016 og 2021, og en nedgang fra 2021 til 2024. Nedgangen skyldes blant annet at de 200 rekrutteringsstillingene som Kunnskapsdepartementet tildelte i 2020 i forbindelse med koronapandemien ikke ble fornyet. Institusjonene har en trangere økonomisk situasjon nå enn tidligere, og har selv har fått ansvaret for å dimensjonere egne forskerutdanninger. I tillegg har det vært nedgang i midler fra Forskningsrådet, som finansierer mange stipendiatstillinger, fra 2023 til 2024.

Figur 3.2 Ansatte i vitenskapelig stilling ved norske universiteter og høyskoler etter stilling. 2010, 2016, 2021 og 2024

Kilde: SSB, Forskerpersonale, tabell 13515

Veksten i antall registrerte studenter har vært høyere enn veksten i antall ansatte, noe som har ført til at antall studenter per faglig årsverk har økt, spesielt på 2010-tallet, se tabell 3.1. Universitetene har færre studenter per faglig årsverk enn høyskolene. Veksten i antall studenter per faglig årsverk ved universitetene etter 2010 kan delvis tilskrives strukturreformen, ved at flere statlige høyskoler med et høyere antall studenter per faglig årsverk er fusjonert inn i universitetene, samt at tre statlige høyskoler har fått universitetsstatus etter 2016.

Tabell 3.1 Antall studenter per faglige årsverk¹ etter institusjonstype. 2010, 2016, 2021 og 2024

	2010	2016	2021	2024
Universiteter	8,09	9,25	9,49	9,69
Høyskoler	17,37	19,79	21,85	20,65
Totalt	11,63	12,43	12,05	12,05

¹Spesialistkandidater og vit.ass. er ikke med i beregningen av faglige årsverk

Kilde: HK-dir, DBH

I 2010 var det 11,6 studenter per faglig årsverk, mens antallet var 12,42 i 2016 og 12,05 både i 2021 og 2025. Samtidig får sammensetningen av studenter betydning for hvor mye tid som brukes til faglig veiledning, ved at antall mastergradsstudenter har hatt en prosentvis større vekst enn antall studenter på lavere grad. Veksten i antall doktorgradsavtaler påvirker også tid brukt til faglig veiledning.

I samme periode har det også vært et sterkt fokus på å bygge opp forskningsinnsatsen i Norge. Kunnskapsdepartementet øremerket i mange år rekrutteringsstillinger til ulike fagfelt for å bygge forskerkompetanse, og finansieringssystemet med resultatbasert omfordeling av midler inneholdt flere indikatorer rettet mot forskningsaktivitet. Blant disse var bidrags- og oppdragsinntekter fra EU, Forskningsrådet og andre kilder per faglige årsverk, antall avlagte doktorgrader og publiseringspoeng per faglige årsverk. Etter omleggingen av finansieringssystemet i 2025 gjenstår kun avlagte doktorgrader som insentiv rettet mot FoU-aktiviteten. Flere respondenter har i fritestfeltet uttrykt bekymring for en dreining av aktiviteten ved universiteter og høyskoler bort fra forskning og over mot undervisning.

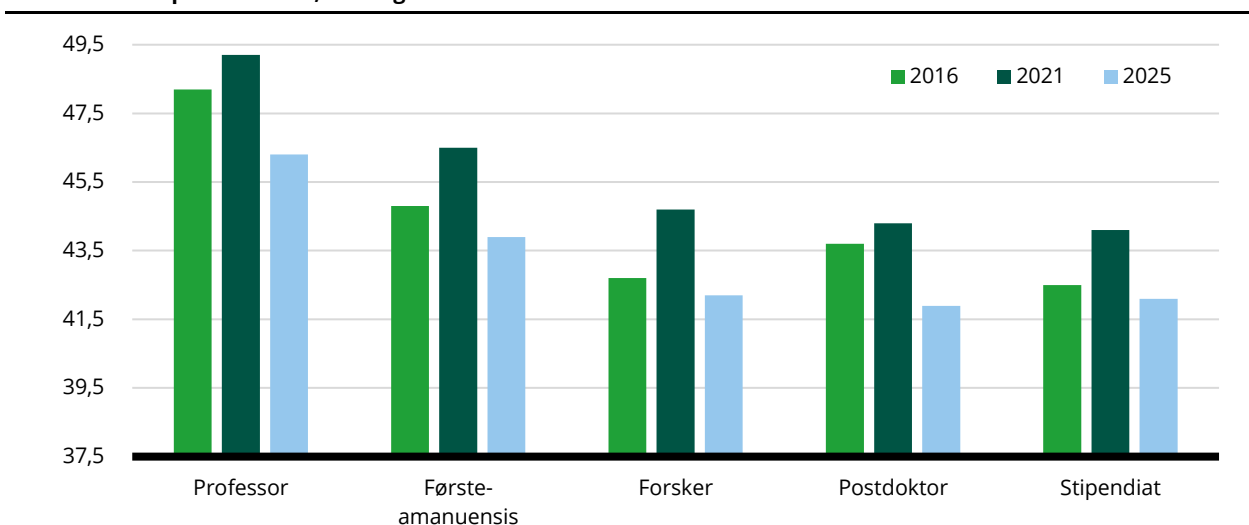
3.2. Endringer i arbeidstidens lengde

Vitenskapelig ansatte ved landets universiteter og høyskoler har lenge jobbet mer enn de fastsatte 37,5 timene per uke, og dette har kommet tydelig frem i alle de tidligere tidsbruksundersøkelsene

blant dette personalet. Å være forsker/faglig ansatt innebærer en stor grad av frihet i hvordan arbeidet organiseres og gjennomføres, med unntak av undervisningsplikt og administrative forpliktelser.

Det fremgår av figurene 3.3 og 3.4, som viser timer arbeidet ut over ordinær arbeidstid på 37,5 t/u, at det vitenskapelige personalet fremdeles jobber mye i 2025. Men ikke på langt nær som i unntaksåret 2020/2021, da pandemien herjet. For flertallet av stillingsgruppene i figuren ligger antall timer i uka nå litt lavere enn det gjorde i 2016. Unntaket er universitets- og høskolelektorene og førstelektorene, som i gjennomsnitt jobbet mer i 2025 enn de gjorde i 2016. En av årsakene til at antall timer i uka er lavere i 2025 enn i 2016, er nok at vi har vært tydeligere på at respondentene skal svare for arbeidstid i sin hovedstilling, og ikke ta med tid brukt ved andre institusjoner.

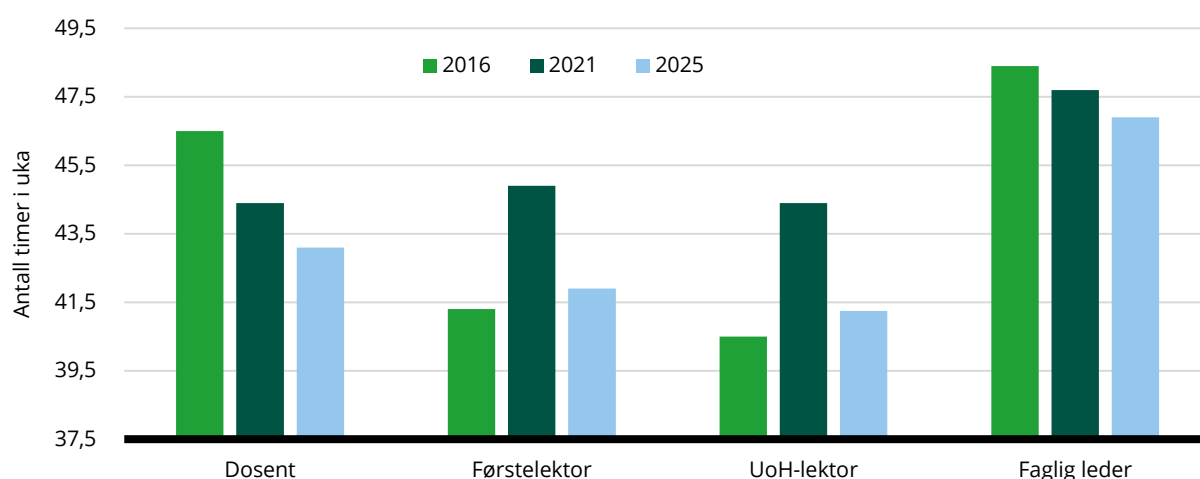
Figur 3.3 Arbeidstid utover ordinær arbeidstid for professor, førsteamanuensis, forsker, postdoktor og stipendiat. 2016, 2021 og 2025

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høskoler 2025

Vi ser at blant stillingene i det forskningsrettede karriereløpet har professorene i gjennomsnitt jobbet mest alle tre årene. Nest mest jobber førsteamanuensene, deretter følger postdoktorene. Det har imidlertid skjedd en endring i arbeidsvilkårene for postdoktorene i perioden. Fra å ha korte åremål på 2-3 år, får de nå lengre kontrakter, jf. endringene i UH-loven av 2024, som sier at postdoktorkontraktene skal være på minimum 3 år. Dette kan ha medført bedre arbeidsforhold for postdoktorene, som nå jobber litt kortere uker enn de gjorde tidligere.

Ansatte i stillinger innenfor det utdanningsrettede karriereløpet oppgir at de jobber kortere uker enn hva de ansatte innenfor det forskningsrettede karriereløpet har meldt inn. Men også her jobber de ansatte i toppstilling, det vil si dosent, flere timer per uke enn førstelektorene og universitets- og høskolelektorene. Det fremgår også tydelig at ansatte i lektorstillinger oppga at de jobbet spesielt lange uker i 2021; forskjellen mellom 2021 og henholdsvis 2016 og 2025 er mye større for disse to stillingene enn den er for stillingene i det forskningsrettede karriereløpet. Pandemien førte til store endringer i hvordan undervisningen ble gjennomført, og det var mye å sette seg inn for ansatte i undervisningsstillinger, slik at det ikke er overraskende at den ekstra arbeidsbyrden i forbindelse med pandemien ble størst for disse stillingene.

Figur 3.4 Arbeidstid utover ordinær arbeidstid for dosent, førstelektor, universitets- og høskolelektor og faglig leder¹. 2016, 2021 og 2025

¹Faglig leder omfatter dekaner og instituttledere.

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Faglige ledere, det vil si dekaner og instituttledere, er inkludert i figur 3.4. Disse stillingene er åremålsstillinger, og de som innehar dem er enten valgt eller ansatt. Hovedoppgavene til dekaner og instituttledere faller i kategorien øvrig administrasjon og ledelse, og stillingen er karrieremessig «ovenfor» både det forskningsrettede og det utdanningsrettede karriereløpet. Faglige ledere var den stillingsgruppen som oppga at de jobbet mest av alle stillingene i 2025, men vi ser av figuren at de jobber mindre nå enn de oppga både i 2016 og 2021. At de også hadde en større arbeidsmengde under pandemien er ikke overraskende, men for de faglige lederne er det 2016 som var unntaksåret. Dette året ble mange av fusjonene knyttet til strukturreformen gjennomført, og de som ble gjennomført i 2017 ble planlagt dette året, så det er ikke overraskende at arbeidsmengden var ekstra stor for de faglige lederne i denne perioden.

3.3. Historisk tidsbruk

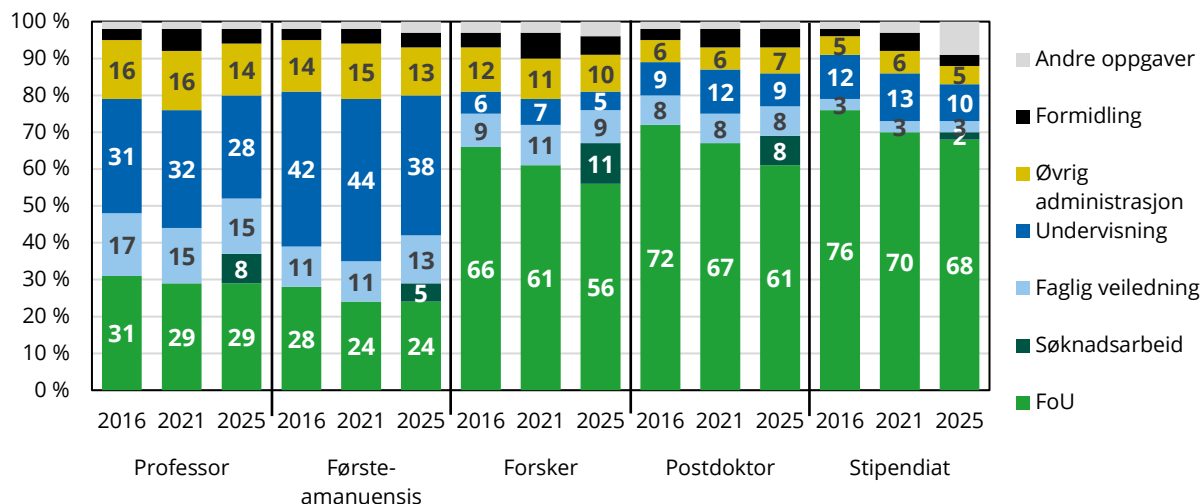
Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelige ansatte ved norske universiteter og høyskoler bygger på egenrapportering av aktiviteter etter beste skjønn. Tid brukt til å skrive søknader om FoU-midler er i årene 2016 og 2021 en del av kategorien tid til FoU, og vi ser derfor kategoriene søknadsarbeid og FoU samlet for 2025 i dette del-kapittelet. At søknadsarbeid er skilt ut som en egen kategori kan ha medført at det har blitt ekstra fokus på denne aktiviteten i 2025 og at arbeidstiden er noe overestimert.

Professorene oppga at de i 2025 i gjennomsnitt brukte 29 prosent av arbeidstiden til FoU, se figur 3.5. Samtidig brukte de 8 prosent til søknadsarbeid; totalt 37 prosent av arbeidstiden til FoU-relatert arbeid. Dette er en betydelig vekst fra 2021, da professorene i gjennomsnitt brukte 29 prosent av arbeidstiden til FoU. Det er også en betydelig vekst fra 31 prosent i 2016. Professorene brukte mest tid til undervisning i 2021, og minst i 2025. Samtidig var andelen faglig veiledning den samme i både 2021 og 2025. Andelen øvrig administrasjon gikk ned i 2025 sammenlignet med tidligere år, det samme gjaldt tid brukt til formidling. Den tydeligste endringen er at professorene har økt tid brukt til FoU etter 2016, men at mye tid brukes til søknadsarbeid.

Også for førsteamanuensene ser vi at tid brukt til FoU er den samme i 2021 og 2025, men når søknadsarbeid legges til, er det en betydelig vekst i FoU-relatert arbeid fra 2021 til 2025. Her er imidlertid forskjellen mindre mellom 2016 og 2025; kun ett prosentpoeng høyere i 2025. Førsteamanuensene underviser betydelig mindre i 2025 enn de gjorde i 2021 og 2016, men de

bruker mer tid til faglig veiledning enn i de to forutgående årene. Også her går tid brukt til øvrig administrasjon ned, mens tid til formidling er relativt konstant. Den største endringen for førsteamanuensene er at de underviser mindre enn tidligere, og bruker mer tid på faglig veiledning og FoU-relatert arbeid.

Figur 3.5 Tidsbruk for professor, førsteamanuensis, forsker, postdoktor og stipendiat. 2016, 2021 og 2025. Prosent

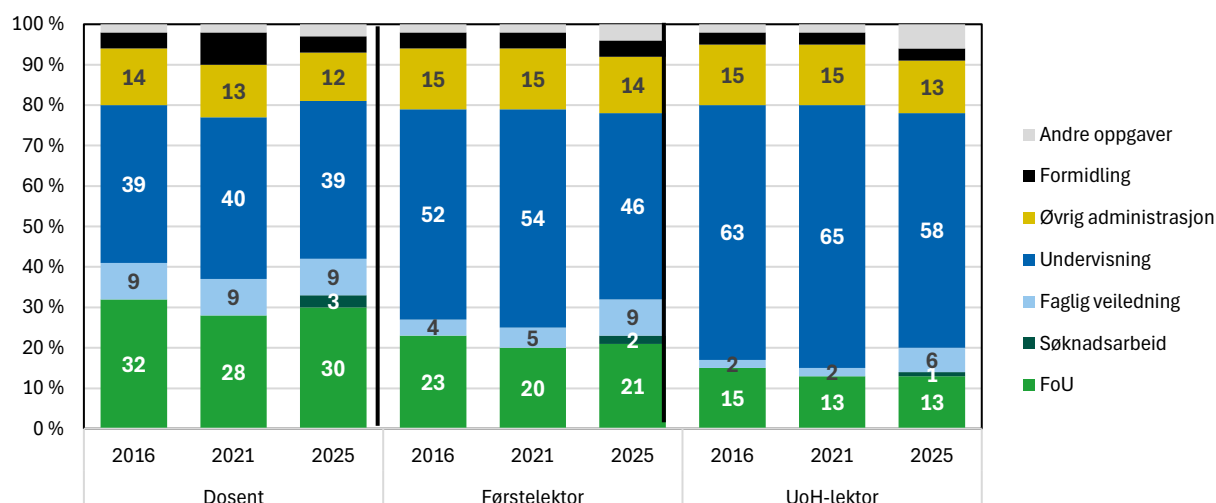
Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

For forskerne gikk andelen tid brukt til FoU betydelig ned fra 2016 til 2021, da de deltok mer i undervisning, faglig veiledning og formidling enn i 2016. Det fremgår av svarene i 2025 at de bruker mye tid til søknadsarbeid, mest av alle stillingsgrupper. Samlet er FoU-relatert tid høyere i 2025 enn i de to forutgående årene, totalt 67 prosent av arbeidstiden. Andelen tid forskerne bruker til faglig veiledning er tilbake til 2016-nivå, og de bruker mindre tid til undervisning enn forutgående år. Også tid brukt til øvrig administrasjon og formidling går ned, mens tid til andre oppgaver har økt marginalt.

Postdoktorene oppga å bruke 61 prosent av arbeidstiden til FoU og 8 prosent til søknadsarbeid, til sammen 69 prosent til FoU-relatert arbeid. Dette er marginalt høyere enn i 2021 og lavere enn i 2016. Andelen tid brukt til faglig veiledning er lik alle tre år. Man skulle forvente at endringen i UH-lovens forskrift vedrørende postdoktorenes rettigheter knyttet til å opparbeide seg undervisningskompetanse ville føre til at de hadde en høyere andel undervisning i 2025 enn de forutgående årene, men så er ikke tilfelle. Postdoktorene underviste i gjennomsnitt like mye i 2025 som de gjorde i 2016, og mindre enn i 2021. For denne gruppen har tid til øvrig administrasjon økt.

Stipendiatene oppga den høyeste andelen arbeidstid brukt til FoU alle tre år, fra 76 prosent i 2016 til 70 prosent i 2021 og 2025. Denne gruppen bruker relativt lite tid til søknadsarbeid, og øvrig administrasjon. Andelen tid brukt til undervisning har også gått ned, fra 12 prosent i 2016 til 10 prosent i 2025. Dette kan tyde på at flere stipendiatene har 3-årige kontrakter uten karrierefremmende arbeid. Kategorien som øker betydelig for stipendiatene i 2025, er «andre oppgaver». Opplæringsdelen for stipendiatene, det vil si obligatoriske ph.d.-kurs, inngår her. Det er noe uklart hvor stipendiatene har oppgitt denne delen tidligere, men det kan se ut som om de har inkludert opplæringsdelen i FoU-tiden, som faglig oppdatering.

Figur 3.6 viser utviklingen for stillingene i det undervisningsrettede karriereløpet. Dosentene hadde den høyeste andelen arbeidstid brukt til FoU. FoU-tiden gikk ned fra 2016 til 2021, men er i 2025 tilbake på samme nivå som i 2016. Andelen tid brukt til faglig veiledning er den samme alle tre år, og andelen tid brukt til undervisning er også stabil; 39-40 prosent. Andelen tid til øvrig administrasjon har imidlertid gått ned, det samme har tid brukt til formidling.

Figur 3.6 Tidsbruk for dosent, førstelektor og universitets- og høyskolelektor. 2016, 2021 og 2025. Prosent

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Også for førstelektorene ser vi kun mindre endringer i fordeling av arbeidstid i perioden 2016 til 2025. Førstelektorene hadde litt mindre tid til FoU i 2021 enn i 2016 og 2025, men mye mer undervisning i 2021 enn i 2025. Her er det en nedgang på 8 prosentpoeng. Samtidig ser vi en betydelig vekst i andelen tid brukt til faglig veiledning, fra 5 til 9 prosent. Også andelen tid brukt til andre oppgaver øker for førstelektorene.

For universitets- og høyskolelektorene ser vi at andelen tid til FoU er relativt stabil i perioden 2016 til 2025, mens tid til faglig veiledning har økt betydelig. Tid til undervisning har også for denne gruppen gått betydelig ned, fra 65 til 58 prosent. Også tid til øvrig administrasjon går ned, mens tid til andre oppgaver øker.

Vi ser at andelen arbeidstid brukt til faglig veiledning har økt merkbart for alle stillinger i undervisningsstigen. Dette har sannsynligvis sammenheng med det økte antallet mastergradsstudenter. Også for førsteamanuensene har tid brukt til faglig veiledning økt, mens den er den samme for professorene. Ansatte i stillinger som krever doktorgrad veileder ph.d.-kandidater, og her har antall kandidater gått litt ned de siste årene, noe som sannsynligvis påvirker tid brukt til faglig veiledning.

For tid til undervisning og tid til FoU ser situasjonen ut til å ha normalisert seg i 2025, etter unntaksåret 2021 da veldig mye tid ble brukt til undervisning.

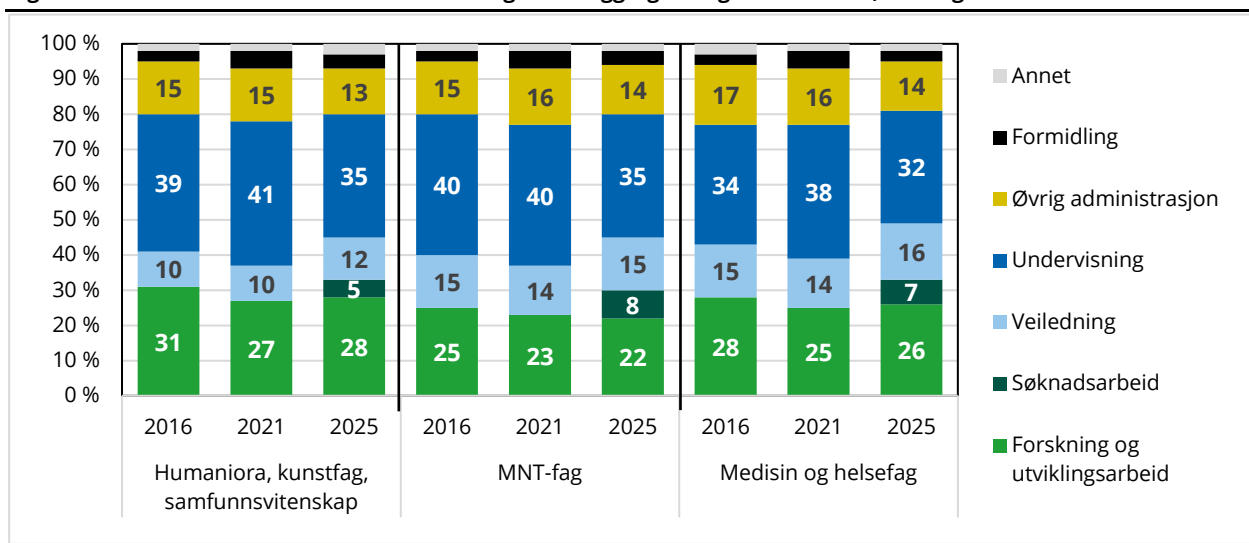
Fagområder

Tidligere kartlegginger har vist at det er forskjell i fordeling av tidsbruk blant personer i samme stilling innenfor ulike fagområder. Figur 3.7 viser hvordan ansatte i førstestilling innenfor ulike aggregerte fagområder har oppgitt å bruke arbeidstiden sin i 2016, 2021 og 2025. Ansatte i førstestilling innenfor humaniora, kunsthøgskole og samfunnsvitenskap (HUMSAM) oppgir å bruke den høyeste andelen av arbeidstiden til FoU alle årene. Legger vi sammen tid til FoU og søknadsarbeid i 2025, er imidlertid andelen tid til FoU-relatert arbeid lik for HUMSAM og medisin og helsefag.

Ansatte i førstestilling innenfor MNT-fagene, det vil si matematikk, naturvitenskap, teknologi og landbruksfag, fiskerifag og veterinærmedisin, brukte mest tid til undervisning i 2016, men HUMSAM hadde den høyeste andelen i 2021. Ansatte i førstestilling innenfor medisin og helsefag hadde minst tid til undervisning alle år. Vi ser dessuten at ansatte i førstestilling innenfor MNT-fagene og medisin og helsefag bruker mer tid til faglig veiledning alle år, enn hva ansatte i førstestilling innenfor

HUMSAM-fagene gjør. Tid til øvrig administrasjon har gått ned for alle fagområdene fra 2021 til 2025, det samme har tid brukt til formidling.

Figur 3.7 Tidsbruk for ansatte i førstestilling¹ etter aggregert fagområde. 2016, 2021 og 2025. Prosent

¹Førstestilling omfatter professor, dosent, førsteamanuensis og førstelektor.

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Søknadsarbeid

Strammere økonomiske rammer ved institusjonene gjør at flere universiteter og høyskoler har orientert seg mot ekstern finansiering av FoU-aktiviteten. Institusjonene konkurrerer om midler fra Forskningsrådet, EU-kommisjonen og andre forskningsfinansiører som Kreftforeningen, Stiftelsen DAM o.l. Offentlige forskningsmidler lyses ut i anbudskonkurranser på oppdragsmarkedet, og mange institusjoner deltar aktivt her. Dette medfører at ansatte bruker mer tid på søknadsskriving nå enn tidligere.

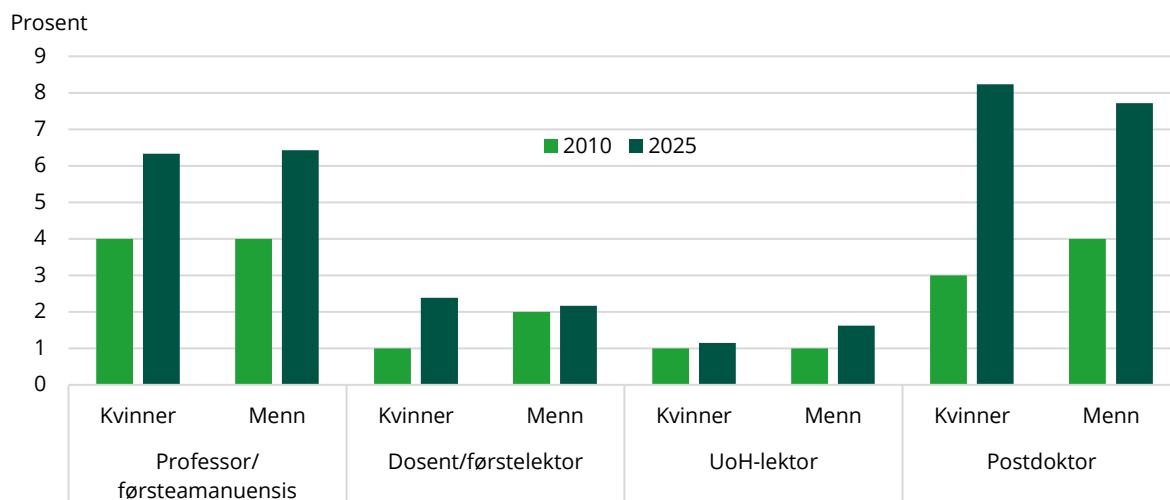
Arbeid med søknader om midler til FoU er ny aktivitet i tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler i 2025. Vi har ikke skilt mellom søknader rettet mot eksterne FoU-midler og søknader om interne FoU-midler i undersøkelsen. Søknadsarbeid kan, i tillegg til å skrive selve søknaden, også omfatte nettverksarbeid for å finne samarbeidspartnere, posisjonering, deltakelse på informasjonsmøter o.l. Den senere tiden har flere tatt til orde for å bruke kunstig intelligens (KI) som støtte i søknadsarbeidet, blant annet til språkvask, litteraturgjennomgang og generering av tekst, og nettavisen Khrono, som er en uavhengig nyhetsavis for høyere utdanning og forskning, har laget en egen [KI-skole](#) (Khrono 2025). Det er flere utfordringer knyttet til å bruke KI i søknadsarbeid, men bruk av KI vil med stor sannsynlighet påvirke hvordan søknader utarbeides i tiden fremover.

AFI skriver i sin rapport fra 2012 at professorer, førsteamanuenser og postdoktorer brukte mest av arbeidstiden på utarbeiding av søknader (Egeland og Bergene 2012). I AFI-kartleggingen er søknadsarbeid spesifisert som «utarbeiding av søknader til eksternt finansierte prosjekter» og spørsmålet var dermed litt snevrere enn 2025-undersøkelsen. Samtidig lyses det ut eksterne midler til andre aktiviteter enn FoU, for eksempel har HK-dir flere tilskuddsordninger rettet mot undervisning som institusjonene kan søke på. Dette fanges ikke opp i tidsbruksundersøkelsen i 2025, som kun ber om søknadsarbeid rettet mot midler til FoU. Vi antar likevel at resultatene kan sammenstilles for å si noe om utviklingen i tid brukt til søknadsarbeid de siste 15 årene.

I henhold til AFIs undersøkelse brukte professorer og førsteamanuenser den høyeste andelen av arbeidstiden til utarbeiding av søknader, og andelen var den samme for kvinner og menn. Mannlige

postdoktorer brukte like mye tid på utarbeiding av søknader som professorer/førsteamanuenser, mens kvinnelige postdoktorer brukte litt mindre tid, se figur 3.8.

Figur 3.8 Tid brukt til søknadsarbeid/utarbeiding av søknader etter stilling og kjønn. 2010 og 2025

Kilde: AFI (Egeland og Bergene 2012) og SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Professorene og førsteamanuensene oppgir å bruke betydelig mer tid til søknadsarbeid i 2025 enn de gjorde 15 år tidligere. Som vist tidligere, oppgir professorene en høyere gjennomsnittlig andel tid til søknadsarbeid enn førsteamanuensene, med 8 mot 5 prosentpoeng. I AFI-rapporten er imidlertid disse stillingene slått sammen. Forskere med doktorgrad oppga å bruke aller mest av arbeidstiden til søknadsarbeid, men denne stillingsgruppen gjenfinnes ikke i AFI-rapporten. For postdoktorene har det skjedd en betydelig vekst i andelen tid brukt på søknadsarbeid. Både kvinnelige og mannlige postdoktorer brukte i 2025 rundt 8 prosent av arbeidstiden på søknadsarbeid, mot henholdsvis 3 og 4 prosent i 2010.

Det er primært for stillinger i det forskningsrettede karriereløpet at tid brukt til søknadsarbeid øker betydelig. For dosenter/førstelektor oppgir kvinnene at de bruker i overkant av 2 prosentpoeng av arbeidstiden til søknadsarbeid, noe som er en liten vekst fra 2010, men for mennene er andelen uendret. For universitets- og høyskolelektorene bruker mennene en litt høyere andel på søknadsarbeid i 2025 enn de gjorde 15 år tidligere, mens andelen for kvinnen er uendret.

4. Faktorer med betydning for arbeidstidens lengde og fordeling

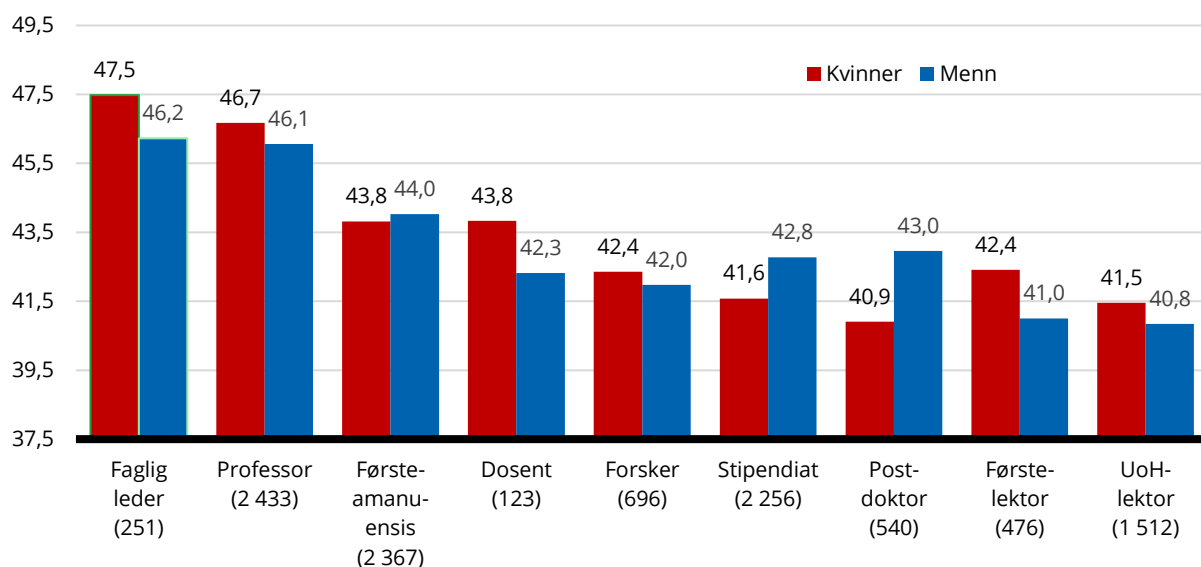
Bakgrunnsopplysninger om respondentene er delvis samlet inn i undersøkelsen, delvis hentet fra registerdata hos SSB. I spørreskjemaet ble det opplyst om at SSB ville benytte opplysninger om respondentene fra andre registre hos SSB. Kjønn, alder, utdanningsbakgrunn og arbeidsforhold er hentet fra statistikken om Forskerpersonale, nasjonalitet og ansvar for barn under 18 år fra Folkeregisteret, og opplysninger om foreldres registrerte utdanning fra Nasjonal utdanningsdatabase. I tillegg spurte vi om norsk eller ikke-norsk statsborgerskap og foreldres utdanningsbakgrunn i undersøkelsen. Kun de som oppga at de ikke var norske statsborgere eller ikke ville oppgi statsborgerskap fikk spørsmålet om foreldrenes høyeste utdanning.

4.1. Kjønn

Det var totalt 11 045 respondenter til tidsbruksundersøkelsen 2025. Av disse var 52,5 prosent kvinner og 47,5 prosent menn. Både kvinner og menn jobber langt mer enn en gjennomsnittsuke på 37,5 timer. Kvinnene jobber mer enn mennene innenfor 6 av 9 stillingskategorier, likevel jobber mennene totalt i gjennomsnitt litt mer med 43,7 timer i uken, mens kvinnene jobbet 43,1 timer i uken. Her er skjev kjønnsbalanse i førstestillingene en del av forklaringen. Forskjellen i arbeidstid mellom kjønnene er 0,6 timer, denne har økt noe fra 2021, da utgjorde forskjellen kun 0,3 timer.

Figur 4.1 viser antall timer kvinner og menn i gjennomsnitt arbeidet i ulike vitenskapelige stillinger. Det fremgår at for begge kjønn var det faglige ledere og professorer som arbeidet mest og for begge disse stillingene var det kvinnene som jobbet mest. En kvinnelig professor jobbet nærmere 47 timer i uken, mens en mannlig professor arbeidet 46 timer. Deretter følger førsteamanuenser med omkring 44 timer, her jobbet mennene litt mer enn kvinnene. Blant dosentene arbeidet kvinnene 1,5 timer mer enn mennene per uke. For ansatte i forskerstilling jobbet kvinnene marginalt mer med i overkant av 42 timer.

Figur 4.1 Antall timer i uka utover normal arbeidstid for kvinner og menn i utvalgte stillinger¹. 2025

¹Faglig leder omfatter dekaner og instituttledere.

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Blant stipendiater og særlig blant postdoktorer jobbet mennene mer. En mannlig postdoktor arbeidet i gjennomsnitt 43 timer i uken mens en kvinnelig postdoktor arbeidet knapt 41 timer per uke. I denne fasen får mange barn. Og særlig kvinnene arbeider mindre når de får barn, se nærmere

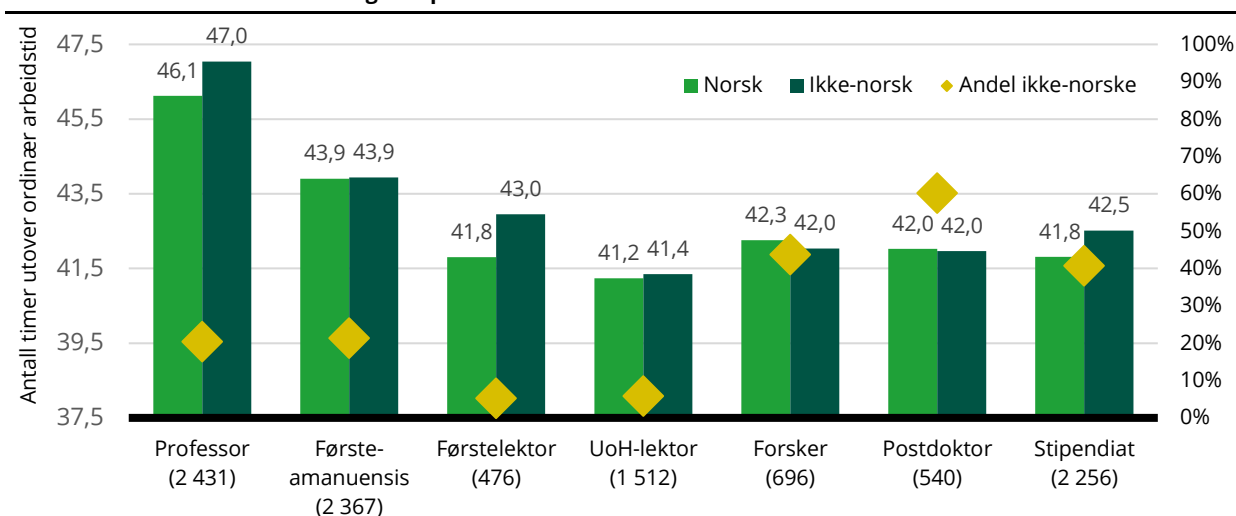
i kapittel 4.3. Blant undervisningsstillingene var det kvinnene som jobbet mest, med om lag 1,3 timer mer enn mennene ukentlig.

4.2. Norske og ikke-norske forskere

Blant de som besvarte tidsbruksundersøkelsen 2025 var det 25 prosent ikke-norske statsborgere og 75 prosent norske statsborgere. Som for tidsbruksundersøkelsen 2021 er det i 2025 de ikke-norske som har de lengste arbeidsukene med 43,5 timer, mens de norske jobber 43,3 timer. Forskjellen har blitt langt mindre enn i 2021 da de ikke-norske forskerne jobbet 1,4 timer mer enn de norske i gjennomsnitt per uke.

Forskjellen mellom norske og ikke-norske professorer er størst, se figur 4.2. Her jobber de ikke norske i overkant av 47 timer i uken, mens de norske jobbet en time mindre, i overkant av 46 timer. Denne forskjellen var langt større i 2021, da arbeidet de norske 3 timer mindre enn ikke norske i uken. Blant førsteamanuensene er det så å si ingen forskjell med en arbeidstid omkring 44 timer. Blant førstelektorene finner vi den største forskjellen i arbeidstid; her arbeidet de ikke-norske over 43 timer i uken, mens de norske arbeidet under 42 timer. Blant universitets- og høyskolelektorene var forskjellene små, de ikke-norske arbeidet så vidt mer enn de norske, begge med i overkant av 41 timer. Blant forskerne arbeidet de norske litt mer enn ikke-norske. Blant stipendiatene var forskjellene litt større. Her arbeidet ikke-norske 42,6 timer i gjennomsnitt per uke, mens norske arbeidet 41,8 timer.

Figur 4.2 Antall timer i uka utover normal arbeidstid for ansatte i utvalgte stillinger etter statsborgerskap. Andel ikke-norske statsborgere i prosent. 2025

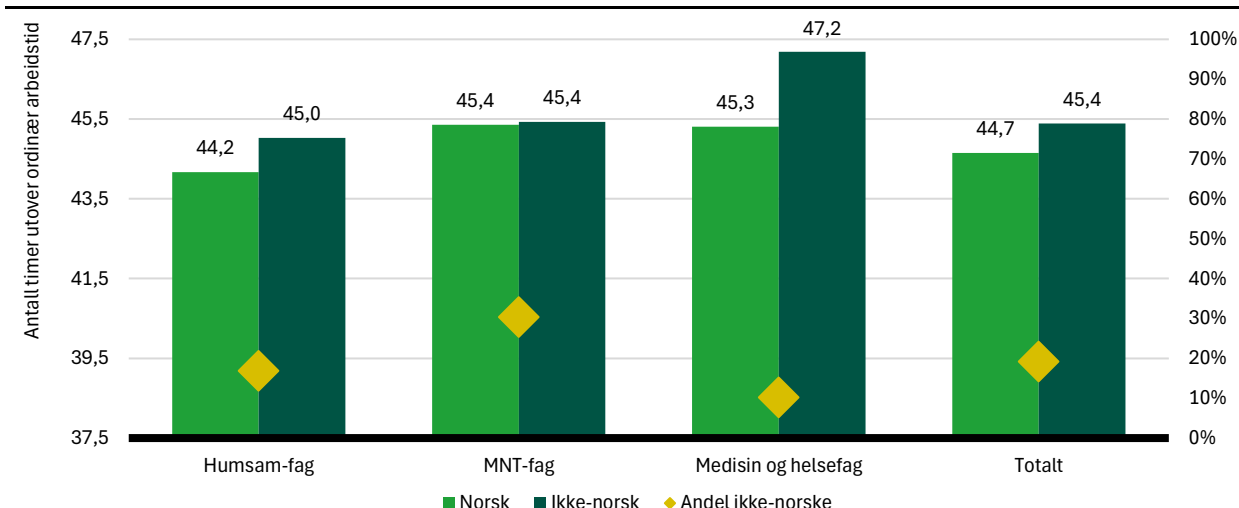

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

I figur 4.3 er det ukentlige timetallet til personalet i førstestilling (professor, dosent, førstelektor og førsteamanuensis) knyttet til aggregerte fagområder. For førstestillingene totalt arbeidet de ikke-norske med 45,4 timer i uken. Det er 0,7 timer mer enn de norske.

Vi ser at det er særlig innenfor medisin og helsefag at de ikke-norske i førstestilling arbeider mye sammenlignet med norske; nesten 3 timer mer med 47,2 timer. Her er andelen ikke-norske lavest blant fagområdene med omkring 10 prosent, slik at det er få ikke-norske i utvalget. Innenfor MNT-fag er andelen ikke-norske høyere med nesten 30 prosent. Her arbeider alle like mye med drøyt 45 timer i gjennomsnitt for en uke. Innenfor humsam-fagene har de ikke-norske lengre uker med 45 timer, mens de norske oppga at de i gjennomsnitt arbeidet 44,2 timer i løpet av en uke.

Figur 4.3 Antall timer i uka utover normal arbeidstid for norske og ikke-norske ansatte i førstestilling¹ etter aggregert fagområde. Andel ikke-norske statsborgere i prosent. 2025 (N=5 397)

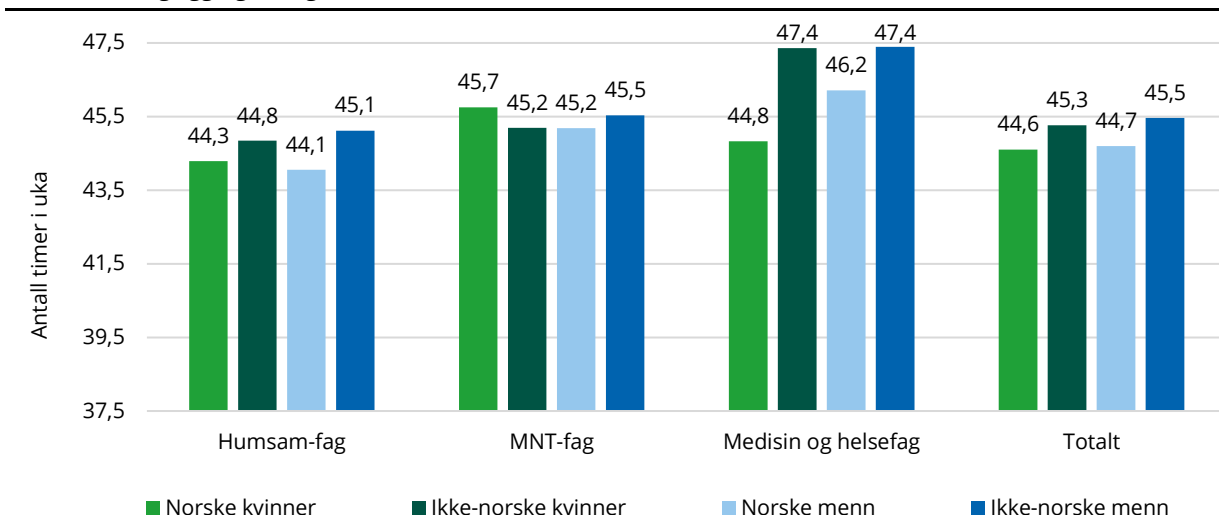

¹Førstestilling omfatter professor, dosent, førsteamanuensis og førstelektor.

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

I figur 4.4 ser vi nærmere på arbeidstiden for aggregerte fagområder, kjønn og statsborgerskap. Totalt arbeider de ikke-norske, både kvinnene og mennene, noe mer enn de norske. Forskjellene var mindre innenfor MNT-fag, der arbeidet alle mellom 45,2 og 45,7 timer i uken. Innenfor medisin og helsefag jobber norske kvinner noe lavere enn de andre gruppene, men fortsatt mye med i underkant av 45 timer i uken. Innenfor humsam-fag arbeidet mennene noe mer enn kvinnene. Men det var kun 0,2 timer forskjell mellom norske menn og kvinners ukentlige arbeidstid, og 0,3 timers forskjell mellom ikke-norske menn og kvinner.

Figur 4.4 Antall timer i uka utover normal arbeidstid for norske og ikke-norske ansatte i førstestilling¹ etter kjønn og aggregert fagområde. 2025 (N=5 397)

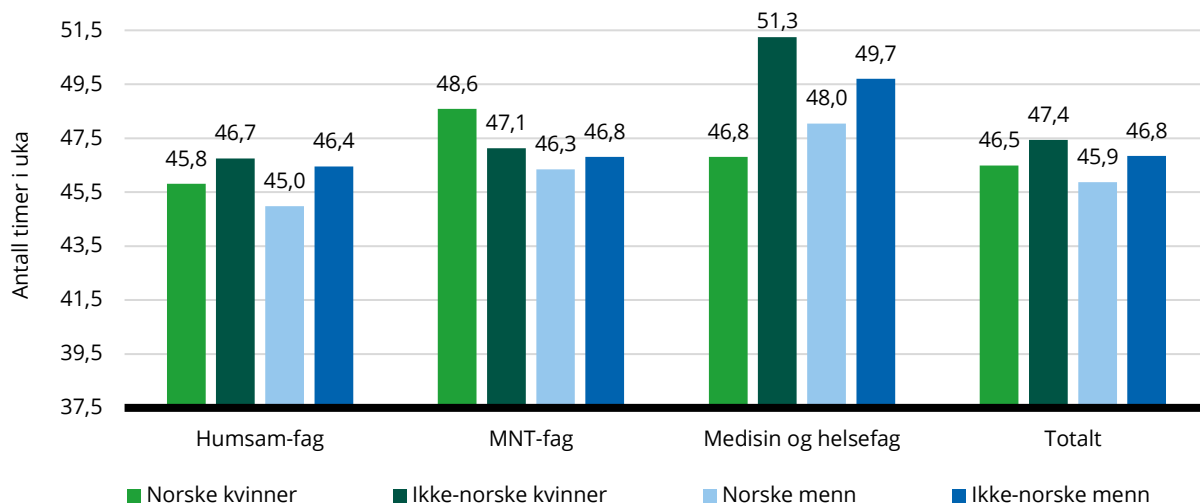
¹Førstestilling omfatter professor, dosent, førsteamanuensis og førstelektor.

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Foran så vi at professorene er stillingen med de lengste arbeidsukene. Uavhengig av kjønn arbeidet ikke-norske professorer 1 time mer i uken enn norske. I figur 4.5 som tar for seg professorene etter kjønn, statsborgerskap og aggregerte fagområder ser vi at det er særlig ikke-norske kvinner som arbeider mye med 47,4 timer i uken, mens ikke-norske menn arbeidet i underkant av 47 timer. Her er det norske menn som arbeider minst med under 46 timer i uken, mens norske kvinner arbeider 46,5 timer i uken. Det er også her noen interessante fagforskjeller. Den aller høyeste søylen står

ikke-norske kvinnelige professorene innen medisin og helsefag for. De arbeider over 51 timer i gjennomsnitt per uke. Norske kvinnelige professorer innenfor medisin og helsefag arbeider under 47 timer i uken.

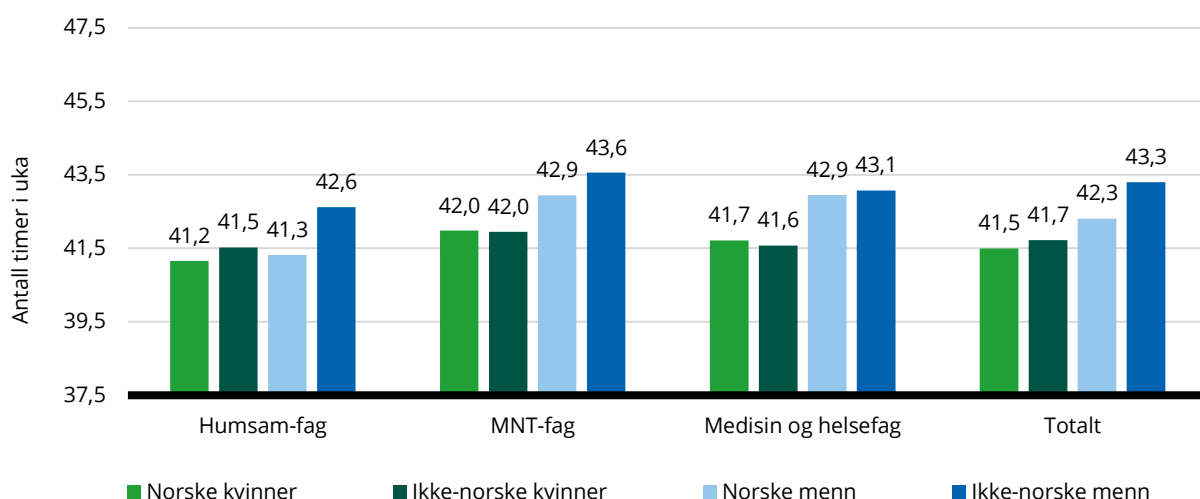
Figur 4.5 Antall timer i uka utover normal arbeidstid for norske og ikke-norske professorer etter kjønn og aggregert fagområde. 2025 (N=2 431)

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

Innenfor MNT-fag er det kvinnene som har de lengste arbeidsukene og aller mest arbeider de norske kvinnene med 48,6 timer i gjennomsnitt per uke, etterfulgt av ikke-norske kvinner med 47 timer i uken. Ikke-norske menn arbeidet nær 47 timer og norske menn 46 timer i gjennomsnitt per uke innenfor MNT-fag. Innenfor humsam-fag arbeider mennene mer enn kvinnene både for norske og ikke-norske.

Figur 4.6 Antall timer i uka utover normal arbeidstid for norske og ikke-norske stipendiater etter kjønn og aggregert fagområde. 2025 (N=2 256)

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2025

I figur 4.6 ser vi nærmere på arbeidstid for norske og ikke-norske stipendiater etter de samme grove fagområdene. Samlet arbeider mennene mer enn kvinnene og ikke-norske menn aller mest. Det er små forskjeller mellom norske og ikke-norske kvinner. Innenfor MNT-fag og medisin og helsefag arbeider de norske kvinnene like mye eller mer enn sine ikke-norske kvinnelige kolleger. Innenfor humsam-fag er det ikke-norske mannlige stipendiater som har de lengste arbeidsukene med 42,6 timer, mens resten av stipendiatene arbeider omkring 41 timer i gjennomsnitt per uke.

4.3. Ansvar for barn

I årets tidsbruksundersøkelse har vi koblet på opplysninger fra Folkeregisteret om antall barn i husholdning for å belyse betydningen av ansvar for barn på arbeidstid og fordeling av arbeidsoppgaver. Grunnen til at vi valgte å koble på registeropplysninger fremfor å spørre om dette i undersøkelsen, var for å holde undersøkelsen kort, spare tid og kostnader og for å få høyest mulig datakvalitet.

Det finnes en del forskning som har vist at det å bli foreldre har betydning for vitenskapelig publisering og en akademisk karriere, og da særlig for kvinner. Menn publiserer gjerne mer enn kvinner¹². En svensk rapport fra 2024 (Ejermo, 2024) viser at ni år etter at forskerne får sitt første barn, publiserer far 80 prosent mer enn mor. I andre land kan problemene med å kombinere en vitenskapelig karriere enda større enn i Norge som har en del velferdsgoder, f.eks. foreldrepermisjon i stipendiatperioden og et godt utbygget barnehagetilbud.

Vi ønsket å undersøke om vi også finner forskjeller i tidsbruk for forskere som har hjemmeboende barn under 18 år vs. de som ikke har barn. Vi undersøkte også kjønnsforskjeller.

Data om familier og husholdninger

I tallene inngår både biologiske barn og adoptivbarn, men ikke fosterbarn. Til samme privathusholdning (bohusholdning) regnes personer som er bosatt i samme privatbolig. Familie- og husholdningsstatistikken omfatter i hovedsak alle personer som er registrert bosatt i Norge per 1. januar. Statistikken bygger på opplysninger fra DSF (Det sentrale folkeregister), Matrikkelen og Enhetsregisteret i Brønnøysund. Begrepene familie og husholdning må ikke forveksles med hverandre. Mens en familie kan bestå av én, maksimum to generasjoner (foreldre og barn), kan en husholdning bestå av flere familier og dessuten flere enn to generasjoner. Tallet på familier vil derfor alltid ligge noe høyere enn tallet på husholdninger. Husholdninger kan bestå av én eller flere familier. Personer som tilhører samme familie, tilhører også samme husholdning. Barn kan bare tilordnes en folkeregistrert adresse. Det betyr at vi ikke får med informasjon om forskere som har delt foreldreansvar dersom barnet ikke er registrert på forskerens adresse. Se nærmere i Om statistikken under familier og husholdninger hos SSB.

Hovedtall

Totalt hadde 37 prosent av forskerne som svarte på tidsbruksundersøkelsen hjemmeboende barn. Antallet varierte mellom 1 og 5 barn. Vi har ikke skilt på dette, men kun sett på om det var barn i deres husholdning eller ikke. Vi har ikke sett på om forskerne er alene med barn eller alder på barna.

Andelen med hjemmeboende barn var lavere hos ikke-norske med 32 prosent, mens 39 prosent av de norske hadde barn. Mange av de utenlandske forskerne kan være i en rekrutteringsstilling og har kanskje planer om å reise til et annet land, eller hjemlandet etter å ha vært i Norge og har derfor ennå ikke fått barn. Det er også flere utfordringer med å etablere familie når man er tilsatt i midlertidig stilling, blant annet er det vanskeligere å få lån til bolig.

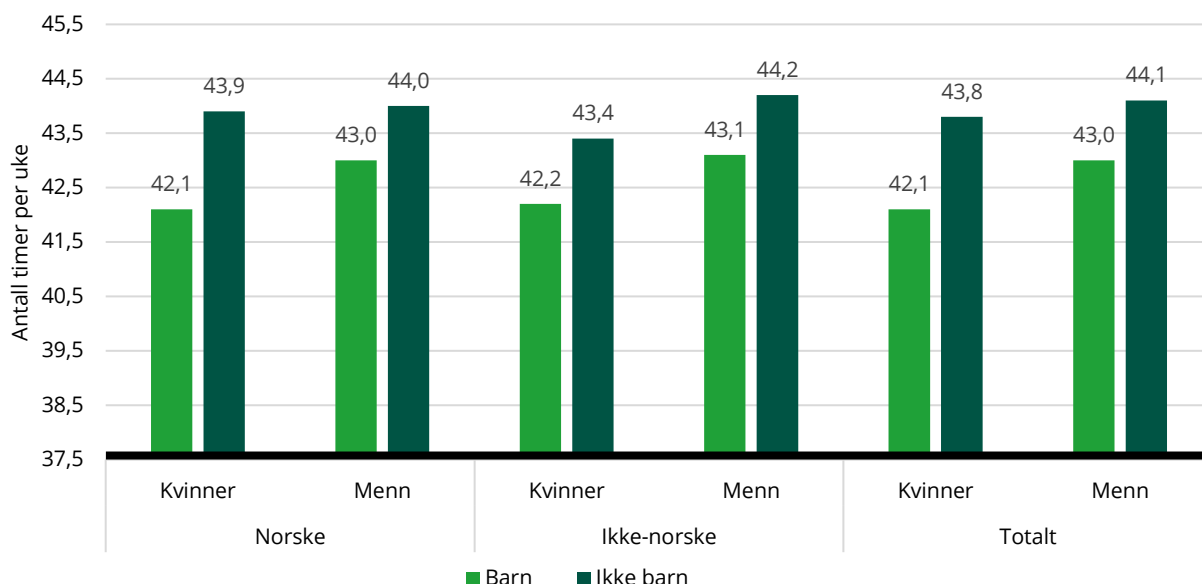
Vi ser at andelen forskere med hjemmeboende barn er høyest innenfor medisin og helsefag og samfunnsfag med over 40 prosent, mens det blant forskere innenfor MNT-fag kun er 1/3 som har barn. Andelen ikke-norske forskere er høyere innenfor MNT-fag og det kan være en sammenheng her.

¹² <https://www.khrono.no/menn-med-barn-publiserer-mer-mens-modrene-sakker-akterut/912077>

Ansvar for barn reduserer ukentlig arbeidstid og mest for kvinner

I figur 4.7 ser vi på hvilke utslag ansvar for barn har å si for arbeidstidens lengde blant forskerne. For både norske og ikke-norske statsborgere og for både kvinner og menn var arbeidstiden lengre for de uten barn enn de som hadde barn.

Figur 4.7 Arbeidstid utover ordinær arbeidstid for norske og ikke-norske vitenskapelig ansatte med og uten hjemmeboende barn etter kjønn. 2025 (N=10 881)

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler

Totalsøylene viser at menn uten barn arbeidet mest, med 44,1 timer i gjennomsnitt i uken. Kvinner uten barn oppga at de i gjennomsnitt arbeidet 43,8 timer i uken. Det er her forskjeller mellom norske og ikke-norske statsborgere. Aller mest arbeidet ikke-norske menn uten barn med 44,2 timer i uken. Norske menn arbeider uten barn arbeidet marginalt mindre. For kvinnene var antall arbeidstimer per uke også nesten det samme for norske og ikke-norske med barn. Norske kvinner uten barn jobbet 0,5 timer mer i uken enn ikke-norske kvinner uten barn.

Stillingsnivå blant forskere/faglig personale

Stillingsnivå 1: Professor, dosent

Stillingsnivå 2: Leder, førsteamanuensis, førstelektor, forsker med doktorgrad

Stillingsnivå 3: Universitets- og høyskolelektor, amanuensis, spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene, forsker uten doktorgrad

Rekrutteringsstillinger: Postdoktor, stipendiat og vitenskapelig assistent.

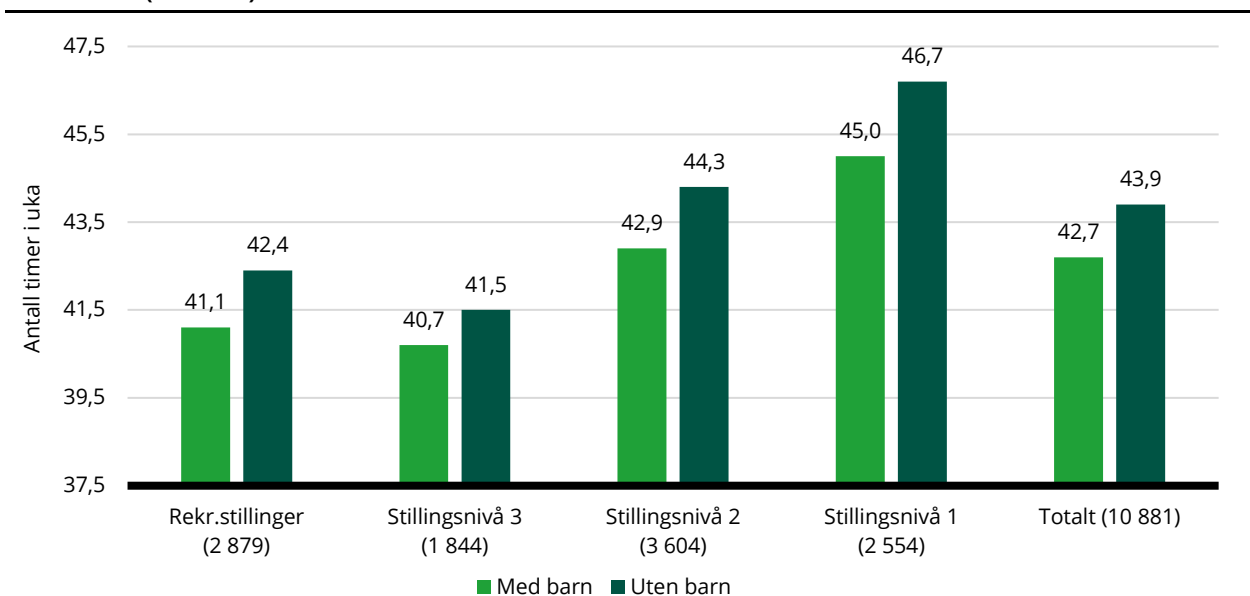
På øverste stillingsnivå arbeides det mye - også med barn

Det er på stillingsnivå 2 (førsteamanuenser mv.) at vi finner den høyeste andelen med hjemmeboende barn, 45 prosent, etterfulgt av stillingsnivå 3 med 42 prosent, stillingsnivå 1 med 32 prosent og rekrutteringsstillinger med 30 prosent. Forskerne på stillingsnivå 1 er eldst og mange av deres barn bor antagelig ikke hjemme lenger, mens det for de yngste i rekrutteringsstillingene er mange som ennå ikke har stiftet familie.

I figur 4.8 ser vi på forskjeller i arbeidstiden etter stillingsnivå. Her ser vi forskjeller etter hvor på karrierestigen forskerne er og kanskje etter hvor gamle deres barn er. For alle stillingsnivåer arbeider forskerne med barn i gjennomsnitt mindre enn forskere uten barn. Forskere på

stillingsnivå 3 (universitets- og høyskolelektor og øvrig fast vitenskapelig personale) med barn har den laveste ukentlige arbeidstiden med 40,7 timer i uken, etterfulgt av rekrutteringsstillinger med 41,1 timer. Den største forskjellen mellom de med og uten ansvar for hjemmeboende barn finner vi på de øverste stillingsnivåene. Blant professorer arbeider de uten barn 1,4 timer mer per uke enn sine kollegaer med barn.

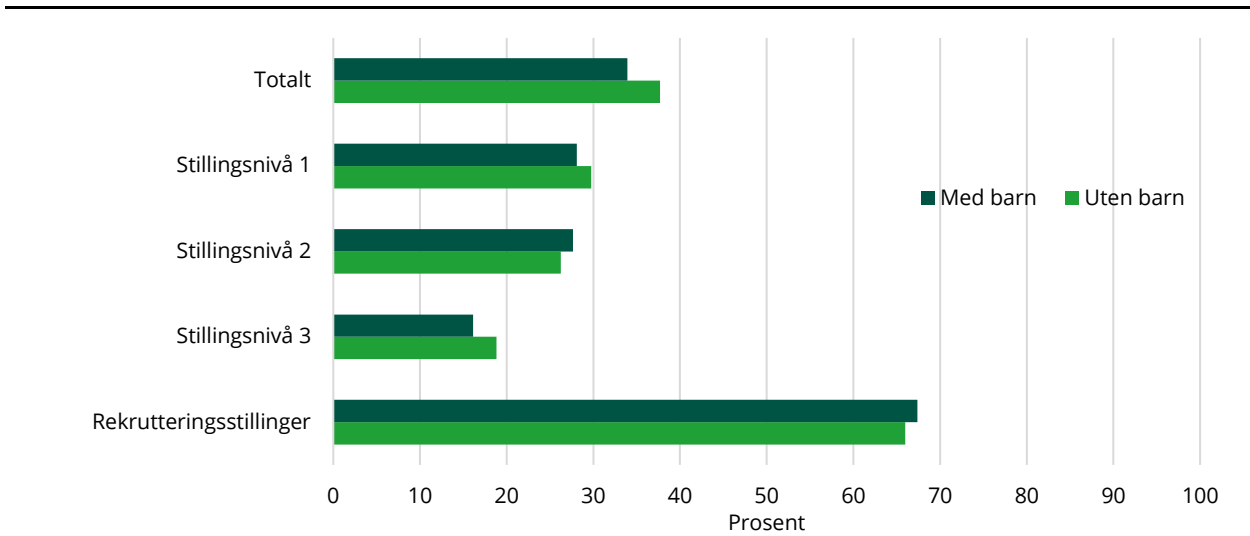
Figur 4.8 Ukentlig arbeidstid for vitenskapelig ansatte med og uten hjemmeboende barn etter stillingsnivå. 2025 (N=10 881)

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler

Tid til FoU påvirkes av ansvar for barn, men stilling er viktigst

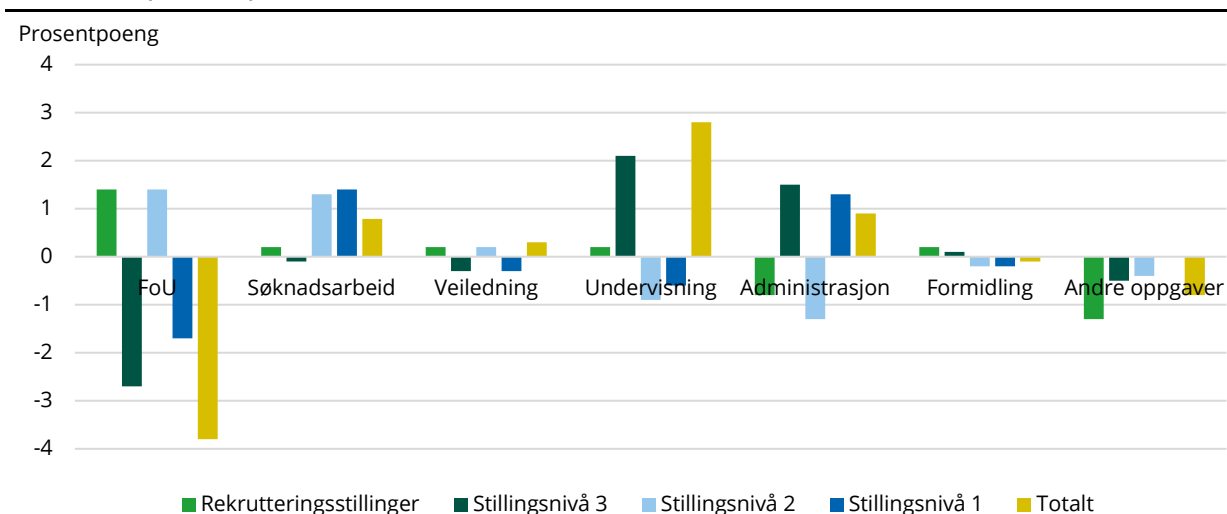
Vi har også undersøkt om tid brukt til FoU er påvirket av om man har barn. Totalt bruker forskerne uten barn en litt høyere andel av arbeidstiden sin til FoU, enn forskere med barn, henholdsvis nærmere 38 prosent og knapt 34 prosent, se figur 4.9. For forskere i en rekrutteringsstilling er det faktisk forskere med barn som bruker en litt høyere andel av arbeidstiden sin til FoU enn forskere uten barn med henholdsvis drøyt 67 prosent og 66 prosent. Men vi ser at hvilket stillingsnivå man er på betyr mye i det det er mindre forskjeller mellom de med og uten barn, enn mellom stillingsnivåene.

Figur 4.9 Andel av arbeidstid brukt til FoU for vitenskapelig ansatte med og uten barn etter stillingsnivå. 2025 (N=11 045)

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler

Når det gjelder undervisning bruker forskerne med barn mer av tiden sin enn forskere uten barn; henholdsvis nesten 31 prosent, mens forskere uten barn bruker 28 prosent. Det er også noen forskjeller mellom stillingsnivåer.

I figur 4.10 har vi sett på forskjeller i tidsbruk mellom forskere med og uten hjemmeboende barn etter stillingsnivå. Verdier over null viser hva forskere med barn gjør mer av enn sine kollegaer i tilsvarende stillinger uten barn, mens negative verdier viser hva de gjør mindre av. Totalt sett bruker forskere med barn mindre av tiden sin samlede arbeidstid til FoU enn forskere med barn og en høyere andel av tiden til undervisning. Det er særlig forskere med barn på stillingsnivå 3 (universitets- og høyskolelektorer osv.) som bruker en større andel av arbeidstiden sin på undervisning og administrasjon, mens de i mindre grad bruker tid på FoU. De øverste stillingsnivåene bruker mer tid på søknadsarbeid (de er også eldre) og for alle stillingsnivåer er tid brukt på andre oppgaver lavere for forskere med barn.

Figur 4.10 Forskjell i aktiviteter for vitenskapelig ansatte med og uten barn etter stillingsnivå. Positive tall: vitenskapelig ansatte med barn gjør mer enn vitenskapelig ansatte uten barn. Negative tall: vitenskapelig ansatte med barn gjør mindre enn vitenskapelig ansatte uten barn. Prosentpoeng. 2025 (N=11 045)

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler

4.4. Sosial bakgrunn

De siste årene har det blitt større oppmerksomhet rundt hva sosioøkonomisk bakgrunn – eller klassebakgrunn – betyr for forskerkarriere. Det daværende Utdannings- og forskningsdepartementet oppnevnte i 2004 en Komite for kjønnsbalanse i forskning (Kif-komiteen). Fra 2014 ble navnet endret til Komiteen for kjønnsbalanse og mangfold i forskning mangfold ble inkludert i mandatet. Kif-komiteen har siden arbeidet for «økt kunnskap om hvordan kjønn, sosial og etnisk bakgrunn påvirker kritiske overganger i en forskerkarriere», se nærmere om mandatet [her](#). SSB har lenge presentert tall som viser foreldrenes utdanningsnivå som et mål på sosial bakgrunn for studentene og fra 2024 også for forskere i forskerpersonalregisteret. Dette tettet et kunnskapshull om forskernes sosiale bakgrunn.

Registerdataene viste at hvem som blir forsker påvirkes av forskernes sosiale bakgrunn. Se nærmere i [nyhetsartikkel](#) og tabeller i statistikkbanken (tabellene 14278, 14279, 14280, 14251 og 14476). Definisjon og kategorisering av utdanningsnivået fremgår av faktaboksen under. Statistikken viste tydelig at andelen med foreldre som hadde høyere utdanning var langt høyere blant forskerne enn blant befolkningen totalt. Det er vanskeligere å velge en akademisk karriere dersom man ikke er født inn i dette og kjenner de akademiske kodene.

Foreldrenes utdanningsnivå for vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler

SSB kartlegger foreldres utdanningsnivå som et mål på sosial bakgrunn i registerdata både for studenter og nylig også for forskerne i Forskerpersonalregisteret. Målingen tar utgangspunkt i det høyeste fullførte utdanningsnivået hos enten mor, far eller begge når personen er 16 år.

Lang høyere utdanning: Utdanning på universitets- og høyskolenivå med en varighet på mer enn 4 år.

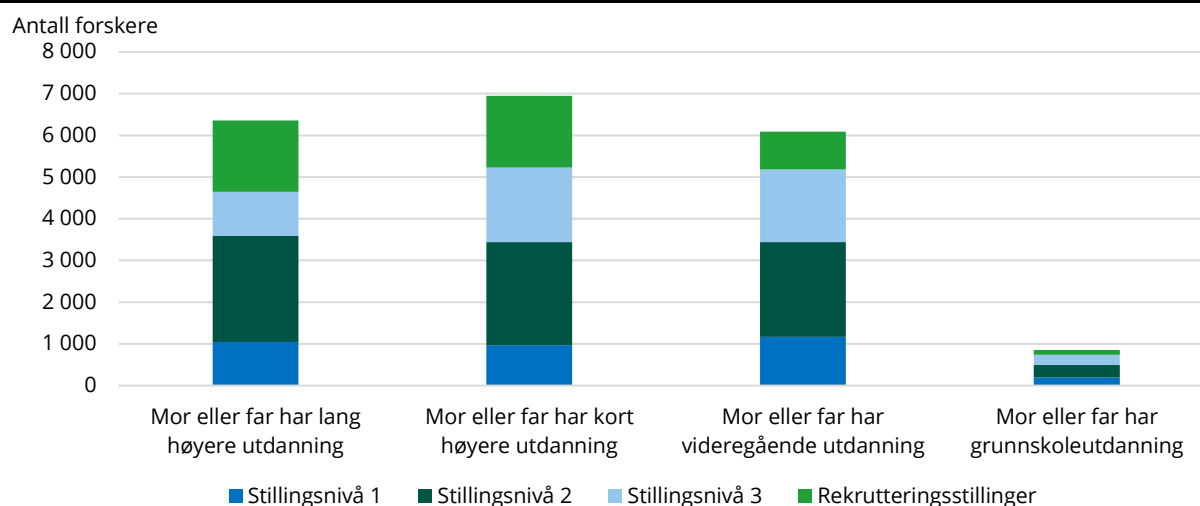
Kort høyere utdanning: Utdanning på universitets- og høyskolenivå med en varighet på inntil 4 år.

Videregående utdanning: Utdanning på videregående nivå, inkludert fagskole.

Grunnskoleutdanning: Utdanning på grunnskolenivå.

Uoppgitt: Foreldrene har ikke kjent verdi for utdanningsnivå. Her kunne respondentene i tidsbruksundersøkelsen svare «ingen fullført utdanning» eller «ønsker ikke å svare».

Figur 4.11 Sosial bakgrunn (etter foreldrenes utdanningsnivå). Norske forskere/faglig personale. 2023 (N=20 248)

Kilde: SSB, [tabell 14278](#)

En utfordring med målingene er den høye andelen ukjent. Dette skyldes at SSB ikke har registerdata for de som har foreldre med ikke-norsk statsborgerskap. I 2023-tallene manglet vi opplysninger for 35 prosent av FoU-personalet på 31 134 personer i universitets- og høyskolesektoren. Når vi ikke tar

med personer der vi mangler opplysninger om utdanningsnivå (dvs. først og fremst forskere uten norsk statsborgerskap) viser dataene at forskerne har en høyere andel foreldre med høyere utdanning (66 prosent) enn tilsvarende tall for studenter (60 prosent), høyt utdannede (46 prosent) og befolkningen generelt (32 prosent). I figur 4.11 er stillingsnivåene gruppert etter foreldrenes utdanningsnivå og vi ser blant annet at ansatte i rekrutteringsstillinger har en høy andel av de med høyere utdanning (kort og lang).¹³

Vi har med andre ord manglet data om sosial bakgrunn blant ikke-norske forskere. Vi antok at disse også ville ha høy sosial bakgrunn, men for å få dette bekreftet spurte vi i tidsbruksundersøkelsen 2025 ikke-norske forskere om det høyeste fullførte utdanningsnivået hos enten mor, far eller begge når de var 16 år gamle. Totalt inngår svar fra 2 735 ikke-norske forskere. Av disse mangler opplysning om utdanningsnivå til foreldrene for 189 personer (46 personer oppga at de ikke ønsket å svare). Resultatene fremgår av figur 4.12 under. Mange benyttet kommentarfeltet til å gi utfyllende opplysninger om foreldrenes utdanningsbakgrunn.

Enda høyere sosial bakgrunn blant ikke-norske vitenskapelig ansatte

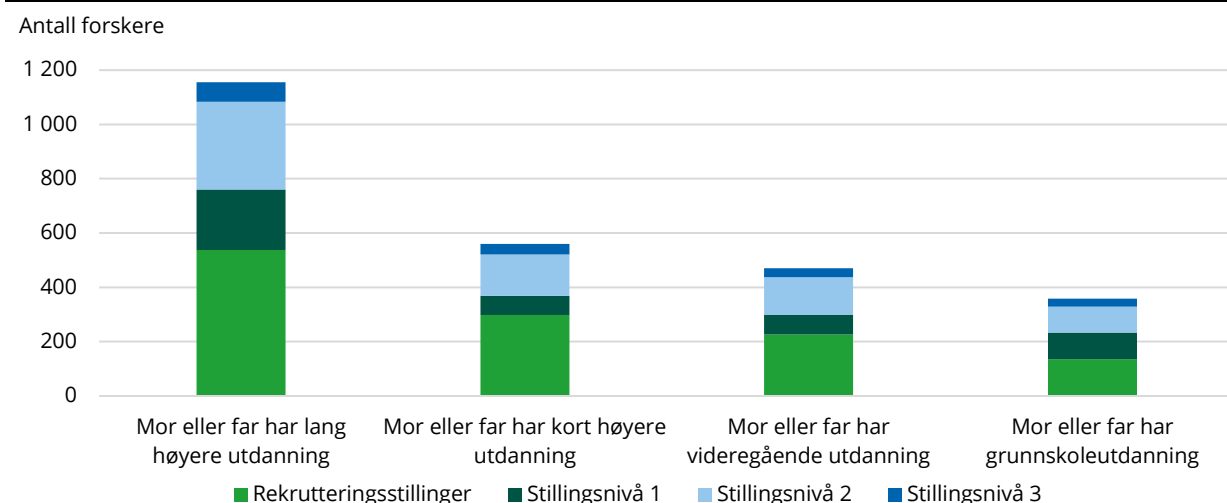
Av svarene i årets tidsbruksundersøkelse fremgår at totalt 67 prosent av de ikke-norske forskerne hadde en forelder med høyere utdanning (lang eller kort). Dette er på nivå med registerdata for norske forskere fra 2023 som viste at 66 prosent hadde foreldre med høyere utdanning.

En forskjell mellom norske og ikke-norske forskere finner vi i andelen som har foreldre med lang høyere utdanning (over fire års varighet). Blant de norske forskerne var det 31 prosent som i 2023 hadde foreldre med den lengste utdanningen (over 4 år). Blant ikke-norske forskere som svarte på tidsbruksundersøkelsen i 2025 var det 45 prosent av forskerne som hadde minst en forelder med lang høyere utdanning (over 4 år).

Som i registerdataene for norske forskere er andelen med høyere utdanning særlig høy for foreldrene til rekrutteringspersonalet andelen. Dette henger sammen med at utdanningsnivået i de fleste land er økende over tid og at rekrutteringspersonalet i gjennomsnitt vil ha de yngste foreldrene med det høyeste utdanningsnivået. 45 prosent av forskerne med en rekrutteringsstilling hadde foreldre med lang høyere utdanning. Den tilsvarende andelen for norske forskere i 2023 (registerdata) var 38 prosent. Den høyeste andelen der en av foreldrene hadde det laveste utdanningsnivået (grunnskoleutdanning, eller ingen fullført utdanning) finner vi for de ikke-norske forskerne på stillingsnivå 1 (professorer og dosenter). Dette henger sammen med at dette er stillingsnivået med høyest gjennomsnittsalder og dermed også de eldste foreldrene.

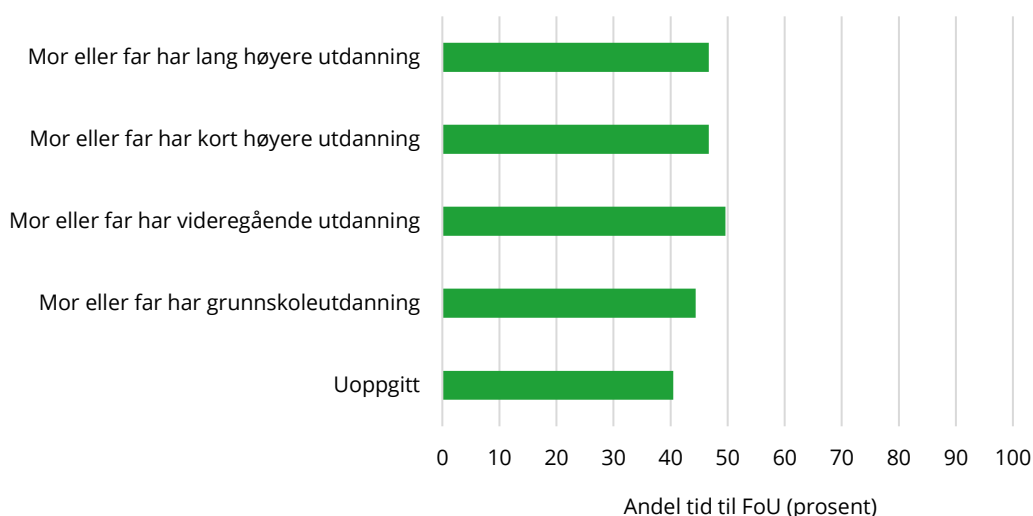
---

¹³ 2025-tallene over sosial bakgrunn inngår i statistikken over [Mangfold i forskning](#) og publiseres 11.12.2025, dvs. etter at denne rapporten utgis. I denne omgang må vi derfor sammenligne de ferske 2025-tallene for ikke-norske forskere med 2023-tall for de norske forskerne.

Figur 4.12 Sosial bakgrunn (etter foreldrenes utdanningsnivå) for ikke-norske vitenskapelig ansatte. 2025 (N=2 544)

¹ Tallene for «Mor eller far med grunnskoleutdanning» inkluderer svar fra 65 personer som oppga «Ingen fullført utdanning».
Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler

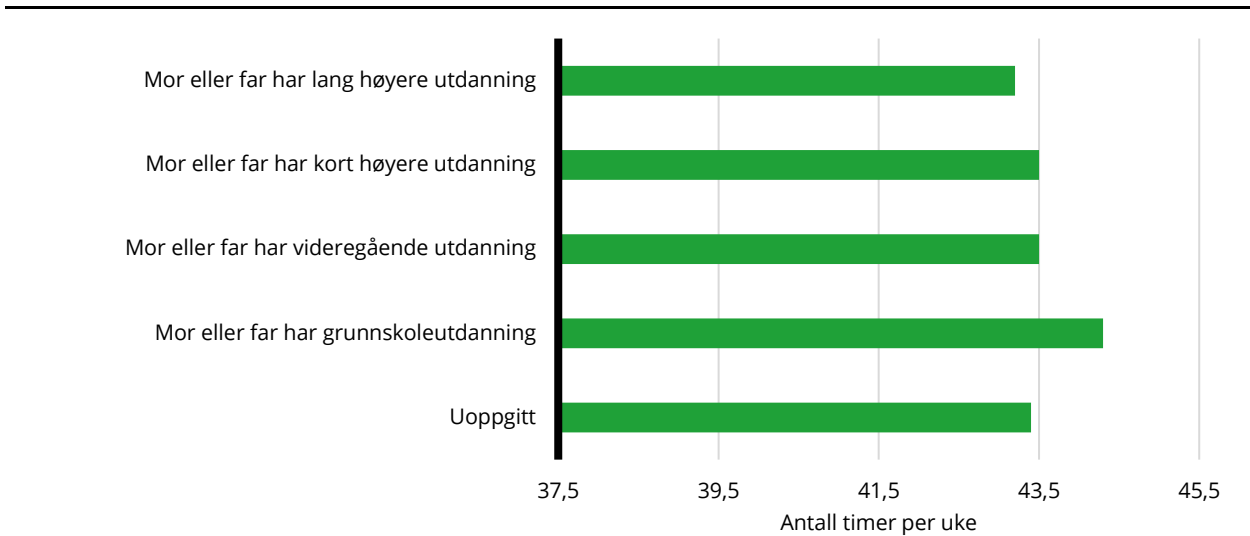
Vi ville videre undersøke om de ikke-norske forskerne med høyest utdanningsnivå også hadde mest tid til FoU og om de jobbet lengre dager. Av figur 4.13 fremgår det at andel av arbeidstid til FoU ikke varierte så mye med sosial bakgrunn, og at de som hadde mest tid til FoU var de med foreldre som hadde videregående utdanning.

Figur 4.13 Tid brukt til FoU etter sosial bakgrunn (etter foreldrenes utdanningsnivå¹) for ikke-norske vitenskapelig ansatte. 2025 (N=2 735)

¹ Tallene for «Mor eller far har grunnskoleutdanning» inkluderer svar fra 65 personer som oppga «Ingen fullført utdanning».
Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler

Av figur 4.14 ser vi at det ikke er veldig store forskjeller i antall arbeidstimer etter sosial bakgrunn. Alle grupper jobber lange dager. Det er forskerne med laveste oppgitte utdanningsnivået hos foreldrene som arbeidet aller mest med et gjennomsnitt på 44,3 timer i uken, mens forskerne der minst en av foreldrene hadde lang høyere utdanning arbeidet noe mindre med 43,2 timer i uken. Det kan virke som om forskerne som har foreldre med et lavt utdanningsnivå må jobbe mer for å innpass i academia.

Figur 4.14 Antall timer per uke utover ordinær arbeidstid etter sosial bakgrunn (etter foreldrenes utdanningsnivå¹) for ikke-norske vitenskapelig ansatte. 2025 (N=2 735)

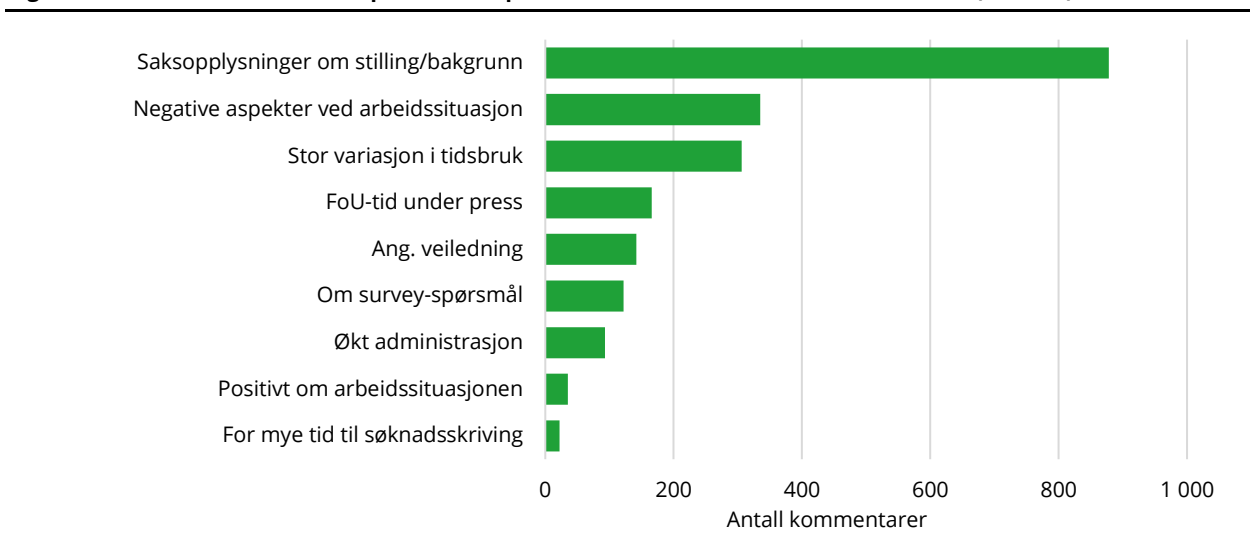
¹ Tallene for «Mor eller far har grunnskoleutdanning» inkluderer svar fra 65 personer som oppga «Ingen fullført utdanning».

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler

disse timene. Mange oppga at det var vanskelig å fordele tid på aktivitetene og tok heller utgangspunkt i arbeidsplanen, eller et gjennomsnitt for flere år. Undersøkelsen ønsker å dekke endringer fra år til år, så vi tar med oss til neste tidsbruksundersøkelse at veiledningen kan klargjøres på at det er reell arbeidstid i hovedstillingen som er det sentrale. Under følger en nærmere gjennomgang av tema som var gjengangere i kommentarfeltene.

Figur 5.2 Kommentarer fra respondentene på tidsbruksundersøkelsen 2025 etter tema (N=2 099)

Kilde: SSB, Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler

Arbeidssituasjonen er krevende

Mange av kommentarene omhandler ulike negative aspekter ved egen arbeidssituasjon, ved arbeidsplassen eller generelt i akademien. Kommentarene forteller blant annet om stor arbeidsbyrde, økende administrative oppgaver, en ledelse/institusjon som krever mye uten at de ansatte føler seg verdsatt eller ivaretatt. Dette går ut over både trivsel, helse og balansen mellom arbeid og familie. Flere forskere kommenterte at de for tiden var sykemeldte og at grunnen til dette var at de var overarbeidet.

Fokus på det faglige forsvinner. Dette oppleves av mange som frustrerende og demoraliserende. I tillegg er mange frustrerte over at de ikke finner sammenhengende tid til forskning og stadig blir avbrutt av andre oppgaver. Ansettelsesprosesser har blitt mer tidkrevende og søknadsarbeidet mer byråkratisk. Flere mener også at endringer i finansieringsmodellen flytter fokus fra FoU til studentgjennomstrømning. De opplever at ledelsen ser det som viktigst at undervisningen blir ivaretatt, mens forskningen mer er en opsjon når plikter er ivaretatt.

Basert på svarene i undersøkelsens fritekstfelt fremstår arbeidet som forsker i akademien som krevende, det virker som om man må manøvrere på en spesiell måte for å klare seg og trives.

Vi sitter igjen med et innrykk av at en del forskere/faglig personale, gjerne de som har vært en del år i akademien, får trening i å manøvrere slik at de «gjør unna» administrative plikter raskt, så de får tid til faglig virksomhet, oppfølging av studenter og forberedelse av undervisning. Noen ganske få sier at de verdsetter friheten i stillingen og selv om de jobber altfor mange timer i lange perioder passer de på å ha kortere arbeidsuker innimellom for å hente seg inn. Flere omtalte arbeidet som en livsstil. Nedenfor følger sitater som beskriver noen av disse frustrasjonene.

«det er vanskelig å sette prosenter på arbeidet jeg gjør, arbeidsoppgaver innen administrasjon og undervisning bare øker og øker med kuttene vi opplever i mitt fag... jeg har for tiden ca 2.000 timer overtid i undervisning og administrasjon. Dette har jeg fått klar beskjed om at jeg ikke kommer til å få betalt eller kunne avspasere. Jeg føler meg utnyttet og nedtrykt.»

«Oppgavemengden har økt over de siste 5-10 årene. Arbeidsgiver stiller stadig større krav. Jeg ser fram mot å bli pensjonist, og vurderer å gå av ved 65.»

Forskning blir salderingspost

Veldig mange kommenterer at det er lite tid til FoU innenfor normal arbeidstid og at forskningen derfor skjer på kveldstid, i helger og ferier – når man har tid til mer sammenhengende arbeid uten avbrudd. Flere kommenterer at innsparinger og kutt ved universitetene gir økt press på det vitenskapelige personalet, reduserer kreativiteten og muligheten til å søke om eksterne prosjekter. Eget faglig arbeid blir en salderingspost. Nedenfor følger et knippe med sitater som beskriver slike aspekter:

«Mye av forskningen min skjer utenfor arbeidstiden, gjerne på kveldstid og i helgene. Tror ikke det er uvanlig i vår bransje, men greit er det ikke - det kan til tider gå utover helsa, familien og livet ellers. Angående søknader om ekstern finansiering: enormt arbeid som kun i de færreste tilfellene gir avkastning. Sånn sett mener jeg at det er mest hensiktsmessig å bruke forskningstiden på faktisk forskning.»

«Research time is under massive pressure. Admin. wastes nearly all official staff research time on administration tasks, both directly and via the unnecessary bureaucratization of teaching, grant writing, and supervision activities. Most research is conducted on an unpaid basis in the evenings and on weekends. This is fundamentally unsustainable, particularly as scientific staff are already one of the worst paid occupation groups in Norway, and the cost of living is rising rapidly.»

«Ved mitt universitet/fakultet ble FoU-tiden kuttet pga. økonomi... Det gis ingen signaler om at prosentandelen skal opp igjen. Samtidig synes ledelsen å ha like store forventninger til at vi forsker. Den lave prosentandelen er direkte årsak til at jeg har jobbet i snitt 60 timer per uke dette året. Det er på ingen måte sunt.»

Flere av de som hadde kunstnerisk utviklingsarbeid hadde vanskeligheter med å kjenne seg igjen i kategoriene.

«Det er utrolig vanskelig å skille mellom hva som direkte eller indirekte er knyttet til FoU, når jeg anser kunstnerisk virksomhet og populærvitenskapelig formidling for å være en del av mitt FoU-arbeid...»

Vi fikk kanskje færre kommentarer om søknadsarbeid enn ved tidligere undersøkelser. Antagelig fordi vi for første gang hadde søknadsarbeid som en egen tidsbrukskategori, slik at forskerne kunne oppgi sin andel av tid til dette. Som vi har beskrevet i kapittel 3 regner vi søknadsarbeid som del av FoU-tiden. Noen kommenterte også at de hadde for lite tid til å utarbeide søknader om ekstern finansiering.

Undervisning på alvor

Generelt knyttet et stort flertall av kommentarene seg til at forskerne ønsket mer tid til FoU, men det ble også kommentert av en del at de la ned mye arbeid i å tilby god undervisning, at dette var morsomt og viktig, men at det også her er utfordringer. Vi tar med noen sitater:

«Akademiske utdanningsinstitusjoner erfarer nedskjæringer og nedbemanninger. Konsekvensen er færre timer og hender til ambisiøse utdanningsinstitusjoner som ønsker å tilby det beste for studentene. Det gir en konflikt mellom antall timer til rådighet og arbeidsoppgaver. For min del fører det til mindre FoU-arbeid enn det som både er ønskelig og kravet fra utdanningsinstitusjonen fordi jeg prioriterer undervisning og ikke minst utvikling av studentaktiv undervisning, arbeidskrav og eksamensformer.»

«Det undervisningsrelaterte arbeidet tar mer tid enn arbeidsgiver stipulerer. Slik blir det om man skal ta det undervisningsrelaterte arbeidet på alvor.»

"Since the funding of higher education changed, the balance of work has shifted dramatically, from research to trying to save our teaching programmes. Masses of resources are used re-designing teaching provision to make it cheaper/worse and removing components such as practical work. There is much more administration. The only reason I reached this high a percentage in research was that I technically had a sabbatical for one semester, although I was not able to actually use all of it."

«...Har jobbet som universitetslektor i 4 år, og opplever ofte 100-200 timer for mye på arbeidsplanen i semesteret. Det å være vitenskapelig ansatt er mer enn en jobb, det er en livsstil for de som også ønsker å jobbe på fritiden, da arbeidsoppgavene bare ikke går opp. Svært givende jobb, men jeg er svært bekymret for kvaliteten på utdanningen framover, om dette ikke blir sett på.»

Ph.d.-perioden er kort

Mange som arbeider med ph.d. oppga at de følte at undersøkelsen ikke passet for dem, og at de var fritatt ganske mange oppgaver, så de kunne konsentrere seg om forskningen sin. Mange oppga om de var i pliktår, eller ikke, at de brukte mange timer utenom vanlig arbeidstid, særlig i innspurten av avhandlingen. Flere tok også til orde for at en treårig stipendiatperiode er for kort. Vi tar med noen sitater:

«Treårig stipendiat er stressende. Ønsker derfor å leggje til at den som fant ut at fagleg utvikling (for folk som i utgangspunktet jobber meir enn normert) kan effektiviseres til eit kort og konsist treårig løp kan ta seg ein bolle. Hovedvekta av arbeidet er implisitt meint å gå til å produsere resultat. Imidlertid tar metode, teori, substans tid om man skal heve seg vesentlig over mastergradsnivå. Og det publiseres for mykje lettvtint ræl, så den tida bør vi ta oss. Takk for merksemda.»

«Det er galskap at det forventes at man skal klare en ph.d. i løpet av tre år. Når man ser på statistikken, over hvor mange som IKKE klarer det på normert tid, så er kravet satt for høyt i utgangspunktet.»

«It may come as no surprise but PhD students are over-worked and underpaid even in Norway where PhD students are, relative to almost all other countries, paid decently during the contract period. Unfortunately PhD students cannot adhere to the 37,5 hours weekly. This constraint is exasperated by the absurdly short employment contract of 3 years, after which they go from being a salaried member of the workforce to an indentured worker that goes neglected by the host institution and by NAV.»

Perspektiver fra ikke-norske statsborgere

Mange av de ikke-norske respondentene hadde lignende kommentarer som de norske, knyttet til opplevelsen av mye arbeid og lite FoU-tid. I tillegg uttrykte en del av dem frustrasjon over ulike forhold med norsk akademia som de sammenligner med situasjonen andre steder de har jobbet. Flere er kritiske til språkkrav som tar fra FoU-tid, selv om en del óg mente dette var positivt. Flere føler seg imidlertid lite ivaretatt og verdsatt og er kritiske til rammebetingelsene. Her følger noen av kommentarene med et internasjonalt komparativt blikk på tidsbruk og norsk akademia:

"Workload for me is very high which is disturbing the normal lifestyle and not acceptable from a Norwegian Institution!"

"I would like to take this opportunity to express my complete dissatisfaction with the Academia in Norway. It took a huge personal and financial effort to go there, giving up a good job in another country, and there was no institutional or economical help to assist. The worst is when I arrived, the country was suffering from a huge crisis with cuts and lack of funds. It is a closer, insular system where foreigners feel out of place. It was one of the worst academic experiences in my life."

"Norway want youth scientist. Given the extensive expertise and the average requirement of 24 years of education for most professorship positions, the current salary and taxation structure are not competitive"

with those offered by leading international educational research institutions. This disparity negatively impacts motivation and quality of life, contributing to the emigration of colleagues from Norway. I believe this trend will have significant long-term consequences for Norwegian society!"

"A strong research proposal typically demands 300+ hours, and large consortia need even more. As a competitive researcher, I must secure multiple grants to fund my team. At times, I work over 100 hours a week. While my grants bring the university ~1 million NOK annually in overhead, I receive no additional compensation. Further 12 member staff due to my research project contributing great to Norwegian economy but we are simply not appreciated."

It is shameful that despite being one of the richest countries in Europe, Norway is one of the countries investing less GDP in research - this results in a very inefficient system, where we have to spend much of our working hours (and beyond) to write grant applications to obtain funding for doing the job we were hired for. Even teaching (e.g. supervision of master and PhD students) cannot be performed without external funding- at least in my field.

Mange kommentarer om veiledning

En stor andel av fritekstsvarene omhandler veiledning. Kommentarene går på at veiledningen tar mye tid og i svært varierende grad er knyttet til egen forskning. Flere kommenterte at en del av veiledningen skjer uformelt og at det virker som om studentene i dag trenger mer veiledning enn tidligere (også vedrørende ikke-faglige ting). Koblingen mellom egen forskning og forskningen til stipendiatene og mastergradsstudentene burde vært bedre:

"As a full professor, I find teaching tasks onerous. Furthermore, in terms of doctoral supervision, we are not involved in the candidate selection and supervisor assignment process from the very beginning. In a way, candidates are imposed on professors without taking into account the synergy that must exist between the expert supervisor in the field and their doctoral student. It is a bit surprising as a process."

Mange etterlyste å kunne opplyse om veiledning av bachelor-studenter, noe de oppfattet at undersøkelsen ikke spurte om. 2021-undersøkelsen spurte vi i hvor stor grad bachelorveiledningen var knyttet til egen forskning og det var den nesten ikke. Veiledning av bachelor-studenter har i mindre grad å gjøre med de ansattes egen FoU-tid, derfor spurte vi ikke direkte om dette. I spørreskjemaet sto det at det skal regnes med som undervisning ved egen institusjon, men vi har inntrykk av at enkelte har rapportert dette som veiledning, eller «annet».

Administrasjon tar mye tid

Som i tidligere tidsbruksundersøkelser er det en god del som mener at administrative oppgaver tar for mye tid og at de bruker mer og mer tid på dette, ofte knyttet til undervisning, søknadsskriving og veiledning. En gjenganger i kommentarene er at undervisning og kurs spiser av forskningstiden. Noen mener innføringen av flere digitale administrative verktøy ikke holder mål og kritiserer ineffektive dataplattformer. Mange er også kritiske til administrasjonen som de føler ikke forstår forskernes oppgaver og som lager merarbeid.

Mange har erfaring fra tilsvarende arbeid i andre land og kritiserer norsk akademia for å ha unødvendig mye administrasjon og byråkrati knyttet til undervisning og eksamensarbeid. Det var mange kommentarer knyttet til dette, vi har valgt ut noen:

«jeg syns det er mye unødvendig administrasjon. jeg skal logge alt. telle mye. og dette hindrer fri forskning.»

«Den administrative belastningen er økende på bekostning av FoU-tiden. Administrative avdelinger skyver i økende grad sine oppgaver over på fagansatte, mens ledelsen forblir passiv.»

“The extent of demanding administrative work in a small group means that I have too little time for grant application writing. This is an increasing problem in our university (it seems that the administrative staff set tasks that must be done, often on new platforms, but are often not accessible for administrative-type tasks (helping with budgeting, administrative aspects of grant applications, booking rooms) that are essential for the "real" reason for the university (research and teaching).»

«vår institusjon har redusert ekstremt på administrative stillinger som fører til at vi må gjøre mye mer administrative oppgaver som igjen fører til mindre tid til FoU, faglig arbeid og kvalitet i utdanningen. Mye av FoU arbeidet blir gjennomført på fritiden, og sykefraværet er høyt. Folk blir utbrent.»

«academics spend way too much time on administration tasks, many of them related to handling our external funding grants. we do not have time for studying or thinking or developing new ideas, we are simply too overwhelmed by emails, reports to compile, budgets and meetings.»

«bruker mye tid på IT - utrolig ineffektive regler og systemer som gjør at mye tid må brukes på å ordne opp med IT heller enn å drive med forskningen/undervisningen. Dette er ikke bare en kjent sak ved mitt universitet, men vet at denne utfordringen også oppleves ved andre universitet i Norge»

«Ein stor del av arbeidstida går med til «den store akademiske dugnaden» i form av komitearbeid, fagfelleevaluering, kollegarettleiing, arrangering av konferansar, seminar mm. Denne innsatsen forblir usynleg, også i spørsmålet om fordeling av arbeidstid på ulike oppgåver.»

«veldig vanskelig å fylle ut prosentvis fordeling. administrasjon tar fryktelig mye tid fordi det er veldig mange småoppgaver som "dukker opp" og avbryter lengre tankerekker knyttet til planlegging av undervisning og forskning. det hadde hjulpet veldig med merkantil støtte. synes at mange administrative oppgaver er flyttet til oss faglige tilsette fordi det er "letttest" at i "bare fikser det" fordi det finnes "enkle" digitale system. men det finnes fryktelig mange digitale system vi må lære oss.»

5.2. Tidsbruk og arbeidstidens fordeling

Det fremgår av sitatene at det er mange som jobber mye utover vanlig arbeidstid, noe også timetallet de oppgir bekrefter. Mange av de ansatte forteller at arbeidet deres delvis gjennomføres på fritiden (kvelder, helger og ferier) at de jobber mye og sliter likevel med å få gjort oppgavene sine og å få nok tid til faglig arbeid. Selv om arbeidsplaner angir arbeidstidens fordeling og i mange tilfeller antall timer til ulike oppgaver, er det sjelden tilstrekkelig til å få unna alle oppgavene. Det er forventninger fra både ledelse, kollegaer (og fra forskeren selv) til å løse pålagte oppgaver, å påta seg det som foreslås og publiserer egen forskning slik at man kan rykke oppover karrierestigen.

Flere skriver at det de hadde oppgitt i undersøkelsen var antall timer de var på lærestedet. I tillegg kommer arbeid de gjør utenom; lese vitenskapelig litteratur må gjøres både for undervisning og forskning, mye tid går med til å forberede undervisningen, fagfelleevalueringer gjøres ofte på kveldstid og nettverksbygging tar også tid. Det ble kommentert at undersøkelsen burde dokumentere nettverksbygging og samhandling da dette er viktig rammebetingelse for forskningen.

Svært mange benyttet også kommentarfeltet til å skrive at det var vanskelig å svare ut fra en gjennomsnittssuke, da det ikke finnes slike uker, men heller stor variasjon gjennom året og fra år til år.

De ulike oppgavene er også vevd sammen på en måte som gjør at flere kommenterte at det var vanskelig å splitte dem opp på tidsbrukskategoriene i undersøkelsen. Mange poengterte at svarene var et estimat basert på siste år, eller siste par år i samme stilling. Noen skrev at de la arbeidsplaner til grunn. Det siste er ikke det tidsbruksundersøkelsen ønsker å dekke, da kunne vi bare brukt arbeidsplanene, men det var heldigvis ikke mange som oppga dette. En del ønsket at de kunne ha

oppgitt 120-150 prosent på de ulike aktivitetene. De misforsto at det er gjennom det oppgitte timetallet de får frem at de jobber altfor mye. Dette er noen typiske sitater som også har gitt navn til årets rapport om tidsbruk:

«...Det finnes ikke noe som heter en "gjennomsnittlig uke" for akademikere, og spesielt ikke i mai. Det er en krevende jobb bare å regne på det. Jeg jobber i snitt ca 55 t i uken.»

«det er faktisk helt umulig å svare på hvor mange timer en jobber. Jobb/privat sjongleres utover hele dagen for å få hverdagen til å gå opp. med tanke på at antall oppgaver går langt over 100 prosent, så det betyr vel langt over full arbeidsdag. Og teams gjør at en deltar selv om en selv eller barna er syke. Det er mange privilegier i en sånn jobb, så dette er ikke en klagesang, men det er litt tankevekkende at det er helt umulig både å estimere timetall og prosentvis fordeling på ulike aktiviteter»

«Der er vanskelig å anslå tidsbruken det undersøkelsen forsøker å kartlegge, fordi den er så ujevn i løpet av et år og fra semester til semester. Noen semestre bruker jeg 40+ timer kun på undervisning etc., fordi jeg har fått alt for mange arbeidsoppgaver, and perioder kan det være mer tid til FoU. I perioder jobber jeg kveld og helg, andre ganger kan jeg ta fri. Variasjonen i tidsbruk (og delvis ujevnhet i arbeidsmengde og stress etc.) er kanskje mest karakteristisk og uvanlig ved min stilling?»

«veldig vanskelig å definere % av arbeidsoppgaver og ansvar. variasjon fra uke til uke er massiv. jobber kvelder og helger, hele året, akademisk arbeid er en livsstil nærmest»

"...I work weekends, nights, often cutting sleep to 4-6 hours. Am looking to leave because of working conditions."

Flere etterlyser tydeligere signaler fra ledelsen eller myndighetene om at normal arbeidstid er normalt også i akademia:

«Ønsker meg mer fokus på arbeidstid for vitenskapelige: Skulle ønske at det var et tydeligere budskap om at det godt nok (for de som opplever det som viktig) å forholde seg til normal arbeidstid også for vitenskapelige (om man ikke tar ut ekstra lønn for annen aktivitet) og at det er mulighet til ekstra fridager for å kompensere for de dagene man har jobbet vesentlig mer. Det er viktig for mange for å ha en god jobb-familie balanse.»

«Vi som jobber i UH sektoren jobber mye mer enn stillingene tilsvarer. De aller fleste jobber overtid uten å ha mulighet for avspasering eller overtidspålegg. Vi jobber kvelder og helger uten å få kompensasjon for dette. Arbeidstid og mengde i UH sektoren er noe som ber ses på av staten som er vår arbeidsgiver og ikke bare gi denne myndigheten videre til de som leder UH institusjonene.»

«Jeg vet ikke hva formålet med studien er. Men det hadde vært fantastisk om det kan dokumenteres at vi er mange som jobber langt utover det arbeidstidsbestemmelser egentlige tillater. Fordi det er eneste måten å løse arbeidspresset på.»

«Totalt jobber jeg mye mer enn 37,5 timer hver uke. vi registrerer ikke arbeidstid og arbeidsgiver har ikke kontroll på hvor mye tid vi faktisk bruker på oppgaver. De legger en føring på hvor lang tid vi skal bruke på en oppgave, men faktisk brukt tid er det ingen som er interessert i. Ofte bruker vi lengre tid på sensur, planlegging av undervisning enn det arbeidsgiver planlegger med. Dette må da gjøres på vår fritid.»

«Hele den normale arbeidsdagen går stor sett i undervisning og administrasjon. Forskning foregår på kvelder, helger og i ferie. Har jobbet 4 kvelder i uka, og hver søndag i 25 år.»

«Feltarbeid og skriving av vitenskapelige artikler foregår oftest i tillegg til 100% stilling, i feltsongen har jeg oftest 11-14 timers arbeidsdager. I tillegg kommer det ofte spørsmål fra publikum og journalister til

alle slags tider på døgnet og helligdager og ferier. Jeg har i realiteten aldri helt fri, da må jeg i så fall gjøre meg utilgjengelig.»

«Antall timer eller prosent speiler arbeidsbelastning kun delvis. En særlig utfordring i denne type stilling er mengden og variasjonen av ulike arbeidsoppgaver som konkurrerer om hverandre. Dette kan skape en ufokusert arbeidshverdag.»

«..hva er arbeid? jeg regner med det er det dere er ute etter med å få en til å gi denne prosentandelen, men det gir et veldig lite nyansert blikk. jeg er 40 timer på jobb i uka, men igjen så er det jo mye annet arbeid: skape nettverk, forskergrupper, lese forskning, delta på seminarer osv. dette er jo ikke direkte FoU-arbeid, men arbeid som er viktig i enhver forskers hverdag.»

«Dere burde spørre om forholdet mellom reell tidsbruk og formelt arbeidsregnskap. Forberedelsesnøklen i arbeidsregnskapet gir ofte et dårlig bilde av hvor mye arbeid som faktisk kreves. Det er også mange arbeidsoppgaver som ikke måles og som i praksis gjøres på fritiden. Dette gjelder bl.a. begrunnelser av karakterer, som tar mye tid, gir ingen uttelling, og som det har gått inflasjon i. Fagfellevurdering teller ikke, og lønnes ikke, men bransjen kan ikke klare seg uten osv.»

En del kommenterer også at de arbeider langt over 100 prosent uten at dette er kompensert for lønnsmessig.

«Actually more time is spent than officially. Extra work (not paid) including voluntary work for the academia (review, mentoring, editorial, conferences). Working outside hours to keep up with the work load.»

«kjenner overbelastning på: søknadsarbeid, administrasjon, programutvalg, samt andre utval som arbeidsmiljø, kjønn, næringslivsrelevans, innovasjon, egenevaluering, planlegging og rapportering»

«Ledelsen sier at vi ikke er pålagt å jobbe overtid, men det er i praksis umulig å utføre oppgavene innen arbeidstiden. Universitetet har dårlig økonomi og hvis man ikke henter inn nok eksterne midler føler man seg og blir behandlet som en andreklassens ansatt. Det er en situasjon man ikke ønsker å være i og derfor legger ned enormt mye tid på å finne midler til sin forskning som kanskje for tiden ikke er et område som er politisk prioritert.»

«Jeg har jobbet mye mer enn jeg får betalt for, fordi jeg er på midlertidig kontrakt og har fått beskjed om at "du skal jo ikke jobbe mer enn stillingsprosenten, men vi legger merke til hva du gjør og får produsert, og med tanke på fremtidige muligheter er det viktig å være på". Etter to år med dette er jeg lei, spesielt siden jeg ender opp med å gjøre jobben til andre fast ansatte, mens jeg hverken får kred eller betalt. Heller ikke utsikter til ny kontrakt, da jeg må "luftes".»

Flere kommenterte at det er vanskeligere å få tid til å jobbe ekstra når man har barn, dette så vi også klart i kapittel 4.3 om ansvar for barn.

«Eg har små ungar og jobbar difor færre timar i veka enn eg gjerne skulle ha gjort og enn arbeidsoppgåvene i praksis krev.»

«jeg har to barn og hadde jobbet mer om jeg ikke hadde hatt de.»

«I used to work approximately 50 hours a week; after the birth of my son and my parental leave, this is currently down to something like 30-40 hours on average (which is exactly how it should be). I expect the weekly hours to go up again as he grows older and less casework is required.»

Det er med andre ord ikke sjeldent at forskerne jobber utrolig mange timer, men et fåtall kommenterer det slik:

«Jeg elsker jobben min så det at jeg jobber 12 timer om dagen i snitt hver eneste dag i uka er mitt eget valg.»

«...Tidvis arbeidstid tilsvarende 12-18 timer daglig. Likevel er den fleksibiliteten arbeidet representerer verdt det. Så lenge jeg står i særlig uavhengige stilling og fritt kan benytte hjemmekontor (så mange dager i uken som jeg ønsker) er det akseptabelt.»

Kommentarer knyttet til rammebetingelser

Flere har kommentert på at et endret fokus på studenter i finansieringsmodellen har ført til endringer i arbeidstidens fordeling med mer fokus på undervisning enn på forskning. Mange kritiserte det de oppfatter som mye ulønnet arbeid i sektoren. Flere skriver at de ikke vil anbefale andre å velge en jobb i norsk akademia.

«Det er en trend at det blir mindre og mindre ressurser i hele høyskulesektoren. Som resultat skiftes mer og mer tid fra forskning til undervisning.»

«The administrative load on the academic positions is constantly increasing. The main reason for that is that the regulations at all levels and down to the smallest detail are increasing with each new government. The last government promised a "tillitsreform" but nothing can be seen of this. The flood of (over)regulations is the one major aspect that increases the working load tremendously at all levels of academic institutions, independent of the position (academic or non-academic).»

"We are expected to sell all of our research time to externally funded projects."

«Strategisk "styring" av arbeidsoppgaver er mindre og mindre styrt av faglig kompetanse og faglig utvikling, og mer og mer styrt av økonomi.»

«Vi får en viss tid til undervisning på papiret som er mye mindre enn tiden det tar dersom man skal tilby god, forskningsbasert undervisning. Tilsvarende blir forskningssiden bare en fiksjon på papir og må eventuelt gjøres på fritiden. Det likner på jobb i grunnskolen, bare med dårligere lønn og mindre ferie. Det var ikke dette jeg tok doktorgrad for. Norske politikere har systematisk underfinansiert høyere utdanning siden 2015 og smører det som er for tynt utover hele landet på for mange.»

"My salary comes from external funding. My job security is therefore lower compared to other scientific staff. I hope SSB also collects data on this group; researchers hired on external funding, since this work situation likely has a substantial impact on the time spent on for example grant writing."

«Jeg håper det ordner seg med post-doc finansiering. Dumt at Norge utdanner så mange forskere og ikke gjør seg nytte av denne kompetansen videre.»

"There are many comments but I would emphasise on one point. When starting a career in research and teaching in Norway, even when holding a permanent position, the difficulty, like anywhere, is to combine private and personal life. Science is a 200% job that the young generations walk away from because to succeed, one must be completely dedicated. To facilitate careers, we must get back to when these jobs were respected and well paid, so that parents could afford nannies and other types of help."

Referanser

- Eiermo, O. (2024). [Forskning eller familj – hur påverkas den vetenskapliga produktiviteten av att bli förälder?](#) SNS forskningsrapport
- Egeland, C. og A. C. Bergene (2012). [Tidsbruk, arbeidstid og tidskonflikter i den norske universitets- og høyskolesektoren](#). (pdf) Oslo, AFI-rapport 1/2012.
- Forskningsrådet (2025). [Indikatorrapporten 2025](#).
- Frølich, N.; Reiling, R. B.; Gunnes, H.; Mangset, M.; Orupabo, J.; Ulvestad, M. E. S.; Østbakken, K. M.; Lyby, L.; Larsen, E. P. H. (2019). Attraktive akademiske karrierer? Søkning, rekruttering og mobilitet i UH-sektoren. Oslo, [NIFU-rapport 2019:10](#).
- Gunnes, H.; Madsen, A. Å.; Ulvestad, M. E. S.; Wendt, K. K. og Langfeldt, L. (2020). Kartlegging av postdoktorstillingen: Mål, praksis og erfaringer. Oslo, [NIFU-rapport 2020:31](#).
- Gunnes, H. (2018). Tidsbruksundersøkelse for universiteter og høyskoler: En kartlegging av tidsbruk blant vitenskapelig og faglig tilsatte i 2016. Oslo, [NIFU arbeidsnotat 2018:2](#).
- Gunnes, H. og K. Wendt (2013). Tidsbruksundersøkelser for FoU-statistikk i UoH-sektoren for 2011. Oslo, [NIFU arbeidsnotat 2013:6](#).
- Khrono (2025). [KI-skolen](#).
- Khrono (26.10.2024). [Menn med barn publiserer mer, mens mødrene sakker akterut](#)
- Khrono (23.08.2024). [Hoel krever 2019-nivå. For de eldste universitetene vil det bety vekst](#)
- Khrono (04.03.2024). [Store variasjoner i forskningstid landet rundt](#)
- Khrono (29.12.2022). [Menn leverer flest tellekanter](#)
- Kyvik, S.; Olsen, T. B. og E. Hovdhaugen (2003). Opprykk til professor: Kompetanse eller konkurranse? Oslo, [NIFU-rapport 2003:4](#).
- Kyvik, S. og O. J. Skodvin (1998). FoU ved statlige høyskoler. Oslo, [NIFU-rapport 10/1998](#).
- Kyvik, S. og J. A. Enoksen (1992). Universitetspersonalets tidsbruk. Oslo, NAVFs utredningsinstitutt rapport 10/1992.
- Kyvik, S. (1983). Arbeidsoppgaver og arbeidstid ved universitetene: en undersøkelse av arbeidstidens anvendelse i 1981 blant det vitenskapelige personalet ved Universitetene i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø. Oslo, NAVFs utredningsinstitutt rapport 3/1983.
- Larsen, I. M. og S. Kyvik (2006). Tolv år etter høyskolereformen - en statusrapport om FOU i statlige høyskoler. Oslo, [NIFU STEP-rapport 7/2006](#).
- Kunnskapsdepartementet (2022). [Finansiering av universiteter og høyskoler](#). Rapport fra Hatlen-utvalget.
- Meld. St. 19. (2014-2015). Konsentrasjon for kvalitet. Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren. Kunnskapsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-2014-2015/id2402377/>
- OECD (2015). [Frascati manual: Guidelines for collecting and reporting data on research and experimental research](#). OECD, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation activities, 2015.

- Ramberg, I. og Wendt, K. (2023). Forskerhverdag under koronapandemien. Resultater fra en panelundersøkelse av norske forskere 2022. Oslo, [NIFU-rapport 2023:9](#).
- Smeby, J. C. (2001). Forskningsvilkår ved universiteter og vitenskapelige høyskoler. Oslo, [NIFU skriftserie 16/2001](#).
- Solberg, E.; Hovdhaugen, E.; Gulbrandsen, M.; Scordato, L.; Svartefoss, S. M.; Eide, T.; (2021). Et akademisk annerledesår: Konsekvenser og håndtering av koronapandemien ved norske universiteter og høyskoler. Oslo, [NIFU-rapport 2021:9](#).
- Tellmann, S. M., Ulvestad, M. E., Reymert, I. S., Gunnes, H. og Larsen, E. H. (2019). Karriere og arbeidsvilkår i norsk akademia: Resultater fra en survey blant vitenskapelig ansatte. Oslo, [NIFU-rapport 2019:2](#).
- Utdanningsforbundet (2020). Tid til forskning og utviklingsarbeid – en kartlegging av universiteter og høyskolars ordninger. Oslo, [Rapport 2/2020](#).
- Vabø, A. og Ramberg, I. (2009). Arbeidsvilkår i norsk forskning. Oslo, [NIFU STEP-rapport 2009:9](#).
- Wendt, K., Gunnes, H., Østby, N. M., og Fossum, L. W. (2021): Når timene telles. Tidsbruksundersøkelsen 2021: En kartlegging av tidsbruk blant vitenskapelig og faglig tilsatte ved norske universiteter og høyskoler, [Arbeidsnotat 2021:15](#).
- Wiig, O. og Olsen, B. M. (2024). Ressursbruk til forskning i helseforetakene i 2023. Oslo, [SSB-rapport 2024/35](#).
- Øye, E. (2025). Forskermobilitet i akademia. [SSB-rapport 2025:3](#).

Vedlegg A: Spørreskjema

Spørreskjema, norsk og engelsk

Tidsbruk for vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler.

Undersøkelsen samler inn data om vitenskapelig ansattes tidsbruk ved norske universiteter og høyskoler. Resultatene brukes til å beregne ressursinnsatsen til forskning og utviklingsarbeid (FoU) i den nasjonale FoU-statistikken, og er del av Norges internasjonale forpliktelser på statistikkområdet. Videre brukes dataene til å gi en oversikt over arbeidsforhold ved høyere utdanningsinstitusjoner.

Spørsmålene er knyttet til din hovedstilling i universitets- og høyskolesektoren i perioden august 2024 til juni 2025.

Svarene dine behandles basert på samtykke ved å svare på undersøkelsen og er i tråd med personvernregler og statistikkloven. Har du spørsmål om personvern, kan du sende en e-post til personvernombud@ssb.no eller lese mer på våre sider om personvern, <https://www.ssb.no/omssb/personvern>.

Time use for academic staff in Norwegian higher education institutions

Statistics Norway collects data on the time use of academic staff at Norwegian higher education institutions. The results are used to calculate resources for research and development (R&D) in the national R&D statistics and are part of Norway's international obligations in the field of statistics. Furthermore, the results are used to provide an overview of working conditions at the higher education institutions in Norway.

The questions are related to your main position at a Norwegian higher education institution in the period August 2024 to June 2025.

Your answers are processed based on consent given by participating in the survey and are in line with privacy regulations and the Statistics Act. If you have questions about privacy, you can send an e-mail to personvernombud@ssb.no or read more on our pages about privacy (<https://www.ssb.no/en/omssb/personvern>).

Undersøkelsen sendes til alle som hadde en vitenskapelig hovedstilling ved et norsk universitet eller høyskole per 01.10.2024.

SSB har registrert følgende opplysninger om deg i Forskerpersonalregisteret:

Arbeidssted: (forhåndsutfylt)

Stilling: (forhåndsutfylt)

Stillingsprosent: (forhåndsutfylt)

Er disse opplysningene korrekte per i dag?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

This survey is sent to academic personnel employed at Norwegian higher education institutions as of 01.10.2024.

Statistics Norway has registered the following information about you in the Register of Research personnel:

Institution:

Position:

Position percentage:

Is this information correct today?

- ☐ Yes
- ☐ No

Hvor arbeider du i dag?

Where is your current place of work?

- Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo/The School of Architecture and Design in Oslo
- Dronning Mauds Minne høgskole/Queen Maud University College of Early Childhood Education
- Forsvarets høgskole/Norwegian Defence University College
- Handelshøyskolen BI/Norwegian Business School
- Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk/Molde University College - Specialized University in Logistics
- Høgskolen i Østfold/Østfold University College
- Høgskulen i Volda/Volda University College
- Høgskulen på Vestlandet/Western Norway University of Applied Sciences
- Høyskolen Kristiania/Kristiania University of Applied Sciences
- Kriminalomsorgens høgskole og utdanningsssenter KRUS/University College of Norwegian Correctional Service
- Kunsthøgskolen i Oslo/Oslo National Academy of the Arts
- Lovisenberg diakonale høgskole/Lovisenberg Diaconal University College
- MF Vitenskapelig høyskole/MF Norwegian School of Theology, Religion and Society
- NHH Norges handelshøyskole/NHH Norwegian School of Economics
- NLA Høgskolen/NLA University College
- Nord universitet/Nord University
- Norges idrettshøgskole/Norwegian School of Sport Sciences
- Norges miljø- og biovitenskapelige universitet/Norwegian University of Life Sciences
- Norges musikkhøgskole/Norwegian Academy of Music
- Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet/Norwegian University of Science and Technology
- Oslo Nye Høyskole/Oslo New University College
- OsloMet - Storbyuniversitetet/Oslo Metropolitan University
- Politihøgskolen/Norwegian Police University College
- Sámi allaskuvla - Samisk høgskole/Sámi University of Applied Sciences
- Universitetet i Agder/University of Agder
- Universitetet i Bergen/University of Bergen
- Universitetet i Innlandet/University of Inland Norway
- Universitetet i Oslo/University of Oslo
- Universitetet i Stavanger/University of Stavanger
- Universitetet i Sørøst-Norge/University of South-Eastern Norway
- Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet/UiT The Arctic University of Norway
- Universitetssenteret på Svalbard/The University Centre in Svalbard
- VID Vitenskapelige høgskole/VID Specialized University
- Arbeider ikke lenger ved noen av institusjonene nevnt over/No longer affiliated at any of the institutions mentioned above

Hva er din hovedstilling i dag?

What is your main position today?

- Professor/Full professor
- Dosent/Professor
- Førsteamanuensis/Associate professor

- Førstelektor/Associate professor
- Universitetslektor/University lecturer
- Høgskolelektor/University college lecturer
- Høgskolelærer/University college teacher
- Forsker med doktorgrad/Researcher with a PhD
- Forsker uten doktorgrad/Researcher without a PhD
- Postdoktor/Postdoctor
- Stipendiat/Research fellow
- Vitenskapelig assistent/Research assistant
- Faglig leder (dekan, instituttleder, studieleder mv.)/Dean, head of institute, programme coordinator
- Annen stilling/Other position
  - Vennligst spesifiser hvilken annen stilling du har/Please specify your position

Oppgi hvilken stillingsprosent du har i din hovedstilling:**Please specify your position percentage:**

- 100 prosent
- Annen stillingsprosent
  - Vennligst angi stillingsprosent (uten desimal):
- Full time (100 per cent)
- Part time
  - Please specify your position percentage (without decimals):

Hvilket fagområde er din hovedstilling innenfor?**Which field of R&D are you mainly associated with?**

- Humaniora og kunstfag / Humanities and the arts
- Samfunnsvitenskap, inkludert juridiske fag og pedagogikk/lærerutdanning / Social sciences, including law and education
- Matematikk og naturvitenskap / Natural sciences
- Teknologi / Engineering and technology
- Medisin og helsefag / Medical and health sciences
- Landbruks-, fiskerifag og veterinærmedisin / Agricultural and veterinary sciences
- Annet / Other fields
  - Vennligst spesifiser hvilket annet fagområde du var tilknyttet / Please specify which other fields of R&D

Hvor mange timer arbeider du i gjennomsnitt per uke i din vitenskapelige hovedstilling?

Angi faktisk antall timer. Hold bistillinger eller oppdrag lønnet av andre enn hovedarbeidsgiver utenfor.

On average, how many hours per week do you work in your main position?

Specify the actual number of hours. Do not include side jobs or assignments paid by others than your main employer.

Hvordan fordeler du arbeidstiden i din hovedstilling i en gjennomsnittlig arbeidsuke?

Ta utgangspunkt i reelt antall timer, og la anslagene summere seg til 100 prosent. Hvis du ikke har brukt arbeidstid på aktiviteten, skriv 0.

How was your work time distributed between different tasks in an average working week?

Base it on the actual number of hours. The estimates should sum up to 100 per cent.

Hva er FoU?

Forskning og utviklingsarbeid (FoU) er kreativt og systematisk arbeid for å oppnå ny kunnskap. FoU omfatter også bruk av eksisterende kunnskap på nye måter. FoU omfatter både grunnforskning, anvendt forskning og utviklingsarbeid.

Fem kriterier må være oppfylt for at aktiviteten skal regnes som FoU. Den må inneholde noe nytt, være kreativ, ha usikkerhet knyttet til resultatet, være systematisk og kunne overføres og/eller reproduseres. (lenke til artikkelen «Hva er FoU?» hos SSB).

For at en aktivitet skal regnes som forskning og utviklingsarbeid, er det viktig at formålet med aktiviteten er FoU, og at den oppfyller de fem FoU-kriteriene nevnt ovenfor.

What is R&D?

Research and development (R&D) is creative and systematic work to obtain new knowledge. R&D also includes the use of existing knowledge in new ways. R&D includes both basic research, applied research and development.

Five criteria must be met for the activity to be considered R&D. It must contain something new, be creative, have uncertainty related to the result, be systematic and be transferable and/or reproducible.

For an activity to be considered research and development, it is important that the purpose of the activity is R&D, and that it meets the five R&D criteria mentioned above.

1. Forskning og utviklingsarbeid (FoU) / Research and development (R&D)

Arbeid knyttet direkte eller indirekte til FoU.

Work directly or indirectly aimed at R&D.

2. Søknadsarbeid / Applications

Arbeid med søknader om midler til FoU.

Work with applications for funding for R&D.

3. Faglig veiledning / Academic supervision

Veiledning av masterstudenter og/eller ph.d.-kandidater.

Supervision of MA students and/or PhD candidates.

4. Undervisning ved egen institusjon / Teaching at own institution

All aktivitet knyttet til undervisning, inkl. administrasjon, eksamensarbeid og praksisveiledning og veiledning av bacheloroppgaver.

All activities related to education, including administration, exam work, practical supervision and the supervision of bachelor students.

5. Øvrig administrasjon / Other administration

Administrativt arbeid som ikke er knyttet til FoU eller undervisning, for eksempel verv, møter, rapportering, ledelse og styring ved egen institusjon.

Administrative work that is not related to R&D or teaching, such as duties, meetings, reporting, management and governance at your own institution.

6. Formidling / Dissemination

Populærvitenskapelig formidling som ikke er FoU eller undervisning, for eksempel foredrag, ekspertoppdrag, intervjuer, kronikker og arbeid med lærebøker.

Popular science dissemination that is not R&D or teaching, such as presentations, expert assignments, interviews, newspaper chronicles and work with textbooks.

7. Museum og samlinger / Museum and collections

Forvaltningsoppgaver og arbeid medgått til samlingsarbeid og utstillinger.

Administration and work done for collection work and exhibitions.

8. Kunstnerisk virksomhet / Artistic activities

Omfatter skapende og utøvende virksomhet.

Creative and performing activities.

9. Opplæringsdel (kun til stipendiater) / PhD courses

Obligatoriske kurs i ph.d.-utdanningen.

Mandatory courses in the PhD programmes.

10. Annet / Other activities

All yrkesaktivitet relatert til din hovedstilling som ikke er tatt med over.

Work that does not fit in the categories above, e.g. mandatory courses, authorizations and union work.

Sum / Total

Prosentandelene du har fordelt på forskjellige aktiviteter skal summere seg til 100 prosent.

The percentages you have allocated to different activities should sum up to 100 per cent.

(Spørsmål om faglig veiledning går kun til de som oppgir dette i spørsmålet over)

Hvor mange ph.d.-kandidater veileder du i perioden august 2024 til juni 2025?

How many PhD candidates will you supervise in the academic year between August 2024 and June 2025?

I hvilken grad har din veiledning av ph.d.-kandidater sammenheng med din egen FoU-aktivitet?

Angi sammenhengen mellom veiledning av ph.d.-kandidater og din egen forskning på en skala fra 1 til 5 der 1 er svært liten sammenheng og 5 er svært stor sammenheng.

To what degree is your supervision of these PhD candidates part of your own R&D activities?

Indicate the relationship between supervising Ph.D. candidates and your own research on a scale from 1 to 5, where 1 is very little correlation and 5 is very strong correlation.

1 = Svært liten sammenheng

1 = Very little correlation

2

3

4

5 = Svært stor sammenheng

5 = Very strong correlation

Hvor mange masterstudenter veileder du i perioden august 2024 til juni 2025?

How many MA students will you supervise in the academic year between August 2024 and June 2025?

I hvilken grad har din veiledning av masterstudenter sammenheng med din egen FoU-aktivitet?

Angi sammenhengen mellom veiledning av masterstudenter og egen forskning på en skala fra 1 til 5 der 1 er svært liten sammenheng og 5 er svært stor sammenheng.

To what degree is your supervision of these MA students part of your own R&D activities?

Indicate the relationship between supervising MA students and your own research on a scale from 1 to 5, where 1 is very little correlation and 5 is very strong correlation.

1 = Svært liten sammenheng

1 = Very little correlation

2

3

4

5 = Svært stor sammenheng

5 = Very strong correlation

Bakgrunnsinformasjon/Background information

Til slutt spør vi om litt bakgrunnsinformasjon

Please provide some background information

Har du norsk statsborgerskap?

Are you a Norwegian citizen?

- ☐ Ja / Yes
- ☐ Nei / No
- ☐ Ønsker ikke å oppgi / Do not wish to answer

(Spørsmål om foreldres utdanningsnivå går kun til de som svarer «Nei» eller «Ønsker ikke å oppgi» på spørsmål om statsborgerskap)

Hva er dine foreldres høyeste utdanningsnivå?

Oppgi utdanningsnivået til den av foreldrene dine som hadde høyest utdanning da du selv var 16 år.

What is your parents' highest level of education?

Please state the educational level of the parent who had the highest level of education when you were 16 years old.

- ☐ Universitets- og høyskoleutdanning – lang (varighet på 4 år eller mer) / Master's or equivalent level, doctoral or equivalent level (4 years or more of study)
- ☐ Universitets- og høyskoleutdanning – kort (varighet på mindre enn 4 år) / Short-cycle tertiary education, bachelor's or equivalent level (less than 4 years of study)
- ☐ Videregående skole / Upper secondary education, post-secondary non-tertiary education
- ☐ Grunnskole / Primary education, lower secondary education
- ☐ Ingen fullført utdanning / No completed education
- ☐ Vet ikke / Don't know
- ☐ Ønsker ikke å oppgi / Do not wish to answer

Fritekstfelt / Comments

Dersom du ønsker å kommentere svarene dine, kan du gjøre det her:

If you wish to comment your answers, you can do so here:

Vedlegg B: Informasjonstekst

Du er invitert til å delta i en undersøkelse om tidsbruk for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler 2024–2025

Tidsbruksundersøkelsen er en nasjonal spørreundersøkelse til vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler. Spørsmålene handler om hvordan du fordeler arbeidstiden din, samt faktorer som har betydning for dette. Undersøkelsen dekker det akademiske året 2024–2025 (fra august 2024 til juni 2025).

Vi trenger svarene dine for å beregne ressursinnsatsen brukt til forskning og utvikling (FoU). Dette er offisiell statistikk fra SSB og inngår i internasjonale statistikkforpliktelser. Resultatene brukes også til å gi en oversikt over arbeidsforholdene ved høyere utdanningsinstitusjoner.

Hvordan svare på undersøkelsen

Gå inn på <https://svare.ssb.no> for å svare på undersøkelsen. Du kan bli bedt om å logge inn via ID-porten.

Svarene dine er viktige

Du mottar denne undersøkelsen fordi du er oppført i SSBs Forskerpersonalregister. Undersøkelsen sendes alle som hadde vitenskapelig hovedstilling ved et norsk universitet eller høyskole per 01.10.2024. Vi har innhentet kontaktopplysninger fra Kontakt- og reservasjonsregisteret.

Det er frivillig å delta, og du finner mer informasjon her [Tidsbruk for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler – SSB](#).

Opplysningene dine er sikre hos oss

- Svarene dine bruker vi kun til å utarbeide offisiell statistikk, og vi offentliggjør aldri enkelt svar. Anonyme data fra undersøkelsen benyttes i tillegg til forskning og analyse av SSB og andre.
- Du kan trekke deg og be om at svarene dine blir slettet innen 31. august 2025. Dette gjør du ved å ringe eller sende oss en e-post.
- For at undersøkelsen skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg fra andre registre hos SSB. For deg gjelder det opplysninger om kjønn, alder, utdanningsbakgrunn og arbeidsforhold fra statistikken om Forskerpersonale, nasjonalitet og ansvar for barn under 16 år fra Folkeregisteret, og opplysninger om dine foreldres registrerte utdanning fra Nasjonal utdanningsdatabase.
- Vi anonymiserer alle opplysningene om deg innen 31. oktober 2029.
- SSB behandler alle personopplysninger i tråd med statistikklov og personopplysningslov, og du finner mer informasjon på <https://www.ssb.no/omssb/personvern>

Kontakt oss på

- e-post: sva@ssb.no
- telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09–14 mandag til fredag.

Takk for at du svarer!

Med vennlig hilsen

Geir Axelsen
administrerende direktør

Erik Fjærli
seksjonssjef

Welcome to the Time Use Survey for academic staff in Norwegian higher education institutions 2024-2025

This Time Use Survey is a national survey for academic staff in Norwegian universities and other higher education institutions. The survey collects data on you allocate your working hours, as well as factors that affects this. The survey covers the academical year 2024–2025 (from August 2024 to June 2025).

The results from this survey provide a basis for estimating resource use in research and development (R&D) in the national R&D statistics, which is a part of Norway's international statistical commitments. Furthermore, the data is used to provide an overview of working conditions at Norwegian higher education institutions.

How do you respond?

Go to <https://svare.ssb.no> to complete the survey. You may be asked to log in through ID-porten.

Your answers are valuable

You have received this survey because you are listed in Statistics Norway's research personnel register. The survey is sent to those who had an academic position at a Norwegian higher education institution as of 01.10.2024. We have obtained your contact information from the Contact and Reservation Register.

Participation is voluntary, and you can find more information at <https://www.ssb.no/en/innrapportering/tidsbruk-til-forskning-og-utvikling-fou>.

Your information is safe with us

- Statistics Norway will only use your answers to compile official statistics, and we will never inform anyone about what individual persons have replied in a survey. Anonymous data from the survey is also used for research and analysis by Statistics Norway and others.
- You can contact us via e-mail or phone before August 31st 2025 to withdraw or ask for your responses to be deleted.
- To keep the survey as short as possible, we use information about you from other registers at Statistics Norway. For you, this includes sex, age, education and affiliation from the statistics about research personnel, nationality and responsibility for children under the age of 16 from the Population Register, and information about your parent's registered education from the National Education Database.
- All information about you will be anonymized by October 31st 2029.
- Statistics Norway processes all personal data in accordance with the Statistics Act and the Personal Data Act, and you can find more information at <https://www.ssb.no/en/omssb/personvern>

Contact us

- e-mail: svare@ssb.no
- phone: + 47 62 88 56 08

The phone response service is open 09-14 Monday to Friday.

Thank you for your response!

Yours sincerely
Statistics Norway

Geir Axelsen
Chief executive officer

Erik Fjærli
Head of section

Vedlegg C: Undersøkelsens nettside hos SSB

(<https://www.ssb.no/innrapportering/tidsbruk-til-forskning-og-utvikling-fou>)

Tidsbruk for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler

I mai 2025 gjennomfører Statistisk sentralbyrå (SSB) en undersøkelse for å kartlegge hvordan vitenskapelig ansatte ved norske høyere utdanningsinstitusjoner bruker arbeidstiden sin i det akademiske året 2024-2025.

Gå til undersøkelse

Svarene dine er viktige

Vi trenger svarene dine for å beregne ressursinnsatsen brukt til forskning og utvikling (FoU). Dette er offisiell statistikk fra SSB og inngår i internasjonale statistikkforpliktelser. Resultatene fra undersøkelsen brukes også til å gi en oversikt over arbeidsforholdene ved høyere utdanningsinstitusjoner.

Innsamlede data brukes som nasjonale referanseverdier. Det er avgjørende at din stillingskategori, ditt fagfelt og din institusjon er godt representert med tanke på å bidra til kunnskapsgrunnlag for analyser og inn mot beslutninger og prioriteringer innen forskning og høyere utdanning.

Hva er FoU?

Forskning og utviklingsarbeid (FoU) er kreativt og systematisk arbeid for å oppnå ny kunnskap. FoU omfatter også bruk av eksisterende kunnskap på nye måter.

FoU omfatter både grunnforskning, anvendt forskning og utviklingsarbeid. Fem kriterier må være oppfylt for at aktiviteten skal regnes som FoU. Den må inneholde noe nytt, være kreativ, ha usikkerhet knyttet til resultatet, være systematisk og kunne overføres og/eller reproduseres. (lenke til artikkelen «Hva er FoU?» hos SSB).

For at en aktivitet skal regnes som forskning og utviklingsarbeid, er det viktig at formålet med aktiviteten er FoU, og at den oppfyller de fem FoU-kriteriene nevnt ovenfor.

Hva blir du spurt om?

Undersøkelsen ber deg svare ut ifra det akademiske året 2024–2025 (august 2024 til juni 2025).

Vi spør om:

- Ukentlig arbeidstid
- Andel av arbeidstiden brukt på ulike tidsbrukskategorier. For FoU-aktiviteten gjelder at intensjonen med aktiviteten skal være rettet mot FoU
- Antall masterstudenter og ph.d.-kandidater du har veiledet
- Veiledningens tilknytning til egen FoU
- Bakgrunnsinformasjon

Hvem skal svare?

Du mottar denne undersøkelsen fordi du er oppført i SSBs Forskerpersonalregister. Undersøkelsen sendes alle som hadde vitenskapelig hovedstilling ved et norsk universitet eller høyskole per 01.10.2024.

Vi har innhentet kontaktopplysninger fra Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR), hjemlet i eForvaltningsforskriften §29. SSB er en offentlig virksomhet med spørreundersøkelser som en del av sitt samfunnsoppdrag og kan derfor benytte KRR ved utsendelser.

Det er frivillig å delta i undersøkelsen.

Hvordan svarer du?

Gå inn på <https://svare.ssb.no> for å svare på undersøkelsen. Du kan bli bedt om å logge inn via ID-porten.

Det tar cirka 5 minutter å besvare undersøkelsen

Opplysningene dine er sikre hos oss

Svarene dine bruker vi kun til å utarbeide offisiell statistikk, og vi offentliggjør aldri enkeltsvar. Anonyme data fra undersøkelsen benyttes i tillegg til forskning og analyse av SSB og andre.

Du kan trekke deg og be om at svarene dine blir slettet innen 31. august 2025. Dette gjør du ved å ringe eller sende oss en e-post.

For at undersøkelsen skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg fra andre registre hos SSB. For deg gjelder det opplysninger om kjønn, alder, utdanningsbakgrunn og arbeidsforhold fra statistikken om Forskerpersonale, nasjonalitet og ansvar for barn under 16 år fra Folkeregisteret, og opplysninger om dine foreldres registrerte utdanning fra Nasjonal utdanningsdatabase.

Vi anonymiserer alle opplysningene om deg innen 31. oktober 2029.

SSB behandler alle personopplysninger i tråd med statistikklov og personopplysningslov, og du finner mer informasjon på våre sider om personvern.

Har du flere spørsmål?

Fant du ikke svar på det du lurer på, kan du kontakte oss på e-post eller telefon. Se kontaktinformasjon nederst på denne siden.

Kontakt

Svartjeneste for personundersøkelser

Vedlegg D: Vedleggstabeller

Tabell A1 Svarprosent i tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler i 2025 etter lærested.

Institusjon	Antall mottakere	Antall godkjente	
		svar	Svar-prosent
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	129	43	33 %
Dronning Mauds Minne høyskole	124	56	45 %
Forsvarets høyskole	136	77	57 %
Handelshøyskolen BI	397	163	41 %
Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høyskole i logistikk	195	88	45 %
Høgskolen i Østfold	398	159	40 %
Høgskulen i Volda	255	106	42 %
Høgskulen på Vestlandet	1 229	589	48 %
Høyskolen Kristiania	357	140	39 %
Kriminalomsorgens høyskole og utdanningssenter KRUS	27	13	48 %
Kunsthøgskolen i Oslo	120	35	29 %
Lovisenberg diakonale høyskole	82	42	51 %
MF Vitenskapelig høyskole	77	30	39 %
NHH Norges handelshøyskole	275	96	35 %
NLA Høgskolen	188	73	39 %
Nord universitet	910	391	43 %
Norges idrettshøyskole	151	79	52 %
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	944	453	48 %
Norges musikkhøyskole	167	61	37 %
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	4 987	2 123	43 %
Oslo Nye Høyskole	76	31	41 %
OsloMet - Storbyuniversitetet	1 525	691	45 %
Politihøgskolen	212	77	36 %
Sámi allaskuvla - Samisk høyskole	54	19	35 %
Universitetet i Agder	927	379	41 %
Universitetet i Bergen	2 395	935	39 %
Universitetet i Innlandet	839	396	47 %
Universitetet i Oslo	3 984	1 626	41 %
Universitetet i Stavanger	1 173	471	40 %
Universitetet i Sørøst-Norge	1 251	502	40 %
Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet	2 164	923	43 %
Universitetssenteret på Svalbard	51	21	41 %
VID Vitenskapelige høyskole	342	157	46 %
Totalsum	26 141	11 045	42 %
<i>Arbeider ikke lenger ved noen av institusjonene nevnt over</i>		267	43 %

Kilde: SSB

Figurregister

Figur 1.1	Akkumulert svarinnngang i tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler. 2025 (N=11 045).....	13
Figur 2.1	Gjennomsnittlig antall timer utover ordinær arbeidstid (37,5 t/u) etter stilling ¹ . 2025 (N=10 883).....	21
Figur 2.2	Prosentvis fordeling av arbeidstid etter antall timer per uke og stilling ¹ . 2025 (N=10 883).....	22
Figur 2.3	Andel tid brukt til forskning og utviklingsarbeid (FoU) etter stilling ¹ . 2025 (N=11 045) ...	24
Figur 2.4	Andel tid brukt på søknadsarbeid etter stilling ¹ . 2025 (N=11 045)	26
Figur 2.5	Andel tid brukt til faglig veiledning av mastergradsstudenter og ph.d.-kandidater etter stilling ¹ . 2025 (N=11 045)	27
Figur 2.6	Andel tid brukt til undervisning ved egen institusjon etter stilling ¹ . 2025 (N=11 045)	28
Figur 2.7	Andel tid brukt til øvrig administrasjon etter stilling ¹ . 2025 (N=11 045)	29
Figur 2.8	Andel tid brukt til formidling etter stilling ¹ . 2025 (N=11 045)	30
Figur 2.9	Andel tid brukt til andre arbeidsoppgaver, inkludert opplæringsdel for stipendiater, etter stilling ¹ . 2025 (N=11 045)	31
Figur 2.10	Prosentvis fordeling av tidsbruk etter stilling ¹ og aktivitet. 2025 (N=11 045).....	32
Figur 2.11	Tidsbruk for professorer etter aktivitet og fagområde. 2025. Prosent (N=2 452)	33
Figur 2.12	Tidsbruk for førsteamanuenser etter aktivitet og fagområde. 2025. Prosent (N=2 397)	34
Figur 2.13	Tidsbruk for førstelektorer etter aktivitet og aggregert fagområde. 2025. Prosent (N=486)	34
Figur 2.14	Tidsbruk for universitets- og høyskolelektor etter aktivitet og fagområde ¹ . 2025. Prosent (N=1 553)	35
Figur 2.15	Tidsbruk for andre stillinger ¹ etter aktivitet og aggregert fagområde. 2025. Prosent (N=329)	36
Figur 2.16	Tidsbruk for postdoktorer etter aktivitet og fagområde ¹ . 2025. Prosent (N=543).....	37
Figur 2.17	Tidsbruk for forskere etter aktivitet og fagområde. 2025. Prosent (N=706)	38
Figur 2.18	Tidsbruk for stipendiater etter aktivitet og fagområde. 2025. Prosent (N=2 287).....	38
Figur 2.19	Tidsbruk for ansatte i førstestilling ¹ ved universitetene etter aktivitet. 2025. Prosent (N=4 290)	40
Figur 2.20	Tidsbruk for ansatte i førstestilling ¹ ved vitenskapelige høyskoler ² etter aktivitet. 2025. Prosent (N=430).....	40
Figur 2.21	Tidsbruk for ansatte i førstestilling ¹ ved øvrige høyskoler ² etter aktivitet. 2025. Prosent (N=681)	41
Figur 3.1	Antall registrerte studenter i vårsemesteret etter institusjonstype. 2010, 2016, 2021 og 2025	44
Figur 3.2	Ansatte i vitenskapelig stilling ved norske universiteter og høyskoler etter stilling. 2010, 2016, 2021 og 2024	45
Figur 3.3	Arbeidstid utover ordinær arbeidstid for professor, førsteamanuensis, forsker, postdoktor og stipendiat. 2016, 2021 og 2025	46
Figur 3.4	Arbeidstid utover ordinær arbeidstid for dosent, førstelektor, universitets- og høyskolelektor og faglig leder ¹ . 2016, 2021 og 2025	47
Figur 3.5	Tidsbruk for professor, førsteamanuensis, forsker, postdoktor og stipendiat. 2016, 2021 og 2025. Prosent.....	48
Figur 3.6	Tidsbruk for dosent, førstelektor og universitets- og høyskolelektor. 2016, 2021 og 2025. Prosent.....	49
Figur 3.7	Tidsbruk for ansatte i førstestilling ¹ etter aggregert fagområde. 2016, 2021 og 2025. Prosent	50
Figur 3.8	Tid brukt til søknadsarbeid/utarbeiding av søknader etter stilling og kjønn. 2010 og 2025	51

Figur 4.1	Antall timer i uka utover normal arbeidstid for kvinner og menn i utvalgte stillinger ¹ . 2025	52
Figur 4.2	Antall timer i uka utover normal arbeidstid for ansatte i utvalgte stillinger etter statsborgerskap. Andel ikke-norske statsborgere i prosent. 2025	53
Figur 4.3	Antall timer i uka utover normal arbeidstid for norske og ikke-norske ansatte i førstestilling ¹ etter aggregert fagområde. Andel ikke-norske statsborgere i prosent. 2025 (N=5 397)	54
Figur 4.4	Antall timer i uka utover normal arbeidstid for norske og ikke-norske ansatte i førstestilling ¹ etter kjønn og aggregert fagområde. 2025 (N=5 397)	54
Figur 4.5	Antall timer i uka utover normal arbeidstid for norske og ikke-norske professorer etter kjønn og aggregert fagområde. 2025 (N=2 431)	55
Figur 4.6	Antall timer i uka utover normal arbeidstid for norske og ikke-norske stipendiater etter kjønn og aggregert fagområde. 2025 (N=2 256)	55
Figur 4.7	Arbeidstid utover ordinær arbeidstid for norske og ikke-norske vitenskapelig ansatte med og uten hjemmeboende barn etter kjønn. 2025 (N=10 881)	57
Figur 4.8	Ukentlig arbeidstid for vitenskapelig ansatte med og uten hjemmeboende barn etter stillingsnivå. 2025 (N=10 881)	58
Figur 4.9	Andel av arbeidstid brukt til FoU for vitenskapelig ansatte med og uten barn etter stillingsnivå. 2025 (N=11 045)	59
Figur 4.10	Forskjell i aktiviteter for vitenskapelig ansatte med og uten barn etter stillingsnivå. Positive tall: vitenskapelig ansatte med barn gjør mer enn vitenskapelig ansatte uten barn. Negative tall: vitenskapelig ansatte med barn gjør mindre enn vitenskapelig ansatte uten barn. Prosentpoeng. 2025 (N=11 045)	59
Figur 4.11	Sosial bakgrunn (etter foreldrenes utdanningsnivå). Norske forskere/faglig personale. 2023 (N=20 248)	60
Figur 4.12	Sosial bakgrunn (etter foreldrenes utdanningsnivå) for ikke-norske vitenskapelig ansatte. 2025 (N=2 544)	62
Figur 4.13	Tid brukt til FoU etter sosial bakgrunn (etter foreldrenes utdanningsnivå ¹) for ikke-norske vitenskapelig ansatte. 2025 (N=2 735)	62
Figur 4.14	Antall timer per uke utover ordinær arbeidstid etter sosial bakgrunn (etter foreldrenes utdanningsnivå ¹) for ikke-norske vitenskapelig ansatte. 2025 (N=2 735)	63
Figur 5.1	Ordsky basert på kommentarer i fritekstfelt til tidsbruksundersøkelsen 2025 (N=2 099)	64

Tabellregister

Tabell 1.1	Deltakelse i Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler 2025 etter stilling	16
Tabell 1.2	Representativitet i Tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler i 2025 etter stilling	17
Tabell 1.3	Andel ikke-norske statsborgere i populasjonen (2023) og blant respondentene (2025) etter stilling.....	18
Tabell 3.1	Antall studenter per faglige årsverk ¹ etter institusjonstype. 2010, 2016, 2021 og 2024 .	45
Tabell A1	Svarprosent i tidsbruksundersøkelsen for vitenskapelig ansatte ved norske universiteter og høyskoler i 2025 etter lærested.	85